

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 01

DOM
2014-06-26
Stockholm

Mål nr
B 2856-13

Sid 1 (128)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 8 mars 2013 i mål nr B 9799-10 och B 20671-10, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 7)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagarna Karin Bergstrand, Hans-Jörgen Hanström, Chatrine Rudström, Mårten Hallsten och Peter Olofsson
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

Andreas Niklasson, 830221-0078
Frihetsberövande: Ålagd reseförbud med anmälningsskyldighet
c/o Karlsson, Bangårdsgatan 4 A Lgh 1106
574 32 Vetlanda

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Johan Eriksson
Box 12107, 102 23 Stockholm

SAKEN

Försök till grovt narkotikabrott m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten

a) ogillar åtalet för försök till grov narkotikasmuggling enligt åtalpunkt 4 och

b) bestämmer fängelsestraffets längd till 6 år 10 månader.

2. Beslaget hävs.

3. Johan Eriksson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 1 744 813 kr. Av beloppet avser 1 307 850 kr arbete, 78 390 kr tidsspillan, 9 610 kr utlägg och 348 963 kr mervärdesskatt. Från beloppet ska avräknas utbetalda förskott. Kostnaden ska stanna på staten.

Dok.Id 1147002

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 10 E-post: svea.avd1@dom.se www.svea.se	08-561 670 19	måndag – fredag 09:00-15:00

4. Hovrätten förordnar att Andreas Niklasson ska häktas. Han ska därefter vara kvar i häkte till dess fängelsestraffet får verkställas.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 8 mars 2013 i mål nr B 9799-10 och B 20671-10, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 7)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagarna Karin Bergstrand, Hans-Jörgen Hanström, Chatrine Rudström, Mårten Hallsten och Peter Olofsson
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

Ulf Evan MAURITZ Andersson, 560509-5099
Frihetsberövande: Häktad
F.n. Häktet Huddinge

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Martin Cullberg
Hantverkargatan 48, 112 21 Stockholm

SAKEN

Grovt narkotikabrott m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten

- a) ogillar åtalet för grovt narkotikabrott och det särskilda yrkandet enligt åtalspunkt 1 A,
- b) ogillar åtalet för grovt narkotikabrott och grov narkotikasmuggling jämte de särskilda yrkandena i punkterna 3 och 5 enligt åtalspunkt 3,
- c) ogillar åtalet för försök till grov narkotikasmuggling enligt åtalspunkt 4,
- d) ogillar åtalet för försök till grov narkotikasmuggling enligt åtalspunkt 5,
- e) med upphävande av vad tingsrätten förordnat om betalningsskyldighet till staten förpliktar Mauritz Andersson att till staten såsom förverkat värde betala 1 562 488 kr och
- f) bestämmer kvarstadsbeloppet enligt tingsrättens förordnande till 1 562 488 kr. Kvarstadsbeslutet ska bestå i fem veckor efter att domen har vunnit laga kraft.

2. Beslagen ska bestå.

3. Martin Cullberg tillerkänns ersättning av allmänna medel med 1 528 670 kr. Av beloppet avser 1 084 560 kr arbete, 131 625 kr tidsspillan, 6 751 kr utlägg och 305 734 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.
 4. Mauritz Andersson ska vara kvar i häkte till dess att fängelsestraffet får verkställas.
 5. Hovrätten beslutar med stöd av 33 kap. 7 § brottsbalken att Mauritz Andersson ska tillgodoräknas en tid av 91 dagar som verkställighet av påföljd med anledning av frihetsberövande utomlands.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 8 mars 2013 i mål nr B 9799-10 och B 20671-10, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 7)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagarna Karin Bergstrand, Hans-Jörgen Hanström, Chatrine Rudström, Mårten Hallsten och Peter Olofsson
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

Jonas Falk, 720911-0613
c/o Advokatfirman Thomas Martinson
Karlplan 12, 115 20 Stockholm

Ombud och offentliga försvarare: Advokaterna Thomas Martinson och Tobias Enochson, Karlplan 12, 115 20 Stockholm

SAKEN

Grovt narkotikabrott m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.
 - a) Åtalen och de särskilda yrkandena ogillas.
 - b) Påföljdsbestämningen samt förordnandena om betalningsskyldighet till staten och om kvarstad upphävs.
 - c) Beslagen hävs.
 - d) Jonas Falk ålagd betalningsskyldighet gentemot brottsofferfonden upphävs.
2. Med ändring av hovrättens beslut den 11 september 2013 om sekretess avseende det s.k. Eck-brevet, hovrättens aktbilaga 473, förordnar rätten med stöd av samma bestämmelser i offentlighet- och sekretesslagen (2009:400) att sekretess ska gälla i den omfattning som framgår av brevet i dess lydelse enligt aktbilaga 1303.
3. Vad hovrätten tidigare förordnat om sekretess avseende hovrättens aktbilaga 561, med bilaga, ska bestå. Uppgifterna i handlingen är dock offentliga i den omfattning som framgår av aktbilaga 1236.
4. Thomas Martinson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 2 107 638 kr. Av beloppet avser 1 440 690 kr arbete, 197 730 kr tidsspillan, 47 691 kr utlägg och

421 528 kr mervärdesskatt. Från beloppet ska avräknas utbetalt förskott. Kostnaden ska stanna på staten.

5. Tobias Enochson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 2 233 760 kr. Av beloppet avser 1 500 576 kr arbete, 225 810 kr tidsspillan, 60 622 kr utlägg och 446 742 kr mervärdesskatt. Från beloppet ska avräknas utbetalda förskott. Kostnaden ska stanna på staten.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 8 mars 2013 i mål nr B 9799-10 och B 20671-10, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 7)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagarna Karin Bergstrand, Hans-Jörgen Hanström, Chatrine Rudström, Mårten Hallsten och Peter Olofsson
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

HARRIETTE Maria Broman, 630429-0320
Vulcanusgatan 5, 113 21 Stockholm

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Solveig Sörlien
Box 377, 101 27 Stockholm

SAKEN

Grovt bokföringsbrott m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten

- a) ogillar åtalet för penninghäleri och häleri jämte tillhörande särskilda yrkanden enligt åtalspunkt 7,
- b) bestämmer dels påföljden för övrig brottslighet till villkorlig dom, dels näringsförbudets längd till en tid av tre år räknat från det att domen vunnit laga kraft samt
- c) upphäver förordnandena om förverkande, betalningsskyldighet till staten och kvarstad.

2. Beslagen hävs.

3. Solveig Sörlien tillerkänns ersättning av allmänna medel med 1 038 550 kr. Av beloppet avser 765 600 kr arbete, 54 990 kr tidsspillan, 10 250 kr utlägg och 207 710 kr mervärdesskatt. Från beloppet ska avräknas utbetalda förskott. Kostnaden ska stanna på staten.

4. Harriette Broman tillerkänns för kostnader i målet ersättning av allmänna medel med 60 119 kr.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 8 mars 2013 i mål nr B 9799-10 och B 20671-10, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 7)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagarna Karin Bergstrand, Hans-Jörgen Hanström, Chatrine Rudström, Mårten Hallsten och Peter Olofsson
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

TONY Mattias Niklas Edlund, 791206-2432
Skarpnäcks Allé 62, 128 33 Skarpnäck

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Martin Särman
Box 3206, 103 64 Stockholm

SAKEN

Medhjälp till försök till grovt narkotikabrott m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.
 - a) Åtalet ogillas.
 - b) Påföljdsbestämningen upphävs.
 - c) Tony Edlund ålagd betalningsskyldighet gentemot brottsofferfonden upphävs.
 2. Martin Särman tillerkänns ersättning av allmänna medel med 975 624 kr. Av beloppet avser 714 540 kr arbete, 56 160 kr tidsspillan, 9 799 kr utlägg och 195 125 kr mervärdesskatt. Från beloppet ska avräknas utbetalda förskott. Kostnaden ska stanna på staten.
 3. Tony Edlund tillerkänns ersättning av allmänna medel med 11 663 kr, varav 9 413 kr för förlorad arbetsförtjänst och 2 250 kr för kostnader.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 8 mars 2013 i mål nr B 9799-10 och B 20671-10, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 7)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagarna Karin Bergstrand, Hans-Jörgen Hanström, Chatrine Rudström, Mårten Hallsten och Peter Olofsson
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

STEFAN Lennart Östh, 721002-4894
Österrikevägen 82, 291 94 Kristianstad

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Esbjörn Svensson
Västra Storgatan 26, 291 31 Kristianstad

SAKEN

Förberedelse till grovt narkotikabrott m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten ogillar åtalet för penninghäleri enligt åtalpunkt 9 samt bestämmer påföljden för övrig brottslighet till fängelse 6 månader.
 2. Beslagen ska bestå.
 3. Esbjörn Svensson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 793 143 kr. Av beloppet avser 510 400 kr arbete, 70 570 kr, rätt räknat, tidsspillan, 53 544 kr utlägg och 158 629 kr mervärdesskatt. Från beloppet ska avräknas utbetalda förskott. Kostnaden ska stanna på staten.
 4. Stefan Östh tillerkänns ersättning av allmänna medel med 13 700 kr, varav 10 500 kr för förlorad arbetsförtjänst och 3 200 kr för kostnader.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 8 mars 2013 i mål nr B 9799-10 och B 20671-10, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 7)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagarna Karin Bergstrand, Hans-Jörgen Hanström, Chatrine Rudström, Mårten Hallsten och Peter Olofsson
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

Mirjam ELISABETH Falk, 530518-0167
Ledinge Skräddarbol 459 B, 741 90 Knivsta

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Ola Salomonsson
Kungsholms Torg 16, 4tr, 112 21 Stockholm

SAKEN

Penninghäleri

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.

- a) Åtalet ogillas.
- b) Påföljdsbestämningen och förordnandet om beslag upphävs.
- c) Elisabeth Falk ålagd betalningsskyldighet gentemot brottsofferfonden upphävs.

2. Ola Salomonsson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 255 200 kr. Av beloppet avser 204 160 kr arbete och 51 040 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 8 mars 2013 i mål nr B 9799-10 och B 20671-10, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 7)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagarna Karin Bergstrand, Hans-Jörgen Hanström, Chatrine Rudström, Mårten Hallsten och Peter Olofsson
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Motpart (Tilltalad)

Ulf Evan MAURITZ Andersson, 560509-5099
Frihetsberövande: Häktad

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Martin Cullberg
Hantverkargatan 48, 112 21 Stockholm

Klagande

Berit Qwint, 480328-5164
Idrottsgatan 30, 442 66 Marstrand

Ombud: Advokaten Lennart Campenhausen
Kaptensgatan 6, 414 59 Göteborg

SAKEN

Förverkande

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten avslår Berit Qwints yrkanden.
 2. Berit Qwints yrkande om ersättning för rättegångskostnad lämnas utan bifall.
-

Innehåll

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN	15
HOVRÄTTENS DOMSKÄL	18
Inledning.....	18
Utredningen	18
Åtalen	18
Åtalsbeslut.....	19
Några inledande rättsliga överväganden	20
Bevisbördan i brottmål	20
Gärningsbeskrivningarnas utformning.....	20
Vad krävs för en fällande dom?	22
Rättvis rättegång.....	24
Utredningens robusthet	27
HOVRÄTTENS BEDÖMNING	28
Åtalspunkterna 1 och 1 A.....	28
Åtalspunkterna 2 och 2 A.....	35
Åtalspunkten 3.....	40
Åtalspunkten 4.....	47
Åtalspunkten 5.....	77
Åtalspunkten 7.....	87
Åtalspunkten 8.....	89
Åtalspunkten 9.....	90
Åtalspunkten 10.....	92
Åtalspunkten 11.....	94
Påföljd m.m.	95
Mauritz Andersson	95
Andreas Niklasson.....	98
Harriette Broman.....	100
Stefan Östh	101
Häktning m.m.	101
Andreas Niklasson.....	101
Mauritz Andersson	102
Förverkande m.m.	102
Ersättningar till offentliga försvarare	106
Inledande rättsliga överväganden.....	106

Försvarens anspråk	109
Övriga ersättningsanspråk	119
Sammanfattning	121

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Åklagarna har yrkat att hovrätten ska

1. döma Jonas Falk och Mauritz Andersson även för försök till grovt narkotikabrott och försök till grov narkotikasmuggling i enlighet med åtalpunkterna 2 och 2 A,
2. förplikta Jonas Falk att såsom värde och utbyte av försåld narkotika till staten betala 20 miljoner kr i enlighet med åtalpunkten 1 och 37 miljoner kr i enlighet med åtalpunkten 3 samt bestämma kvarstadsbeloppet till 57 miljoner kr,
3. förplikta Mauritz Andersson att såsom värde och utbyte av transporterad, smugglad och försåld narkotika till staten betala 3,3 miljoner kr i enlighet med åtalpunkten 1 A och 5,7 miljoner kr i enlighet med åtalpunkten 3 samt bestämma kvarstadsbeloppet till 9 miljoner kr, exklusive båten Solero,
4. döma Harriette Broman vad avser vinningshäleri för hela det åtalade beloppet 3 635 495 kr enligt åtalpunkten 7, förplikta henne att såsom utbyte av vinningshäleri till staten betala 3 635 495 kr och bestämma kvarstadsbeloppet till 3 635 495 kr,
5. skärpa fängelsestraffen för Andreas Niklasson, Tony Edlund och Stefan Östh samt
6. bestämma påföljden för Elisabeth Falk till fängelse.

Andreas Niklasson har yrkat att hovrätten i första hand ska ogilla åtalet och i andra hand sätta ned fängelsestraffets längd.

Mauritz Andersson har yrkat att hovrätten ska ogilla åtalen för grovt narkotikabrott och grov narkotikasmuggling i åtalpunkterna 1 A och 3, försök till grovt narkotikabrott och försök till grov narkotikasmuggling i åtalpunkten 4 samt försök till grov narkotikasmuggling i åtalpunkten 5 samt i vart fall sätta ned fängelsestraffets längd. Han har vidare yrkat att hovrätten ska ogilla yrkandet om förverkande av dels segelbåten Gloria, dels värdet av såld narkotika. Vad gäller det grova narkotikabrottet i åtalpunkten 5 har han medgett ansvar endast för innehav och transport av det aktuella narkotikapartiet.

Jonas Falk har yrkat att hovrätten i första hand ska ogilla åtalen och i andra hand sätta ned fängelsestraffets längd. Han har vidare yrkat att åklagarnas yrkanden om beslag, förverkanden och kvarstad ogillas.

Harriette Broman har yrkat att hovrätten ska ogilla åtalen och yrkandena om förverkande och kvarstad samt i allt fall yrkandet om näringsförbud.

Stefan Östh har yrkat att hovrätten i första hand ska ogilla åtalen för penninghäleri, förberedelse till grovt narkotikabrott och ringa narkotikabrott och i andra hand strafflindring. Han har vidare yrkat att det särskilda yrkandet om förverkande i första stycket under åtalspunkten 10 ogillas och att beslagen av föremålen hävs.

Tony Edlund har yrkat att hovrätten i första hand ska ogilla åtalet och i andra hand bestämma en lindrigare påföljd.

Elisabeth Falk har yrkat att hovrätten ska ogilla åtalet.

Berit Qwint har yrkat att hovrätten ska förklara att hon har bättre rätt än Mauritz Andersson till segelbåten Gloria och att beslaget därför ska hävas och båten återlämnas till henne samt hävdat att hon inte genom ett förverkande hos Mauritz Andersson kan berövas sitt äganderättsanspråk på båten. För det fall Gloria förklaras förverkad hos Mauritz Andersson har Berit Qwint begärt att hovrätten förklarar att hon inte kan berövas sitt särskilda anspråk på Gloria utan gottgörelse av staten motsvarande 550 000 kr jämte ränta enligt räntelagen från den 15 augusti 2010 tills betalning sker.

Mauritz Andersson har medgett Berit Qwints yrkande om bättre rätt.

Härutöver har parterna motsatt sig varandras yrkanden om ändring av tingsrättens dom.

Åklagarna har framställt sina ansvarspåståenden beträffande åtalspunkterna 1–5 och 7–9 enligt i hovrätten omformulerade gärningsbeskrivningar enligt domsbilaga B med däri noterade justeringar. Vidare har de ersatt bilaga 3.1 i åtalspunkten 1 med en ny

bilaga med den lydelse som framgår av hovrättens domsbilaga C. De har dessutom, när det gäller bilaga A i åtalspunkten 7, ersatt den bilagan med en ny bilaga som framgår av hovrättens domsbilaga D. Åklagarna har när det gäller åtalspunkten 10 justerat sista meningen i andra stycket genom att lägga till ordet ”därför”, varvid meningen fått lydelsen ”Förberedelsebrottet är därför att bedöma som grovt”.

Åklagarna har därutöver lämnat följande förtydliganden beträffande gärningsbeskrivningarna.

1. Text med fet eller kursiv stil har ingen särskild betydelse utan beror på tidigare gjorda justeringar av gärningsbeskrivningarna.
2. Den i åtalspunkterna 1 och 2 avsedda svenska medborgaren är Mauritz Andersson.
3. Uttrycket huvudman har samma innebörd i åtalspunkterna 4 och 5 samt är synonymt med uppdragsgivare. Jonas Falk hade denna roll i förhållande till Mauritz Andersson och Andreas Niklasson.
4. De gärningar som Tony Edlund påstås ha begått enligt åtalspunkten 4, andra stycket, läggs inte Mauritz Andersson, Jonas Falk och Andreas Niklasson till last.
5. De gärningar som Jonas Falk och Andreas Niklasson påstås ha begått enligt åtalspunkten 4, fjärde stycket, läggs inte Mauritz Andersson till last.
6. Vad som anges i åtalspunkten 4, tredje och fjärde styckena, utgör exempel på vad som läggs Jonas Falk och Andreas Niklasson till last.
7. Den av Jonas Falk åsyftade brottsligheten i åtalspunkterna 7, 8 och 9 är den som beskrivs i åtalspunkterna 1 och 3.
8. Med ”penningtvättsförfarande” i åtalspunkten 11 avses oredovisade kontantinsättningar i företaget. Med uttrycket ”åren” i samma åtalspunkt avses åren 2006–2010.
9. Tanken är att de tilltalade i förekommande fall agerat ”tillsammans och i samförstånd”.

Hovrätten noterar att åklagarna inte justerat gärningsbeskrivningarna konsekvent i enlighet med vad som nämnts i punkt 9 ovan, men tar fasta på åklagarnas nyssnämnda förtydligande.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Inledning

Hovrätten berör övergripande i detta inledande avsnitt – i syfte att underlätta läsningen av denna dom – dels den utredning som lagts fram i målet, dels vad åtalen handlar om, dels en fråga som rör åtalsbeslut. Hovrätten tar i nästa avsnitt upp några inledande rättsliga överväganden som har bäring på prövningen av åtalen och som rätten återkommer till i anslutning till de enskilda åtalspunkterna, närmare bestämt:

- Bevisbördan i brottmål
- Gärningsbeskrivningarnas utformning
- Vad krävs för en fällande dom?
- Rättvis rättegång
- Utredningens robusthet

Utredningen

Den utredning som parterna har lagt fram i målet är mycket omfattande, både när det gäller muntlig och skriftlig bevisning. Den allra största delen av utredningen lades fram redan vid tingsrätten. I hovrätten har viss skriftlig bevisning tillkommit jämte några tilläggsförhör med personer som hördes redan vid tingsrätten och nya vittnesförhör. Merparten av bevisningen förekom alltså redan vid tingsrätten. Den är utförligt redovisad i tingsrättens dom. Hovrätten hänvisar därför i den här domen i viss utsträckning till tingsrättens dom med angivande av vilka sidor som utredningen däri tas upp. I den mån utredningen har direkt betydelse för hovrättens prövning av åtalen redovisas utredningen på nytt.

Åtalen

Åtalen som hovrätten har att pröva omfattar:

- Grovt narkotikabrott 2006 (Jonas Falk, åtalspunkten 1, och Mauritz Andersson, åtalspunkten 1 A)
- Försök till grovt narkotikabrott och försök till grov narkotikasmuggling 2007 (Jonas Falk, åtalspunkten 2, och Mauritz Andersson, åtalspunkten 2 A)
- Grovt narkotikabrott och grov narkotikasmuggling 2008 (Jonas Falk och Mauritz Andersson, båda i åtalspunkten 3)
- Försök till grovt narkotikabrott och försök till grov narkotikasmuggling 2009 (Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson, åtalspunkten 4) och medhjälp till nyssnämnda brott (Tony Edlund, åtalspunkten 4)
- Grovt narkotikabrott och försök till grov narkotikasmuggling (Jonas Falk och Mauritz Andersson, åtalspunkten 5)
- Grovt penninghäleri och grovt häleri 2007–2010 (Harriette Broman, åtalspunkten 7)
- Grovt penninghäleri 2008–2010 (Elisabeth Falk, åtalspunkten 8)
- Grovt penninghäleri 2008–2010 (Stefan Östh, åtalspunkten 9)
- Förberedelse till grovt narkotikabrott och ringa narkotikabrott 2010 (Stefan Östh, åtalspunkten 10)
- Grovt bokföringsbrott 2006–2010 (Harriette Broman, åtalspunkten 11)

Hovrätten anger i anslutning till respektive åtalpunkt en sammanfattning av gärningsbeskrivningen i fråga. Syftet med det är dels att underlätta läsningen av domen, dels att hovrätten när det gäller åtalen för narkotikabrott och smugglingsbrott i viss utsträckning har anledning att närmare beröra gärningsbeskrivningarnas utformning från ett rättsligt perspektiv.

Åtalsbeslut

I 2 kap. 5 § brottsbalken finns bestämmelser som ställer krav på ett särskilt åtalsförordnande beträffande vissa brott som har begåtts utomlands. Ett sådant förordnande behövs dock inte när brottet begåtts t.ex. på ett svenskt fartyg.

Hovrätten konstaterar att det finns åtalsbeslut i de fall som krävs enligt den ovannämnda bestämmelsen.

Några inledande rättsliga överväganden

Bevisbördan i brottmål

Åklagaren bär bevisbördan i brottmål. Det höga beviskrav som gäller i brottmål leder visserligen till att många brottslingar inte kan dömas, men det är ett pris man får betala för att undvika felaktigt fällande domar; intresset av en effektiv straffrättsskipning får således stå tillbaka inför det rättsskydd som den oskyldige kan göra anspråk på (se Ekelöf m.fl., Rättegång, Fjärde häftet, sjunde uppl., s. 150).

Gärningsbeskrivningarnas utformning

Några av de tilltalade har invänt att gärningsbeskrivningarna som tar sikte på dem är utformade på ett så vagt sätt att det är svårt att freda sig mot anklagelserna. Det finns därför anledning att beröra vad som torde krävas i frågan om utformningen av en gärningsbeskrivning.

Åklagarens gärningsbeskrivning är den ram som anger vad som ska prövas i brottmålet. Den är också av avgörande betydelse för att den tilltalade och hans eller hennes ombud ska kunna bedöma vilka invändningar som de ska rikta mot åtalet och hur de i övrigt ska lägga upp försvaret. Gärningsbeskrivningen styr även processens innehåll på det sättet att domstolens prövning ska avse om just den gärning som anges i gärningsbeskrivningen har begåtts.

I stämningsansökan ska åklagaren uppge den brottsliga gärningen med uppgift om tid och plats för förövandet och de övriga omständigheter som behövs för gärningens kännetecknande (se 45 kap. 4 § första stycket 3 rättegångsbalken). Av 30 kap. 3 §

samma balk följer att rätten får döma endast över sådana omständigheter som åklagaren tagit upp i gärningsbeskrivningen.

Det finns inte något krav på att gärningsbeskrivningen i detalj beskriver den brottsliga gärningen, men den måste innehålla de omständigheter som karaktäriserar gärningen som brottslig. Vidare måste gärningsbeskrivningen vara utformad på ett sådant sätt att det är möjligt att urskilja den åtalade gärningen från andra gärningar. Denna individualisering kan ske på olika sätt. Förutom tid och plats för gärningen kan åklagaren mer eller mindre utförligt ange bl.a. förfaringssätt, omständigheter kring gärningen, gärningens effekter och vem den riktas mot. Vad som är väsentligt från en ren individualiseringssynpunkt är att uppgifterna sammantagna är tillräckliga för att identifiera det allmänna händelseförlopp som åklagaren lägger till grund för sin talan. (Se Dag Victor, Den åtalade gärningen – några tankar om utformningen av gärningsbeskrivningar, Vänbok till Erland Aspelin, och rättsfallet NJA 2013 s. 7 samt Felaktigt dömda – Rapport från JK:s rättssäkerhetsprojekt, 2006, s. 439 f.)

Vilka precisionskrav som bör ställas på en gärningsbeskrivning torde få avgöras från fall till fall och är beroende bl.a. av vilken brottstyp det är fråga om. En utgångspunkt torde vara att gärningen ska vara så precis som omständigheterna medger (se Christian Diesen, Precision i straffprocessen – om gärningsbeskrivning. Bevisuppgift och förebringande av förundersökningsutsaga, Juridisk Tidsskrift, nr 3, 2009/10, s. 508). Påståenden rörande gärningen som inte kan utläsas av gärningsbeskrivningen får inte läggas till grund för en fällande dom. En annan sak är att rena klarlägganden av gärningsbeskrivningens innebörd kan inverka på rättens tolkning av den (se NJA 2013 s. 7 och jfr NJA 1974 s. 454).

Gärningsbeskrivningarna när det gäller de åtalade narkotikabrotten är i olika avseenden och grad tämligen vagt utformade. Detta gäller tid och plats samt sort och mängd narkotika. Beträffande vissa av de gärningar som tas upp i dessa gärningsbeskrivningar saknas vidare uppgifter om förfaringssätt, dvs. en beskrivning av hur brottet utförts, som annars ofta tas upp för att individualisera gärningen i fråga. Som ett exempel på det sistnämnda kan nämnas åtalpunkten 4, där åklagarna visserligen preciserat på vilka sätt man menar att Tony Edlund har främjat de övriga

tilltalades brott, men inte närmare angett exempelvis hur försöket att förvärva narkotika (enligt gärningsbeskrivningens första stycke) skulle ha gått till; ett brott som Tony Edlund påstås ha främjat.

Hovrätten har funnit anledning att flera gånger – dels på eget initiativ, dels på grund av frågor från försvararna – under huvudförhandlingen och vid särskilda sammanträden ställa frågor till åklagarna om gärningsbeskrivningarna. Det får nämligen anses ligga på rätten att se till att det ovan nämnda precisionskravet efterlevs (se 46 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken och Diesen a.a. s. 509). Däremot kommer det givetvis inte i fråga att domstolen hjälper åklagaren att formulera en hållbar gärningsbeskrivning. Dessa frågestunder har föranlett åklagarna bl.a. att dels justera gärningsbeskrivningarna i rätt stor utsträckning, dels förklara hur vissa påståenden ska förstås, dels förtydliga vem av de tilltalade som vissa gärningspåståenden egentligen riktas mot och vad som läggs honom till last.

För fullständighetens skull bör nämnas att ett åtal under pågående rättegång i princip kan justeras inom ramen för det som omfattas av rättskraften, låt vara att såväl instansordningens princip som artikel 6.3 i den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) kan föranleda vissa begränsningar i det hänseendet (se rättsfallet NJA 2013 s. 7).

Även om några av gärningsbeskrivningarna enligt hovrättens mening i vissa avseenden är tämligen vagt utformade får de anses uppfylla minimikraven på en gärningsbeskrivning. En annan sak är vilka krav som då bör ställas på bevisningen för en fällande dom.

Vad krävs för en fällande dom?

När det gäller åtal som är utformade på ett sådant nyssnämnt sätt måste prövningen av skuldfrågorna ske med beaktande av att de tilltalade i praktiken har begränsade möjligheter att försvara sig mot anklagelserna och lägga fram någon motbevisning.

Sådana brister utesluter inte en fällande dom, men gör att stränga krav måste upprätthållas när det gäller bevisföringen. I den mån utformningen av en gärningsbeskrivning innebär svårigheter för den tilltalade att presentera motbevisning kan detta nämligen komma att påverka bevisvärderingen i en för honom eller henne förmånlig riktning (se Fitger m.fl., Rättegångsbalken [oktober 2013, Zeteo] kommentaren till 45 kap. 4 §).

Det är i sådana fall bl.a. särskilt angeläget att åklagaren tydligt redovisar vad som är avsett att bevisas med varje enskilt bevis och på vilket sätt som det angivna bevistemat har samband med gärningspåståendet (se rättsfallet NJA 2010 s. 671).

Åklagarna har i målet gjort gällande att bevisningen ska ses som en helhet, dvs. bevisning i olika delar av målet ska kunna påverka bedömningen även av påståenden där denna bevisning inte åberopats. Åklagarna har därvid lagt särskilt vikt vid att utredningen som rör de tilltalades ekonomiska förhållanden ska påverka bedömningen av åtalspunkterna 1–3.

Enligt hovrätten rimmar det nyssnämnda ställningstagandet om att bevisningen ska ses som en helhet illa med vad Högsta domstolen i 2010 års rättsfall angett om vikten av tydlighet när det gäller bevistema. Hovrätten har pekat på detta för åklagarna som i något avseende kompletterat och förtydligat sina bevisteman.

Det förtjänar i övrigt att framhållas att kraven på bevisningens styrka ställs lika högt i mål som rör grov narkotikabrottslighet som när det gäller ansvar för annan grov brottslighet. De speciella bevissvårigheter som ofta finns i narkotikamål innebär alltså inte ett lägre beviskrav (se rättsfallet NJA 1982 s. 525).

För en fällande dom krävs i sedvanlig ordning att domstolen genom den utredning som lagts fram i målet anser det ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till den gärning som åklagaren har påstått. Det finns anledning att betona att även om man anser att det kan hållas för visst att pengar har anknytning till narkotikaaffärer är steget långt till slutsatsen att de tilltalade har gjort sig skyldig till det brott som anges i gärningsbeskrivningen (se rättsfallet NJA 1982 s. 164).

Rättvis rättegång

De tilltalade, framför allt Jonas Falk, Mauritz Andersson och Andreas Niklasson, har gjort gällande att deras rätt till en rättvis rättegång inom skäligen tid har kränkts.

De har hävdat att åklagarna inte uppfyllt den objektivitetsplikt som ligger på åklagarna, närmare bestämt att de tilltalade inte fått del av förundersökningen i sådan omfattning att de kunnat freda sig mot anklagelserna utan att de i stället fått söka i sidomaterialet (den s.k. slasken) efter material som är av betydelse i saken samt – för Jonas Falks del – att det varit fråga om en jakt på denne som huvudmålet i brottutredningen, vilket fört med sig att objektiviteten gett vika.

De tilltalade har vidare hävdat att de inte inom rimlig tid fått del av material som de efterfrågat och att åklagarna även i övrigt och i olika avseenden inte bedrivit förundersökningen med den skyndsamhet som krävs. De har även pekat på att flera av de vittnen som de åberopat, däribland några franska poliser, vägrat att vittna, medan åklagarnas vittnen ställt upp på förhör, och hävdat att detta berott på åklagarnas agerande. De har dessutom hävdat att åklagarna under rättegången vägrat att komplettera förundersökningen i de avseenden som begärts och att åklagarna agerat först efter att hovrätten har fattat beslut om kompletteringar, och då inte med tillräcklig skyndsamhet.

De tilltalade har därutöver gjort sak av att visst förundersökningsmaterial inte har bevarats, däribland de GPS-loggar som rikskriminalpolisen hanterat och som rör segelbåten Soleros positioner. I sistnämnda avseende har de också pekat på att det s.k. SSI-materialet, dvs. uppgifter som rör den svenska polisens spaning i Barcelona, har kastats. Enligt de tilltalade handlar det om central information som gjorts otillgänglig genom att den inte sparats på föreskrivet sätt. Dessa brister leder enligt de tilltalade till slutsatsen att den utredning som åklagarna har lagt fram inte kan anses vara tillräckligt robust för en fällande dom.

Andreas Niklasson och Mauritz Andersson har vidare gjort gällande att åtalen mot var och en av dem skulle kunna ha utformats på ett sätt som möjliggjort en snabbare lagföring.

Hovrätten gör i dessa spörsmål följande inledande överväganden.

En rättegång ska genomföras rättvist och inom skälig tid (se 2 kap. 11 § regeringsformen). Att en brottmålsrättegång ska vara rättvis är en självklarhet i en rättsstat och kommer även till uttryck i artikel 6 i Europakonventionen. Däri sägs bl.a. att var och en vid prövningen av en anklagelse mot honom för brott ska vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid.

Med uttrycket i den nämnda paragrafen i regeringsformen, att en rättegång ska genomföras ”rättvist”, är tanken att sammanfatta de skilda rättssäkerhetsgarantier som traditionellt anses knutna till ett rättvist domstolsförfarande i bl.a. brottmål. Enligt praxis omfattas bl.a. en rätt att förhöra vittnen, att ta del av utredningen och få tillfälle att yttra sig över all utredning i ett mål. Alla rättigheter är emellertid inte undantagslösa, rätten att förhöra ett vittne kan t.ex. i viss utsträckning begränsas (se Eka m.fl., Regeringsformen med kommentarer, 2012, s. 100–104).

Den närmare innebörden av kravet på en rättegång ”inom skälig tid” framgår av praxis från både svenska domstolar och från Europadomstolen. I brottmål börjar den relevanta tidsperioden när en person kan sägas vara anklagad för brott och tidsperioden avslutas när det föreligger en slutlig dom. Frågan om kravet på en rättegång inom skälig tid har kränkts prövas efter en helhetsbedömning där bl.a. målets komplexitet, hur parterna agerat under förfarandet samt hur domstolar och andra myndigheter har handlagt målet beaktas (se rättsfallet NJA 2003 s. 414).

Vid prövningen av om rättegången genomförts inom skälig tid ska det göras en straffrättslig prövning om en i förhållande till brottets art lång tid förflutit sedan brottet begicks. Om så är fallet ska rätten i skälig omfattning beakta detta vid straffmätningen och påföljdsvalet enligt 29 kap. 5 § första stycket 7 och 30 kap. 4 § första stycket

brottsbalken. Vidare ska rätten pröva om det genom långsam handläggning skett en kränkning av en enskilds rättigheter enligt Europakonventionen.

Betydelsen av sen lagföring, som kan påverka både straffmätningen och påföljdsvalet, ska alltså hållas isär från påföljdslindring som kompensation för långsam handläggning. Det rör sig om separata regler med delvis skilda tillämpningsförutsättningar och helt olika ändamål, vilket visar sig på bl.a. det sättet att rätten till kompensation för kränkningen består vid friande dom. (Se punkten 28 i rättsfallet NJA 2012 s. 1038 I.)

Det är enligt hovrättens mening anmärkningsvärt att de s.k. GPS-loggarna och SSI-materialet som nämnts ovan inte finns bevarat. Att så är fallet kan dock inte sägas innebära att de tilltalades rättigheter kränkts på ett sådant sätt som avses i de ovan berörda bestämmelserna. Inte heller vad de tilltalade i övrigt har anfört innebär enligt hovrätten en kränkning av rätten till en rättvis rättegång.

Hovrätten noterar dock att åklagarna belagt tämligen mycket utredningsmaterial med s.k. utrikessekretess, vilket fört med sig att försvararna flera gånger vänt sig till hovrätten och begärt att få del av materialet genom s.k. edition. Hovrätten har vid ett tillfälle bifallit en sådan framställning och då funnit att det efterfrågade materialet knappast kan sägas vara föremål för utrikessekretess.

Det bör i det här sammanhanget nämnas att en domstols möjligheter att inom ramen för ett editionsyrkande bedöma om materialet i fråga är föremål för utrikessekretess är begränsade eftersom ett sådant yrkande prövas utan att domstolen har tillgång till materialet. Det bör också nämnas att försvararna inte synes ha begärt domstolsprövning i de fall åklagarna – med hänvisning till utrikessekretess – har nekat dem att ta del av utredningsmaterial. En sådan sistnämnd prövning sker av förvaltningsdomstol efter en granskning av materialet i fråga.

Enligt svensk rätt finns inte stöd för att ett åtal skulle kunna avvisas eller ogillas på grund av att rättegång inte har hållits inom skälig tid. Däremot ska rätten på sätt som

redovisats ovan beakta om det varit fråga om sen lagföring respektive långsam handläggning.

Hovrätten behandlar i avsnittet som rör påföljder frågan om omständigheterna i det här målet är sådana att de påkallar att de tilltalade som döms får påföljdsreducering enligt 29 kap. 5 § och 30 kap. 4 § brottsbalken eller påföljdslindring som kompensation för långsam handläggning.

Utredningens robusthet

När det gäller försvararnas invändning om att utredningen på grund av ovan angivna påstådda brister inte kan anses som robust och att vissa av åtalen redan av den anledningen ska ogillas gör hovrätten följande inledande överväganden.

Med att bevisningen är robust menas att det inte, såvitt man kunnat finna, existerar någon ytterligare bevisning som kan påverka bevisvärdet. För att fälla den tilltalade krävs med andra ord att man ska kunna utgå från att ytterligare undersökning inte ska kunna ändra bevisvärdet. Det finns olika uppfattningar om hur utredningens robusthet ska beaktas, men det torde råda enighet om att den ska beaktas då rätten avgör brottmål (se Ekelöf m.fl., Rättegång, Fjärde häftet, 7 uppl., s. 187 ff., med däri gjorda hänvisningar till litteratur och rättsfall samt Robert Nordh, Praktisk process VIII, Bevisrätt C, Bevisvärdering, s. 17 ff).

Frågan om utredningens robusthet aktualiseras enligt hovrätten främst när det gäller prövningen av åtalspunkten 4. Hovrätten återkommer därför till frågeställningen i anslutning till den åtalspunkten.

HOVRÄTTENS BEDÖMNING

Åtalspunkterna 1 och 1 A

Utredningen

I hovrätten har vittnesförhör ägt rum med Sonja Lehtonen. Därutöver är den muntliga bevisningen i hovrätten densamma som vid tingsrätten. Omfattande skriftlig bevisning har åberopats. Tingsrätten har utförligt redovisat den skriftliga bevisning som åklagarna åberopat och vad förhörspersonerna sagt (se s. 212–219 och 140–196 respektive s. 331–346 i tingsrättens dom).

Åklagarnas ansvarsyrkanden m.m.

Åklagarnas påstående i gärningsbeskrivningen i åtalspunkten 1 handlar om ansvar för grovt narkotikabrott och riktar sig mot Jonas Falk.

Gärningspåståendet går sammanfattningsvis ut på följande.

Jonas Falk anskaffade och förvärvade någon gång i augusti–september 2006, tillsammans och i samförstånd med en svensk medborgare och andra, okända, personer, på okänd plats på internationellt vatten i Karibiska havet narkotika till ett värde av åtminstone 35 miljoner kr. Jonas Falk var uppdragsgivare.

Jonas Falk och de ovan nämnda personerna förvarade och transporterade sedan narkotikan med segelbåten Liselotte, genom den svenske medborgarens försorg, över Atlanten till Falmouth i Storbritannien dit lasten kom den 23 september 2006.

Jonas Falk överlät därefter, tillsammans och i samförstånd med andra okända personer, narkotikan.

Åklagarna har i hovrätten förklarat att de med den svenske medborgaren menar Mauritz Andersson.

Åklagarnas påstående i gärningsbeskrivningen i åtalpunkten 1 A handlar om ansvar för grovt narkotikabrott och riktar sig mot Mauritz Andersson.

Gärningspåståendet går sammanfattningsvis ut på följande.

Mauritz Andersson anskaffade och förvärvade någon gång i augusti–september 2006 på uppdrag av och tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk och andra, okända, personer, på okänd plats på internationellt vatten i Karibiska havet, narkotika till ett värde av åtminstone 35 miljoner kr.

Mauritz Andersson förvarade och transporterade sedan, tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk och andra, okända, personer narkotikan med den svenskflaggade segelbåten Liselotte över Atlanten till Falmouth i Storbritannien dit lasten kom den 23 september 2006.

Mauritz Andersson fick sedan narkotikan sålts tillgångar värda ca 4,8 miljoner kr i kompensation av brottsorganisationen.

Jonas Falk och Mauritz Andersson har förnekat att de begått de åtalade gärningarna.

Bedömning

Hovrätten förstår gärningspåståendet i åtalpunkten 1, som riktar sig mot Jonas Falk, på så sätt att åklagarna har gjort gällande att anskaffandet *inte var avsett för eget bruk* och att förvärvet gjordes i *överlåtelsesyfte*, även om detta inte uttryckligen framgår av gärningsbeskrivningen. Åklagarna har nämligen i gärningsbeskrivningen angett att Jonas Falk – efter anskaffandet och förvärvet och transporten av narkotikan – har överlätit narkotikan (se näst sista meningen i gärningsbeskrivningen). Ansvar för narkotikabrott bestående i anskaffande av narkotika förutsätter att narkotikan inte är avsedd för eget bruk, medan förvärv av narkotika förutsätter att det sker i överlåtelsesyfte (se 1 § första stycket 3 och 4 narkotikastrafflagen [1968:64]).

Gärningsbeskrivningarna i de nu aktuella punkterna ger inte besked om vilken mängd, eller bestämd sort narkotika, som åklagarna påstår att Jonas Falk och Mauritz Andersson ska ha hanterat, utan i stället nämns en uppskattning av vad narkotikan är värd. Det anges inte heller någon mer bestämd tid eller plats för förvärvet eller överlåtelsen av narkotikan. Vidare saknas när det gäller just förvärv och överlåtelse, uppgifter om förfaringssätt, dvs. en beskrivning av hur brottet har utförts, och omständigheter kring gärningen, som annars ofta tas upp för att individualisera gärningen i fråga. I gärningsbeskrivningen finns en uppgift om när Jonas Falk påstås ha sålt narkotikan, nämligen efter segelbåtens ankomst till Storbritannien den 23 september 2006, men någon uppgift hur långt i tiden det gärningspåståendet sträcker sig saknas. När det gäller transporten har åklagarna däremot individualiserat gärningen genom att i gärningsbeskrivningen ange en bestämd tid och plats.

Enligt hovrätten innebär de nyssnämnda bristerna i precision i gärningsbeskrivningen svårigheter för de tilltalade att presentera motbevisning, vilket i sin tur innebär att stränga krav bör upprätthållas när det gäller bevisföringen (se hovrättens inledande rättsliga överväganden i avsnittet Vad krävs för en fällande dom?).

Vid prövningen av åtalpunkterna 4 och 5 har hovrätten kommit fram till att dessa åtal i vissa delar och mot vissa av de tilltalade är styrkta. Enligt hovrätten går det vid prövningen av åtalpunkterna 1–3 inte att bortse ifrån att Mauritz Andersson visat sig vara kapabel att 2010 transportera en stor mängd narkotika med segelbåt och året innan försökt begå ett liknande brott. Det går inte heller att bortse ifrån att hovrätten vid prövningen av åtalpunkten 4 har funnit att Jonas Falk känt till samt visat intresse för och engagemang i Mauritz Anderssons narkotikahantering. Också i narkotikamål – och även beträffande en tilltalad som under alla förhållanden kan förutsättas vara engagerad i illegal handel med narkotika – måste dock för en fällande dom krävas att det ställts utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till brott i enlighet med åtalet (se rättsfallet NJA 1982 s. 164).

Det är till en början utrett att Mauritz Andersson med sin segelbåt Liselotte seglade över Atlanten och på kvällen den 23 september 2006 fastnade i ett fiskeredskap på

havet utanför den engelska sydkusten. Båten bärgades av sjöräddningen och togs sedermera upp på land för reparation i Falmouth i Storbritannien.

Till stöd för sina gärningspåståenden har åklagarna åberopat att Mauritz Anderssons och Jonas Falks ekonomiska förhållanden dramatiskt förbättrades under hösten 2006 och vintern 2007.

Hovrätten konstaterar liksom tingsrätten att det inte finns någon utredning beträffande händelseförloppet som föregått Mauritz Anderssons resa över Atlanten. Det finns inte heller någon som helst utredning angående den påstådda narkotikan eller hur Jonas Falk och Mauritz Andersson tillsammans och i samförstånd skulle ha anskaffat eller förvärvat narkotikan. Redan av den anledningen kan åtalet mot dem såvitt rör anskaffande och förvärv av narkotika inte bifallas.

Den nyssnämnda ståndpunkten gäller även om hovrätten i det följande skulle komma fram till att Jonas Falk eller Mauritz Andersson gjort sig skyldiga till att ha transporterat eller – för Jonas Falks del – överlåtit narkotikan enligt vad åklagarna vidare gjort gällande i de nu aktuella åtalspunkterna. Det kan nämligen förhålla sig på det sättet att resan över Atlanten utgjort en transport av narkotika men ingen annan hantering av narkotika.

När det gäller den återstående delen av åtalen, dvs. att Jonas Falk och Mauritz Andersson ska ha förvarat och med segelbåten Liselotte transporterat narkotika över Atlanten till Falmouth i Storbritannien, varefter Jonas Falk ska ha sålt narkotikan, gör hovrätten följande bedömning.

På de skäl som tingsrätten har angett drar hovrätten samma slutsatser som tingsrätten beträffande Mauritz Anderssons ekonomiska förhållanden under denna tid (se s. 253 och 254 i tingsrättens dom). Det är således rimligt att anta att de stora kontantbelopp i brittiska pund som Mauritz Andersson hade under tiden i Storbritannien kommer från betalning för något som han levererat i samband med ankomsten dit och att det rör sig om intäkter från någon olaglig verksamhet.

Enligt Mauritz Andersson tjänade han pengar på smuggling av bl.a. människor och pengar. Mauritz Anderssons uppgifter får visst stöd av de uppgifter som bl.a. Bo Lorentsson, som var en bekant till Mauritz Andersson, har lämnat. Mauritz Andersson berättade nämligen för honom att han fick betalt för att hjälpa flyktingar från Haiti. Även Mauritz Anderssons före detta sambo Liselott Willerstrand har berättat att hon misstänkte att Mauritz tjänade pengar på att smugla människor. Hovrätten noterar i detta sammanhang att parterna är överens om att Mauritz Andersson inte påstått att det varit fråga om människosmuggling över Atlanten, vilket dock tingsrätten utgått från (jfr s. 255 i tingsrättens dom).

Jonas Falk vistades frekvent i England under hösten och vintern 2006 samtidigt som Mauritz Andersson befann sig där. På de skäl som tingsrätten angett talar mycket för att Jonas Falk är identisk med den "Mikael Nilsson" som Mauritz Andersson efter sin ankomst till England hade kontakt med via e-brev (se s. 252–253 i tingsrättens dom). De diskuterade bl.a. kontoinsättningar och överföringar. Jonas Falk satte även in pengar på Mauritz Anderssons konto i Barclays Bank. Liksom Mauritz Andersson hade Jonas Falk tillgång till stora summor pengar under denna period och det är mycket möjligt att transaktionerna dem emellan hade att göra med Mauritz Anderssons ankomst till Storbritannien.

Åklagarna har till stöd för åtalet i denna del och även i andra delar av målet gjort gällande att Jonas Falk, huvudsakligen med Harriette Broman som bulvan, investerade mycket stora belopp under åren 2006–2010. Utredningen i denna del finns utförligt beskriven i tingsrättens dom (se s. 147–196 i tingsrättens dom). Harriette Broman har tillbakavisat påståendet om bulvanskap. Av denna utredning framgår inte att det finns några dokumenterade penningöverföringar mellan Jonas Falk och Harriette Broman som har bäring på åtalet. Hovrätten delar dock tingsrättens bedömning att det finns en hel del omständigheter som talar för att Harriette Broman gjorde investeringar av medel som i själva verket kommer från Jonas Falk, eller att de i vart fall gjorde investeringarna gemensamt (se s. 199–211 i tingsrättens dom).

Jonas Falk har berättat att han sysslade med bl.a. penningutlåning, lägenhetsaffärer, bilaffärer och skuldindrivning. Dessa uppgifter stöds till viss del av de uppgifter som

Jonas Falks tidigare flickvän Sonja Lehtonen har lämnat. Hon har nämligen i hovrätten berättat att Jonas Falk sysslade med indrivning av skulder och att detta gav bra inkomster, att hon särskilt minns en indrivning som gav Jonas Falk ca en miljon kr, att han handlade med bilar, smycken samt guld och mineraler i Afrika, att han hade affärer i Estland, att han hade fina bilar och en dyrbar klocka samt att han kunde betala för deras utrikesresor. Det bör tilläggas att Sonja Lehtonen sagt att hon inte skulle ha varit sambo med Jonas Falk om han sysslat med narkotikaaffärer.

När det gäller Jonas Falks inkomster delar hovrätten tingsrättens bedömning att det är svårt att ta fasta på Jonas Falks något diffusa uppgifter om hur han finansierade sin i ekonomiskt hänseende rätt vidlyftiga livsstil under den aktuella perioden med bl.a. dyrbara resor och bilar, som han själv och Sonja Lehtonen berättat om. I vart fall ger hans uppgifter knappast belägg för att han på de sätt han påstått skulle ha tjänat så mycket pengar som det handlat om. Han har för övrigt inte ens själv påstått att hans inkomster kommer från lagliga inkomstkällor, förutom intäkterna från en försäljning av en bostadsrätt 2007.

Hovrätten kommer så här långt i bedömningen till samma slutsats som tingsrätten, nämligen att Jonas Falk och Mauritz Andersson under den här perioden hade tillgång till mycket pengar och att det är rimligt att anta att det rörde sig om intäkter från någon olaglig verksamhet.

Frågan är då om det finns grund för att dra slutsatsen att Jonas Falks och Mauritz Anderssons pengar kommer från narkotikahantering och närmare bestämt från just de narkotikabrott som de är åtalade för. I det här sammanhanget bör betonas att även om man anser att det kan hållas för visst att pengar har anknytning till narkotikaaffärer är steget långt till slutsatsen att de tilltalade har gjort sig skyldiga till det brott som anges i gärningsbeskrivningen (se rättsfallet NJA 1982 s. 164).

Åklagarna har återopat ett samtal mellan Mauritz Andersson och Joachim Sätterskog den 5 december 2009 där Mauritz Andersson sade: ”2006 tjänade jag en jävla massa pengar, allting går jättebra. 2007 katastrof på grund av att jag lyssnade på Kaj... Jag fick sälja mina bilar och fick sälja båtar bla bla bla. Sen...men jag klarade det. 2008

kom jag tillbaka, allting som jag... och 2009 det var ju som det var frukten utav allt detta jävla jobbande och va borta 9–10 månader om året, det skulle vara frukten av de katastro... katastrofalt åt helvete förra året eller detta året då...".

Åklagarna har vidare åberopat ett samtal mellan Mauritz Andersson och Joachim Sätterskog den 31 december samma år där den förstnämnde sade bl.a: "Men det har gått så nu de sista fem åren, sex åren, vartannat år har det varit katastrof för mig".

Åklagarna har slutligen åberopat ett samtal mellan Mauritz Andersson och Tony Berggren den 23 mars 2010, där den sistnämnde konstaterade att Mauritz Andersson ska smuggla en "massa pengar och sånt" och frågade hur mycket Mauritz Andersson tjänar på det, varefter Mauritz Andersson beskrev händelsen när han hamnade i sjönöd utanför Falmouth i september 2006 och sade att han blev bogserad in i hamn och "så hade jag ju hela båten full av grejer då...".

Det går enligt hovrätten inte att dra några säkra slutsatser av Mauritz Anderssons uppgifter i samtalen den 5 och 31 december 2009. När det gäller hans uppgifter i samtalet den 23 mars 2010 är det oklart vad Mauritz Andersson menade med sitt uttalande om att han hade "båten full av grejer". Enligt hovrätten går det inte att utgå från att det måste ha varit narkotika han avsåg, särskilt inte med tanke på vad Tony Berggren konstaterade i samma samtal om smuggling av pengar.

Det finns i den utredning som har lagts fram i denna del inte något spår av narkotika. Det finns inte heller någon utredning rörande de penningtransaktioner som Mauritz Andersson och Jonas Falk var involverade i, som i sig tyder på att transaktionerna rört narkotikahandel. När det gäller gärningspåståendet om att Jonas Falk ska ha överlåtitt narkotikan efter ankomsten till Storbritannien den 23 september 2006 har någon bevisning till styrkande av det påståendet inte lagts fram.

Vid en samlad bedömning av den utredning som har lagts fram anser hovrätten att bevisningen inte är sådan att det är ställt utom rimligt tvivel att Jonas Falk eller Mauritz Andersson har begått de åtalade gärningarna. Åtalen i dessa delar jämte de förverkandeyrkanden som tagits upp i dessa åtalspunkter och som grundar sig på de

åtalade brotten ska därför ogillas. Tingsrättens dom ska således ändras i enlighet med detta.

Åtalspunkterna 2 och 2 A

Utredningen

Utredningen i hovrätten är väsentligen densamma som vid tingsrätten. Tingsrätten har utförligt redovisat den skriftliga bevisning som åklagarna åberopat och vad förhörspersonerna sagt (se s. 219–232 respektive s. 346 och 347 i tingsrättens dom).

Åklagarnas ansvarsyrkanden m.m.

Åklagarnas påstående i gärningsbeskrivningen i åtalspunkten 2 handlar om ansvar för försök till dels grovt narkotikabrott dels grov narkotikasmuggling och riktar sig mot Jonas Falk.

Gärningspåståendet går sammanfattningsvis ut på följande.

Jonas Falk försökte någon gång i april–juli 2007, tillsammans och i samförstånd med en svensk medborgare och andra, okända, personer på okända platser på internationellt vatten i Karibiska havet, anskaffa och i överlåtelssyfte förvärva narkotika till ett värde överstigande 10 miljoner kr. Jonas Falk var uppdragsgivare.

Syftet var att förvara och transportera narkotikan över Atlanten till Sverige med segelbåt. Jonas Falk försökte härigenom, tillsammans och i samförstånd med en svensk medborgare och andra, okända, personer föra in narkotikan till Sverige och underlåta att anmäla den för tullbehandling.

Försöket misslyckades, men det fanns fara för att brottet skulle fullbordas eller var faran utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter.

Åklagarna har i hovrätten förklarat att de med den svenske medborgaren menar Mauritz Andersson.

Åklagarnas påstående i gärningsbeskrivningen i åtalspunkten 2 A handlar om ansvar för försök till dels grovt narkotikabrott dels grov narkotikasmuggling och riktar sig mot Mauritz Andersson.

Gärningspåståendet går sammanfattningsvis ut på följande.

Mauritz Andersson försökte någon gång i april–juli 2007, på uppdrag av och tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk och andra, okända, personer på okända platser på internationellt vatten i Karibiska havet, anskaffa och i överlåtelsesyfte förvärva narkotika till ett värde av överstigande 10 miljoner kr.

Syftet var att förvara och transportera narkotikan över Atlanten till Sverige med segelbåten Gloria. Mauritz Andersson försökte härigenom, tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk och andra, okända, personer föra in narkotikan till Sverige och underlåta att anmäla den för tullbehandling.

Försöket misslyckades, men det fanns fara för att brottet skulle fullbordas eller var faran utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter.

Jonas Falk och Mauritz Andersson har förnekat att de begått de åtalade gärningarna.

Bedömning

Hovrätten förstår dessa gärningspåståenden på så sätt att åklagarna har gjort gällande att narkotikan *inte var avsedd för eget bruk*, även om detta inte uttryckligen framgår av gärningsbeskrivningarna. Åklagarna har nämligen däri angett att Jonas Falk och Mauritz Andersson haft för avsikt att överlåta narkotikan. Ansvar för narkotikabrott bestående i att anskaffa, transportera eller förvara narkotika förutsätter att narkotikan inte är avsedd för eget bruk (se 1 § första stycket 4 narkotikastrafflagen [1968:64]).

Gärningsbeskrivningarna i de nu aktuella punkterna ger inte besked om vilken mängd, eller bestämd sort narkotika, som åklagarna påstår att Jonas Falk och Mauritz Andersson ska ha försökt att hantera, utan i stället nämns en uppskattning av vad narkotikan är värd. Det anges inte heller någon mer bestämd tid eller plats för de åtalade gärningarna. Vidare saknas – utöver vad åklagarna i gärningsbeskrivningen som tar sikte på Mauritz Andersson (åtalpunkten 2 A) har angett om att transporten skulle ske med segelbåten Gloria – uppgifter om förfaringssätt, dvs. en beskrivning av hur brottet har utförts, och omständigheter kring gärningen, som annars ofta tas upp för att individualisera gärningen i fråga.

Enligt hovrätten innebär de nyssnämnda bristerna i precision i gärningsbeskrivningen svårigheter för de tilltalade att presentera motbevisning, vilket i sin tur innebär att stränga krav bör upprätthållas när det gäller bevisföringen (se hovrättens inledande rättsliga överväganden i avsnittet Vad krävs för en fällande dom?).

Vid prövningen av åtalpunkterna 4 och 5 har hovrätten kommit fram till att dessa åtal i vissa delar och mot vissa av de tilltalade är styrkta. Enligt hovrätten går det vid prövningen av åtalpunkterna 1–3 inte att bortse ifrån att Mauritz Andersson visat sig vara kapabel att 2010 transportera en stor mängd narkotika med segelbåt och året innan försökt begå ett liknande brott. Det går inte heller att bortse ifrån att hovrätten vid prövningen av åtalpunkten 4 har funnit att Jonas Falk känt till samt visat intresse för och engagemang i Mauritz Anderssons narkotikahantering. Också i narkotikamål – och även beträffande en tilltalad som under alla förhållanden kan förutsättas vara engagerad i illegal handel med narkotika – måste dock för en fällande dom krävas att det ställts utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till brott i enlighet med åtalet (se rättsfallet NJA 1982 s. 164).

Hovrätten konstaterar att det inte finns någon som helst utredning angående den påstådda narkotikan eller hur Jonas Falk och Mauritz Andersson tillsammans och i samförstånd skulle ha försökt att anskaffa eller förvärva narkotikan. Redan av den anledningen kan åtalet mot dem vad gäller försök till anskaffande och förvärv av narkotika inte bifallas.

Den nyssnämnda ståndpunkten gäller även om hovrätten i det följande skulle komma fram till att Jonas Falk och Mauritz Andersson gjort sig skyldiga till att ha försökt att förvara eller transportera narkotikan enligt vad åklagarna gjort gällande i de nu aktuella åtalspunkterna. Det kan nämligen förhålla sig på det sättet att resan över Atlanten skulle ha utgjort ett förvar och en transport av narkotika men ingen annan hantering av narkotika.

När det gäller den återstående delen av åtalet, dvs. att Jonas Falk och Mauritz Andersson skulle ha försökt att förvara och med segelbåten Gloria transportera narkotika över Atlanten och föra in den till Sverige gör hovrätten följande bedömning.

Av utredningen framgår till en början att Mauritz Andersson planerade att på försommaren 2007 segla från Karibien. Under första halvåret samma år hade Mauritz Andersson med anledning av den planerade resan en frekvent kontakt med "Mikael Nilsson" och Kaj Åkesson via e-brev.

Hovrätten anser i likhet med tingsrätten att det är klarlagt att den "Mikael Nilsson" som under våren 2007 hade kontakt med Mauritz Andersson i själva verket är Jonas Falk, och att den sistnämnde lånade ut pengar till Mauritz Andersson för inköpet av segelbåten Gloria.

Vidare framgår av utredningen att Mauritz Andersson den 27 mars 2007 skrev till Jonas Falk och ville ha reda på en viss position och dag. Av Mauritz Anderssons e-brev till Kaj Åkesson den 28 juni–28 juli 2007 framgår att Mauritz Andersson bedömde att vinsten skulle bli ca 10 miljoner kr, att resan sköts upp ett flertal gånger, att det till slut inte gick så bra, att han bad Kaj Åkesson att sälja allt som gick att säljas och att allt hade blivit uppskjutet till nästa år. Två av dessa e-brev har rubriken "katastrof", vilket åklagarna särskilt pekat på.

Kaj Åkesson har kommenterat uppgiften om 10 miljoner kr på så sätt att Mauritz Andersson pratade väldigt mycket men fick ingenting gjort och att denne skulle ta båtar till Sverige. Enligt Kaj Åkesson innebar "katastrof" förmodligen att Mauritz Andersson inte hade några pengar.

Av den utredning som presenterats går det som sagt att dra den slutsatsen att Mauritz Andersson planerade en segling från Karibien och att Jonas Falk lånade ut pengar för att köpa den segelbåt som skulle användas. Att Mauritz Andersson vände sig till Jonas Falk för att få en viss position och en dag tyder på att Jonas Falk hade med den planerade seglingen att göra.

Åklagarna har åberopat ett e-brev som Mauritz Andersson skrev den 8 juli 2009 till "Paul Pott" i vilket han angav bl.a. att "For 2 ar sedan brot vi...och det kostade mycket".

Enligt vad Mauritz Andersson uppgett var det dock först 2009 som han hade för avsikt att smuggla narkotika med segelbåt från Karibien. Även om det skulle förhålla sig på det sätt som åklagarna gjort gällande, nämligen att Mauritz Andersson i det nämnda e-brevet avsåg en narkotikatransport, går det enligt hovrättens mening inte att dra den tämligen långtgående slutsatsen att det är fråga om just den transport som omfattas av nu aktuella gärningsbeskrivningar.

Åklagarna har vidare åberopat ett samtal mellan Mauritz Andersson och Joachim Sätterskog den 31 december 2009, där den förstnämnde sade bl.a: "Men det har gått så nu de sista fem åren, sex åren, vartannat år har det varit katastrof för mig".

Enligt åklagarna tyder Mauritz Anderssons uppgifter i det sistnämnda samtalet, om att det varit katastrof vartannat år, på att han har lyckats smuggla narkotika vartannat år. Av samtalet i övrigt framgår att Mauritz Andersson vidare sade bl.a: "ja, men då kan man ju se 20 år tillbaka så har det varit katastrof utom de sista sex åren då". Detta innebär enligt hovrätten att det är oklart vad Mauritz Andersson egentligen menade med "katastrof vartannat år".

Vid en samlad bedömning av den utredning som har lagts fram anser hovrätten att bevisningen inte är sådan att det är ställt utom rimligt tvivel att Jonas Falk eller Mauritz Andersson har begått de åtalade gärningarna. Åtalet i dessa delar ska därför

ogillas, vilket även tingsrätten kommit fram till. Detta innebär att tingsrättens dom inte ska ändras i nu behandlade delar.

När det gäller åklagarnas yrkande om förverkande av segelbåten Gloria, som tagits upp i anslutning till åtalspunkten 2 A, återkommer hovrätten till den frågan vid bedömningen av åtalspunkten 3 och i avsnittet Förverkande m.m.

Åtalspunkten 3

Utredningen

Vittnesförhöret med Sonja Lehtonen under åtalspunkten 1 har åberopats även beträffande förevarande åtalspunkt. Nya vittnesförhör har ägt rum med poliserna Jesper Rieck, Emma Wolter och Stefan Vestin. Därutöver är den muntliga bevisningen i hovrätten densamma som vid tingsrätten. Omfattande skriftlig bevisning har åberopats. Tingsrätten har utförligt redovisat den skriftliga bevisning som åklagarna åberopat och vad förhörspersonerna sagt (se s. 140–196 och 232–250 respektive s. 347–364 i tingsrättens dom).

Åklagarnas ansvarsyrkanden m.m.

Åklagarnas påstående i gärningsbeskrivningen i den här åtalspunkten handlar om ansvar för grovt narkotikabrott och grov narkotikasmuggling och riktar sig mot Jonas Falk och Mauritz Andersson.

Gärningspåståendet går sammanfattningsvis ut på följande.

Jonas Falk och Mauritz Andersson förvärvade någon gång i juni 2008, tillsammans och i samförstånd med varandra och andra personer, på okänd plats på internationellt vatten i Karibiska havet eller i Atlanten kokain till ett värde av åtminstone 71 miljoner kr.

Mauritz Andersson innehade och transporterade därefter narkotikan, tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk, över Atlanten till Sverige via Skottland. Mauritz Andersson och Jonas Falk underlät, tillsammans och i samförstånd, att anmäla narkotikan för tullbehandling.

Jonas Falk överlät därefter, tillsammans och i samförstånd med andra personer narkotikan, förutom ca nio kg som Mauritz Andersson fram till den 15 juni 2010 innehade och förvarade på segelbåten Gloria vid Lilla Bommen i Göteborg.

Jonas Falk och Mauritz Andersson har förnekat att de begått de åtalade gärningarna.

Bedömning

Gärningsbeskrivningarna i den nu aktuella punkten ger inte besked om vilken mängd narkotika, som åklagarna påstår att Jonas Falk och Mauritz Andersson ska ha hanterat, utan i stället nämns en uppskattning av vad narkotikan är värd. Det anges inte heller någon mer bestämd tid eller plats för de åtalade gärningarna. Vidare saknas – utöver vad åklagarna har angett om att transporten skulle ske med segelbåt – uppgifter om förfaringssätt, dvs. en beskrivning av hur brottet har utförts, och omständigheter kring gärningen, som annars ofta tas upp för att individualisera gärningen i fråga.

Gärningspåståendet rörande innehav av ca nio kg kokain, som riktar sig mot Mauritz Andersson, är dock bestämt i rum och i viss mån i tid.

Enligt hovrätten innebär de nyssnämnda bristerna i precision i gärningsbeskrivningen svårigheter för de tilltalade att presentera motbevisning, vilket i sin tur innebär att stränga krav bör upprätthållas när det gäller bevisföringen (se hovrättens inledande rättsliga överväganden i avsnittet Vad krävs för en fällande dom?).

Vid prövningen av åtalpunkterna 4 och 5 har hovrätten kommit fram till att dessa åtal i vissa delar och mot vissa av de tilltalade är styrkta. Enligt hovrätten går det vid prövningen av åtalpunkterna 1–3 inte att bortse ifrån att Mauritz Andersson visat sig vara kapabel att 2010 transportera en stor mängd narkotika med segelbåt och året innan försökt begå ett liknande brott. Det går inte heller att bortse ifrån att hovrätten vid

prövningen av åtalpunkten 4 har funnit att Jonas Falk känt till samt visat intresse för och engagemang i Mauritz Anderssons narkotikahantering. Också i narkotikamål – och även beträffande en tilltalad som under alla förhållanden kan förutsättas vara engagerad i illegal handel med narkotika – måste dock för en fällande dom krävas att det ställts utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till brott i enlighet med åtalet (se rättsfallet NJA 1982 s. 164).

Hovrätten finner till en början och i likhet med tingsrätten att Mauritz Andersson seglade över Atlanten sommaren 2008 och att han ankom till Sverige senast den 18 augusti samma år.

Till stöd för sina gärningspåståenden har åklagarna åberopat att Jonas Falk och Mauritz Andersson återigen hade tillgång till mycket pengar och att man vid en husrannsakan den 15 juni 2010 i Mauritz Anderssons segelbåt Gloria påträffade ca nio kg kokain. Enligt åklagarna utgör det narkotikapartiet en del av det parti som Jonas Falk och Mauritz Andersson påstås ha förvärvat och transporterat 2008 enligt gärningsbeskrivningen i förevarande åtalpunkt.

När det gäller åklagarnas påstående att Jonas Falk och Mauritz Andersson tillsammans och i samförstånd ska ha anskaffat och förvärvat narkotikan konstaterar hovrätten att det inte finns någon som helst utredning till stöd för detta. Redan av den anledningen kan åtalet mot dem vad gäller anskaffande och förvärv av narkotika inte bifallas.

Den nyssnämnda ståndpunkten gäller även om hovrätten i det följande skulle komma fram till att Jonas Falk och Mauritz Andersson gjort sig skyldiga till att ha transporterat eller – för Jonas Falks del – överlåtit narkotikan, förutom ca nio kg som Mauritz Andersson ska ha innehaft och förvarat, enligt vad åklagarna vidare gjort gällande i den nu aktuella åtalpunkten. Det kan nämligen förhålla sig på det sättet att resan över Atlanten utgjort en transport av narkotikan men ingen annan hantering av narkotika.

När det gäller den återstående delen av åtalet, dvs. att Jonas Falk och Mauritz Andersson skulle ha innehaft och transporterat narkotika över Atlanten och fört in den

till Sverige, varefter Jonas Falk ska ha sålt narkotikan, förutom ca nio kg som Mauritz Andersson ska ha innehaft och förvarat, gör hovrätten följande bedömning.

Åklagarna har gjort gällande att partiet på ca nio kg kokain som påträffades i Mauritz Anderssons segelbåt kommer från samma ursprungsleverans som det beslag som gjordes i samband med att Tom Jonsson, en bekant till Jonas Falk, i slutet av juni 2008 greps utanför Barbados kust vid en insats mot en motorbåt som var lastad med över ett ton kokain.

Hovrätten delar tingsrättens bedömning att det finns likheter mellan de båda beslagen, exempelvis hur narkotikan var förpackad och hur vissa av logotyperna på narkotikan såg ut. Det går dock inte att enbart av dessa omständigheter, eller genom vad som i övrigt förekommit i målet, dra den slutsatsen att de båda beslagen verkligen kommer från samma ursprungsleverans. För att med någon säkerhet kunna nå den slutsatsen skulle förmodligen ha krävts en teknisk analys av de båda beslagen.

Av utredningen framgår att hantverkarna Denis Gergaud och Tommy Hartikainen på Mauritz Anderssons uppdrag under hösten 2008 utförde arbeten på Gloria och att de hittade paket i precis det utrymme där ca nio kg kokain påträffades 2010.

Denis Gergaud har berättat att det var fråga om 10–12 paket, stora som en 50-lapp och som vägde 200–500 gram per paket. Han har vidare berättat att tanken slog honom att det kunde vara narkotika, men att han var övertygad om att paketen i själva verket innehöll pengar eftersom han visste att Mauritz Andersson handlade med båtar från USA. Enligt Tommy Hartikainen var paketen aningen större än en förpackning kexchoklad och vägde kanske 200–300 g.

Denis Gergauds och Tommy Hartikainens beskrivningar är inte förenliga med de uppgifter om kokainpaketens storlek och vikt (lite drygt ett kg styck) enligt vad som framgår av beslagsprotokoll och fotografier. Denis Gergaud och Tommy Hartikainen har vidare förevisats ett paket som uppgetts motsvara storleken på de paket som togs i beslag på segelbåten och då uppgett att det förevisade paketet var större än de paket som de såg på segelbåten.

Denis Gergauds och Tommy Hartikainens uppgifter talar för att de paket som de såg i segelbåten hösten 2008 inte är desamma som påträffades i juni 2010 och som innehöll ca nio kg kokain.

Hovrätten noterar att Denis Gergaud och Tommy Hartikainen inte har kunnat konfronteras med fotografier som togs på plats vid beslaget eftersom dessa enligt vad som kommit fram har raderats. Polismannen Göran Wall har i hovrätten uppgett att det faktiskt togs fotografier med en mobiltelefon av narkotikan då den låg i båten men att bilderna sedan raderades. Det saknas vidare dokumentation över hur narkotikan hanterades efter beslaget. Dessa omständigheter utgör enligt hovrättens mening en brist i utredningen.

Av utredningen framgår vidare att Gloria genomsöktes av polis vid två olika tillfällen 2009, dels i januari med anledning av ett inbrott, dels i november vid en husrannsakan. Någon narkotika påträffades inte vid något av dessa tillfällen. Vidare bodde poliserna Mona Andersson och Sören Andersson, som arbetade under kvalificerad skyddsidentitet, på Gloria i relativt stor utsträckning utan att man påträffade någon narkotika trots viss genomsökning av båten. Sören Andersson har t.ex. berättat att han vid ett tillfälle noterade att vinylfodret i akterruffen var uppskuret.

Åklagarna har i det här sammanhanget åberopat ett brev skrivet av Karl-Erik Eck till Björn Kollberg, vilket togs i beslag den 17 oktober 2012, till styrkande av att partiet på 9 kg kokain var kvarglömt på segelbåten sedan Atlantseglingen 2008.

I brevet skrev Karl-Erik Eck bl.a: "Min polare är i Argentina nu och är nojig för det stora kokainmålet på flera ton sammanlagt. Han var huvudmannens närmaste man innan dom blev osams över 9 kg ladd. Sedan snodde min bästa vän en mille från huvudmannen pga han blev anklagad för att 9kg ladd försvann. På den här tiden 2008–2009- till början 2010 gjorde vi sjukt mkt cash. Jag brände över 1miljon i Thailand, Tyskland, Bulgarien och en jävla massa cash i Sverige också...".

Enligt hovrätten är det möjligt att de nio kg ”ladd” som berörs i det nyssnämnda brevet avser det kokain som påträffades i Mauritz Anderssons båt, men den uppgiften eller vad som i övrigt kommer fram i brevet tillåter inte den slutsats som åklagarna hävdar, dvs. att partiet var kvarglömt sedan 2008.

Även om det framstår som en märklig tillfällighet att två hantverkare 2008 hittade paket i precis samma utrymme som beslaget av narkotika gjordes 2010, finns det alltså enligt hovrättens mening en rad omständigheter, däribland Denis Gergauds och Tommy Hartikainens ovannämnda uppgifter och att båten genomsökts av polis vid olika tillfällen, som gör att man inte kan utgå från att narkotikan som påträffades 2010 fanns där redan 2008 eller att den härrör från Mauritz Anderssons Atlantsegling det sistnämnda året.

Av utredningen går det inte heller att dra slutsatsen att det var Mauritz Andersson som placerade narkotikan i båten. Hovrätten delar tingsrättens slutsats att det inte går att betvivla att Mauritz Andersson var ovetande om narkotikan på båten. Detta framgår tydligt av att han t.ex. låtit människor arbeta och bo på båten.

När det sedan gäller Mauritz Anderssons ekonomiska förhållanden under denna period delar hovrätten tingsrättens analys och slutsats att Mauritz Andersson under hösten 2008 fick tillgång till mycket pengar (se s. 259, sista stycket, i tingsrättens dom).

Åklagarna har till stöd för åtalet i denna del och även i andra delar av målet gjort gällande att Jonas Falk, huvudsakligen med Harriette Broman som bulvan, har investerat mycket stora belopp under åren 2006–2010. Utredningen i denna del finns utförligt beskriven i tingsrättens dom (se s. 147–196 i tingsrättens dom). Harriette Broman har tillbakavisat påståendet om bulvanskap. Av denna utredning framgår inte att det finns några dokumenterade penningöverföringar mellan Jonas Falk och Harriette Broman som har bäring på åtalet. Hovrätten delar dock tingsrättens bedömning att det finns en hel del omständigheter som talar för att Harriette Broman gjort investeringar av medel som i själva verket kommer från Jonas Falk, eller att de i vart fall gjort investeringarna gemensamt (se s. 199–211 i tingsrättens dom).

Jonas Falk och Mauritz Andersson har beträffande denna åtalpunkt berättat om sina ekonomiska förhållanden på samma sätt som framgår av vad som redovisas under åtalpunkterna 1 och 1 A. Sonja Lehtonens uppgifter, som berörs under hovrättens bedömning av nyssnämnda åtalpunkter, har bäring även på nu aktuell åtalpunkt. När det gäller Mauritz Anderssons uppgifter stöds de till viss del av vad Mona Andersson berättat, nämligen att Mauritz Andersson för henne berättade att han transporterade pengar åt svenskar.

Hovrättens slutsats beträffande Jonas Falks och Mauritz Anderssons ekonomiska förhållanden under den här perioden är således att de hade tillgång till mycket pengar och att det är rimligt att anta att det rör sig om intäkter från någon olaglig verksamhet.

Frågan är då om det finns grund för att dra slutsatsen att Jonas Falks och Mauritz Anderssons pengar kommer från narkotikahandling och närmare bestämt från just de narkotikabrott som de är åtalade för. I det här sammanhanget bör betonas att även om man anser att det kan hållas för visst att pengar har anknytning till narkotikaaffärer är steget långt till slutsatsen att de tilltalade har gjort sig skyldiga till det brott som anges i gärningsbeskrivningen (se rättsfallet NJA 1982 s. 164).

Förutom beslaget på ca nio kg kokain, som behandlats i det föregående, finns det i den utredning som har lagts fram i denna del inte något spår av narkotika. Det finns inte heller någon utredning rörande penningtransaktioner mellan Mauritz Andersson och Jonas Falk som i sig tyder på att transaktionerna rört narkotikahandel. När det gäller gärningspåståendet om att Jonas Falk ska ha överlåtitt narkotika efter ankomsten till Sverige har någon bevisning till styrkande av det påståendet inte lagts fram.

Vid en samlad bedömning av den utredning som har lagts fram anser hovrätten att bevisningen inte är sådan att det är ställt utom rimligt tvivel att Jonas Falk eller Mauritz Andersson har begått de åtalade gärningarna. Åtalen i dessa delar jämte de förverkandeyrkanden som tagits upp i denna åtalpunkt, som rör s.k. utbytesförverkande och förverkande av egendom som använts som hjälpmedel vid brott och som grundar sig på de åtalade brotten, ska därför ogillas. Tingsrättens dom

ska således ändras i enlighet med detta. Åklagarnas yrkande om s.k. utvidgat förverkande och kvarstad behandlas i avsnittet Förverkande m.m.

Åtalspunkten 4

Utredningen

Omfattande skriftlig bevisning har åberopats. Tingsrätten har utförligt redovisat den skriftliga bevisning som åklagarna åberopat och vad förhörspersonerna sagt (se s. 25–82 respektive s. 365–478 i tingsrättens dom).

Tilläggsförhör har ägt rum med Mauritz Andersson, Jonas Falk, Tony Edlund, Göran Wall, och Edgar Aun. Förhör har i denna del även ägt rum med Harriette Broman. Nya vittnesförhör har ägt rum med Ann-Charlotte Wikehult, Hans Knutsen-Öy och Charlotta Andersson. Vidare har nya förhör ägt rum med Enrique Baez Baez och Diego Baez Baez. Förhöret med Jim Ivarsson har åberopats även avseende denna åtalspunkt. Del av förhöret med Julio Fortich har spelats upp även under denna åtalspunkt. Uppspelning av förhör med Mauritz Andersson har inte tillåtits i de delar ljud- och bildfilerna endast avser uppläsning ur förundersökningsprotokoll. Därutöver är den muntliga bevisningen i hovrätten i allt väsentligt densamma som vid tingsrätten.

Eftersom Mauritz Andersson vägrat svara på åklagarnas frågor har åklagarna tillåtit att lägga fram uppgifter från förhör med honom under förundersökningen.

I hovrätten har åberopats ny skriftlig bevisning. Jonas Falks bevisning avser främst e-brev, telefonsamtal och handlingar rörande en förundersökning mot honom i Spanien. Andreas Niklassons bevisning avser bl.a. e-brev, uppgifter i ansökningar om rättslig hjälp mellan myndigheter i olika länder samt protokoll som rör internationellt polissamarbete i ärendet 2009.

Åklagarnas ansvarsyrkanden m.m.

Åklagarnas påstående i gärningsbeskrivningen i den här åtalspunkten handlar om ansvar för försök till dels grovt narkotikabrott dels grov narkotikasmuggling och riktar sig mot Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson. Åklagarnas påstående handlar därutöver om ansvar för medhjälp till de nyssnämnda brotten och riktar sig i den delen mot Tony Edlund.

Åklagarna har lämnat vissa förklaringar om hur påståendena i de olika styckena i gärningsbeskrivningen ska uppfattas när det gäller vem av de tilltalade som påståendet egentligen riktas mot och vad som läggs honom till last. Dessa förklaringar redovisas nedan i anslutning till gärningspåståendet i fråga.

Gärningspåståendet går sammanfattningsvis ut på följande.

Jonas Falk, Andreas Niklasson, och Mauritz Andersson försökte under tiden januari–19 juli 2009, tillsammans och i samförstånd, på olika platser i Colombia, Karibien, Spanien och Sverige att

1. förvärva i överlåtelsesyfte – på internationellt vatten i Karibiska havet – eller anskaffa och transportera minst 700 kg kokain
2. transportera narkotikan från Karibiska havet över Atlanten till Sverige med en för ändamålet inköpt segelbåt utan att anmäla narkotikan för tullbehandling.

Jonas Falk var huvudman, Andreas Niklasson koordinator och Mauritz Andersson transportör.

Åklagarna har förklarat att man med huvudman menar att Jonas Falk hade den rollen i förhållande till Mauritz Andersson och Andreas Niklasson och att uttrycket är synonymt med uppdragsgivare.

Tony Edlund främjade under tiden den 4 maj–21 juni 2009 de ovan nämnda gärningarna genom att, tillsammans och i samförstånd med Andreas Niklasson och Jonas Falk, vidtala Mauritz Andersson att skaffa en segelbåt i Karibien och för detta

ändamål överlämna pengar till honom för delfinansiering och utrustning av båten.
Beloppet uppgick till åtminstone 1 600 000 kr.

Enligt åklagarna läggs inte dessa nyssnämnda åtgärder Jonas Falk, Andreas Niklasson eller Mauritz Andersson till last.

Andreas Niklasson hade när han befann sig i Colombia och Spanien, tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk, kontakt via telefon eller datortrafik eller på annat sätt kontakt med säljarna eller leverantörerna av narkotikapartiet i Colombia.

Enligt åklagarna är det nyssnämnda ett exempel på vad man lägger Andreas Niklasson och Jonas Falk till last.

Jonas Falk och Andreas Niklasson hade när de befann sig i bl.a. Spanien, tillsammans och i samförstånd, kontakt med Mauritz Andersson medan denne befann sig i Karibien och gav honom fortlöpande anvisningar om mottagandet av narkotikapartiet. Efter att ha väntat på partiet utan att det levererades på avtalad tid avbröts försöket den 19 juli 2009.

Även det nyssnämnda är enligt åklagarna ett exempel på vad man lägger Jonas Falk och Andreas Niklasson till last. Enligt åklagarna läggs inte dessa åtgärder Mauritz Andersson till last.

Försöken misslyckades, men det fanns fara för att brotten skulle fullbordas eller var faran utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter.

Jonas Falk, Andreas Niklasson och Tony Edlund har förnekat att de begått de åtalade gärningarna. Mauritz Andersson har hävdat att han frivilligt avbröt försöket att anskaffa och transportera narkotikan och att han därför inte kan anses ha gjort sig skyldig till försök till grovt narkotikabrott. Mauritz Andersson har förnekat att han hade för avsikt att smuggla narkotika till Sverige.

Bedömning

Mauritz Andersson har såväl under tingsrättens huvudförhandling som vid förhör under förundersökningen erkänt att han våren 2009 hade planer på att smuggla en stor mängd narkotika och att han för detta ändamål köpte segelbåten Solero på Martinique. Han har vidare uppgett att han fick uppgifter om leveransen av narkotika via e-post från adressen freetime2009@safe-mail.net (de s.k. Paul Pott-mejlen). Enligt hovrätten finns det, som närmare utvecklas i det följande, anledning att ta fasta på Mauritz Anderssons uppgifter i dessa hänseenden.

Vid prövningen av åtalpunkten 5 har hovrätten kommit fram till att åtalet mot Mauritz Andersson i vissa delar är styrkt. Enligt hovrättens mening går det vid prövningen av den här åtalpunkten inte att bortse ifrån att Mauritz Andersson 2010 visat sig vara kapabel att transportera en stor mängd narkotika med segelbåt.

Hovrätten behandlar i samband med prövningen av åtalet följande frågeställningar.

- Gärningsbeskrivningens utformning
- En gemensam brottsplan?
- Köpet av segelbåten Solero och Tony Edlunds roll
- Försök att förvärva narkotika?
- De s.k. Paul Pott-mejlen
- Andreas Niklassons roll
- Jonas Falks roll
- Beslaget av 713 kg kokain i juni 2009
- Försök till grovt narkotikabrott?
- Försök till grov narkotikasmuggling?

Gärningsbeskrivningens utformning

Hovrätten har i avsnittet Några inledande rättsliga överväganden tagit upp den invändning som några av de tilltalade, däribland Jonas Falk och Andreas Niklasson, gjort i frågan om gärningsbeskrivningarnas utformning. De har gjort gällande bl.a. att

gärningsbeskrivningen i den här åtalspunkten i vissa avseenden är så vagt utformad att det är svårt att freda sig mot anklagelserna.

Hovrätten har i det nyssnämnda avsnittet generellt behandlat frågan om vilken betydelse som en gärningsbeskrivning har och vad som torde krävas när det gäller utformningen av en sådan.

Gärningsbeskrivningen i den nu aktuella åtalspunkten ger inte besked mer exakt vilken mängd kokain som åklagarna påstår att de tilltalade ska försökt att hantera, i stället anges ”minst 700 kg”. Med utgångspunkt i att gärningen bör anges så precist som omständigheterna medger kan man enligt hovrätten i det avseendet inte ställa ett högre precisionskrav än så (se Christian Diesen, Precision i straffprocessen – om gärningsbeskrivning. Bevisuppgift och förebringande av förundersökningsutsaga, Juridisk Tidskrift, nr 3, 2009/10 s. 508).

Åklagarna har i hovrätten, som de får förstås, preciserat gärningsbeskrivningen på så sätt att man gjort gällande att försöket att förvärva eller anskaffa narkotika ägde rum på internationellt vatten i Karibiska havet.

Åklagarna har preciserat på vilka sätt man menar att Tony Edlund har främjat de övriga tilltalades brott (se andra stycket i gärningsbeskrivningen), men inte närmare angett exempelvis hur försöket att förvärva narkotika (enligt gärningsbeskrivningens första stycke) skulle ha gått till; ett brott som Tony Edlund påstås ha främjat.

Det saknas – utöver vad åklagarna har angett om Tony Edlunds främjandehandlingar och att transporten skulle ske med segelbåt – uppgifter om förfaringssätt, dvs. en beskrivning av hur brottet har utförts, och omständigheter kring gärningen, som annars ofta tas upp för att individualisera gärningen i fråga. Vidare anges – med undantag för vad åklagarna har angett rörande Tony Edlunds främjandehandlingar – inte någon mer bestämd tid eller plats för de åtalade gärningarna. Åklagarna har dock, som redovisats ovan, i gärningsbeskrivningen tagit upp mer precisa exempel på vad man lägger Jonas Falk och Andreas Niklasson till last.

Enligt hovrätten innebär de nyssnämnda bristerna i precision i gärningsbeskrivningen svårigheter för de tilltalade att presentera motbevisning, vilket i sin tur innebär att stränga krav bör upprätthållas när det gäller bevisföringen (se hovrättens inledande rättsliga överväganden i avsnittet Vad krävs för en fällande dom?).

Hovrätten övergår efter dessa inledande anmärkningar till att pröva åtalet i anslutning till de frågeställningar som nämnts ovan och börjar med spørsmålet om det visats att det funnits en gemensam brottsplan.

En gemensam brottsplan?

Åklagarna har gjort gällande att Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson under vintern och våren 2009, bl.a. i samband med båtturerna med Bona Fide, planerade de nu aktuella gärningarna. Tingsrätten har redovisat den skriftliga bevisningen i den delen på s. 25–32 i sin dom.

Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson har bekräftat att båtturerna ägde rum, men hävdar att det var fråga om rena semesterresor och att Mauritz Andersson tjänstgjorde som kapten på båten.

I det här sammanhanget är några samtal av särskilt intresse.

I ett samtal mellan Mauritz Andersson och Berit Qwint den 11 april 2009 sade Mauritz Andersson om en person som inte namnges att ”han är businessman”, ”Och jag har fått komma med på ett hörn då. Jag har tjänat väldigt bra”, ”Det är därför jag är här” och ”För att det jag gör det är väl jag ganska bra på då antagligen”.

I ett samtal mellan Andreas Niklasson och Mauritz Andersson den 29 april 2009 sade Andreas Niklasson: ”Okej. Ah, jag fick ett meddelande att jag skulle åka över dit igen...så då kanske jag tittar förbi dig och bara byter ett par ord innan jag drar.” och ”Men jag fick ett mail här nu att jag skulle röra mig över atlanten.”.

I ett samtal den 14 maj 2009 mellan Diego Beloso, som var bekant med Jonas Falk, och en man som kallas Micke frågade Micke om de var på den där båten. Diego Beloso svarade bl.a: "min polare han är så jävla slut i skallen, jag kan inte kalla han polare längre alltså.", "Äh, han är helt slut i huvudet. Han har fått så här hybris.", "Han har tjänat för mycke pengar, för fort. Har setat...", "Sen har han setat i bunkern i 12 år innan. 13 år, effektiv tid.", "Kumla", "Kommer ut och gör typ ja, hur mycke pengar, alltså det är sinnessjuka pengar han har gjort", "Och bor i Colombia. Så du, du behöver inte vara matematiker för att räkna ut det.", "Han köpte en ny båt för typ så här 15, 20 miljoner.", "Värsta, jag, jag, så här tre våningar, fem badrum. Det är en jävla villa som går fort.", "Ja så sitter vi där. Så har han skaffat en så här riktig så här, colombianska superprimadonna", "Sen hyrde vi lägenhet. Och, då, då började semestern på riktigt.", "Jag och Oche, två till. Hyrde vi värsta lägenheten och du vet bara, njöt, åt god mat." och "Ja vi, planera så mycke sjuka grejer ihop där så det var."

Tony Edlund har i hovrätten berättat bl.a. följande. Han var i Colombia den 4–13 maj 2009. Det bestämdes då att han skulle delta i ett tillgreppsbrott i augusti i Danmark. Med uttrycket "planera så mycke sjuka grejer" avsåg Diego Beloso det tillgreppsbrottet. Han deltog vid seglarfesten i Skagen i maj 2009, men under dagtid var han och Andreas Niklasson ute och spanade inför det kommande tillgreppsbrottet. Tanken var att begå en grov stöld och att åka båt från Danmark till Sverige. Brottet blev aldrig av, utan i stället utfördes en grov stöld i Älvsbyn. Jonas Falk visste inget om dessa brottsplaner.

I samtalet den 14 maj 2009 är det enligt hovrätten tydligt att Diego Beloso pratar om Jonas Falk och sin resa till Colombia. Det går enligt hovrättens mening, med hänsyn bl.a. till Tony Edlunds uppgifter om det planerade brottet i Danmark, dock inte att dra slutsatsen att samtalet handlade om de brott som åtalet rör. Inte heller av övriga samtal går det att dra den slutsatsen.

Hovrätten delar tingsrättens bedömning att Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson under denna period haft en tät kontakt, särskilt i samband med de nämnda båtturerna. Det finns emellertid ingen utredning om innehållet i någon brottsplan och

det går inte heller genom vad som är visat om vad var och en av de tilltalade gjort slå fast vad en sådan plan närmare skulle innehålla.

Åklagarna har på grund av det anförda inte visat vad de hävdar om att Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson under vintern och våren 2009 utarbetade en gemensam brottsplan avseende den åtalade narkotikabrottsligheten.

Köpet av segelbåten Solero och Tony Edlunds roll

Hovrätten delar tingsrättens bedömning att det är visat att Mauritz Andersson förvärvade segelbåten Solero i vart fall delvis för annans eller andras räkning i syfte att den skulle användas vid en planerad narkotikasmuggling sommaren 2009.

Hovrätten delar vidare tingsrättens bedömning att det är visat att Andreas Niklasson var involverad i förvärvet av Solero och att det var från honom som Mauritz Andersson fick förhållningsorder om hur han skulle agera i samband med båtköpet. Hovrätten anser vidare i likhet med tingsrätten att man inte kan ta fasta på Andreas Niklassons förklaring om de pengar han medgett att han förde över eller gav till Mauritz Andersson.

Åklagarna har gjort gällande att Tony Edlunds brottslighet består i att han främjat de övriga tilltalades gärningar genom att vidtala Mauritz Andersson att införskaffa en båt och för det ändamålet överlämna pengar till den sistnämnde.

Hovrätten anser i likhet med tingsrätten att det är utrett att Andreas Niklasson och Mauritz Andersson träffades i Nyköpingsbro den 25 maj. Mötet kom till stånd sedan Tony Edlund i flera samtal gett Mauritz Andersson anvisningar om tid och plats för mötet. Enligt Andreas Niklasson överlämnade han 100 000 kr till Mauritz Andersson, som bl.a. avsåg inköp av en båt som skulle användas vid ett tillgreppsbrott.

I ett telefonsamtal den 31 maj 2009 mellan Andreas Niklasson och Mauritz Andersson sade den förstnämnde: "jag gjorde som du sa så jag fick hans godkännande så nu är

allt...jag hinner inte åka ner idag men jag får väl komma ner imorgon då om vi inte kan mötas halvvägs”. De kom sedan överens om att mötas tidigt nästa morgon.

På kvällen samma dag talade Tony Edlund in ett meddelande på Mauritz Anderssons telefonsvarare: ”jag står här nu vid Operahuset, jag trodde du skulle va här”. Någon minut därefter lyssnade Mauritz Andersson av sin telefonsvarare.

Tony Edlund har berättat att han träffade Mauritz Andersson vid Göteborgsoperan och att mötet handlade om den indrivning av pengar från Kaj Åkesson som han skulle hjälpa Mauritz Andersson med. Mauritz Andersson har uppgett att han inte minns den dagen men att han då kan ha träffat Tony Edlund. Mauritz Andersson har vidare berättat att Tony Edlund inte lämnade över några pengar till honom utan att det snarare var så att han skulle lämna pengar till Tony Edlund, som hade indrivningsuppdraget och ville ha betalt.

Enligt hovrättens mening går det inte att dra några säkra slutsatser om vad de nyssnämnda samtalen handlade om eller gick ut på. Av innehållet i samtalen att döma verkar det som att Andreas Niklassons respektive Tony Edlunds samtal handlar om olika saker eftersom Andreas Niklasson sade att han skulle träffa Mauritz Andersson först nästa dag och Tony Edlund redan befann sig i Göteborg för att träffa Mauritz Andersson. Det går enligt hovrätten inte att bortse från Tony Edlunds förklaring till vad mötet med Mauritz Andersson handlade om.

I ett utkast till e-brev (som i rättegången benämnts ”Gunnar Svensson-draft”) den 5 juni 2009 skrevs bl.a: ”ordnar så att t e hemma hos dig nästa torsdag på förmiddagen med minst 300...”. I ett sådant utkast den 9 juni 2009 skrev Mauritz Andersson att han behövde mer pengar och i det sammanhanget hänvisade han till att ”T kommer med 30”. Det bör nämnas att dessa utkast till e-brev gjorde det möjligt att kommunicera utan att breven skickades. De som hade tillgång till breven kunde alltså se vad andra skrivit i form av utkast.

Det är utrett att Tony Edlund kom till Göteborg den 12 juni 2009 tillsammans med Andreas Niklasson och att de nästa dag träffade Mauritz Andersson på Marstrand. De

åkte fram och tillbaka i en liten motorbåt i hamnen och en påse överlämnades till Mauritz Andersson.

Mauritz Andersson meddelade i ett utkast till e-brev den 18 juni 2009 att han behövde ytterligare ”100 000 eller 10 000 euro”. Den 20 juni 2009 sade Andreas Niklasson till Mauritz Andersson att denne måste träffa ”T” antingen samma dag eller påföljande dag. Det är utrett att Tony Edlund träffade Mauritz Andersson den 21 juni 2009 och att den sistnämnde samma dag meddelade någon att han hade ”100 till”.

Tony Edlund har med hänvisning till utkastet den 9 juni 2009 uppgett att han inte lämnade över pengar till Mauritz Andersson eller uppmanades att göra det. Han har beträffande mötet på Marstrand uppgett att han endast fick information om indrivningen. När det gäller mötet den 21 juni 2009 har han berättat att även detta möte gällde indrivningen och att han inte lämnade några pengar till Mauritz Andersson.

Mauritz Andersson har uppgett att med ”T” i samtalet den 20 juni 2009 avses Tony Edlund.

När det gäller vilka slutsatser som kan dras av den nu redovisade utredningen delar hovrätten tingsrättens bedömning att det är klarlagt att Tony Edlund förmedlade kontakter mellan Andreas Niklasson och Mauritz Andersson och att den förstnämnde även hade personliga kontakter med Mauritz Andersson. Hovrätten drar vidare samma slutsats som tingsrätten om att Mauritz Andersson i anslutning till flera möten med Tony Edlund tydligen fick tillgång till kontanter.

Detta talar för att det mycket väl kan vara som åklagarna gjort gällande, nämligen att Tony Edlund lämnade över pengar till Mauritz Andersson. Eftersom det genom utredningen dock inte går att utesluta att Mauritz Andersson i själva verket fick pengar av någon annan för att finansiera köpet av segelbåten Solero är gärningspåståendet i den delen inte styrkt.

När det gäller åklagarnas påstående att Tony Edlund vidtalade Mauritz Andersson att införskaffa en segelbåt i Karibien konstaterar hovrätten att det saknas utredning om att så var fallet.

Hovrätten anser vid en samlad bedömning av den utredning som åklagarna lagt fram att bevisningen inte är sådan att det är ställt utom rimligt tvivel att Tony Edlund, tillsammans och i samförstånd med Andreas Niklasson och Jonas Falk, har begått de åtalade gärningarna. Åtalet mot Tony Edlund ska därför i sin helhet ogillas. Tingsrättens dom ska således ändras i enlighet med detta.

Försök att förvärva narkotika?

Tingsrätten ansåg det styrkt att Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson hade försökt förvärva narkotikan i Colombia. Åklagarna har i hovrätten i stället gjort gällande att försöket att förvärva eller anskaffa narkotika ägde rum på internationellt vatten i Karibiska havet.

Hovrätten konstaterar att det inte finns någon som helst utredning om hur Jonas Falk, Andreas Niklasson eller Mauritz Andersson ska ha försökt att förvärva eller anskaffa narkotika. Redan av den anledningen kan åtalet mot dem vad gäller försök att förvärva eller anskaffa kokain inte bifallas.

Den nyssnämnda ståndpunkten gäller även om hovrätten i det följande skulle komma fram till att de gjort sig skyldiga till att ha försökt transportera narkotika enligt vad åklagarna vidare gjort gällande i den här åtalspunkten. Det kan nämligen förhålla sig på det sättet att resan över Atlanten skulle ha utgjort en transport av narkotika men ingen annan hantering av narkotika.

När det gäller den återstående delen av åtalet mot Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson, nämligen att de ska ha försökt transportera narkotika över Atlanten och föra in den till Sverige gör hovrätten följande bedömning.

De s.k. Paul Pott-mejlen

Av utredningen framgår att Mauritz Andersson fick instruktioner via e-brev från en eller flera personer om bl.a. platsen för mottagandet av narkotika (de s.k. Paul Pott-mejlen). Det framgår inte av utredningen om Mauritz Andersson fick instruktioner på något annat sätt.

Tingsrätten har utförligt redogjort för dessa e-brev och även för de telefonsamtal och sms som åklagarna åberopat i detta sammanhang (se s. 43–82 i tingsrättens dom). Vidare har åklagarna åberopat utklaringslistor av vilka framgår att segelbåten Solero lämnade Martiniques hamn den 3 och 16 juli 2009.

Mauritz Anderssons uppgift att han gjorde tre utresor från Martinique under den aktuella perioden motsägs av den utredning som lagts fram, däribland de nyssnämnda utklaringslistorna.

Hovrätten anser i likhet med tingsrätten att det är utrett att Mauritz Andersson lämnade Martinique med Solero första gången den 3 juli 2009 för att ta emot ett narkotikaparti ute till havs. När det inte kom någon narkotikaleverans på utsatt tid återvände han till Martinique den 9 juli för att den 16 juli på nytt ge sig ut på havet för att ta emot narkotika. Han gav upp den 19 juli efter att förgäves fått vänta på narkotika. Det är såldes klarlagt att det var fråga om två utresor från Martinique.

Mauritz Andersson fick under den aktuella perioden fortlöpande instruktioner genom Paul Pott-mejl. Det är också klart att den eller de som skrev dessa e-brev hade kontakt med säljare eller leverantörer av narkotika eller företrädare för dessa, vilket framgår direkt av e-brevens innehåll.

Skribenten eller skribenterna av Paul Pott-mejlen lämnade uppgifter till Mauritz Andersson om tidpunkter och platser för narkotikaleverans och gav honom även annan information som rörde leveransen. Genom Paul Pott-mejl framfördes också uppmuntringar till Mauritz Andersson när denne var frustrerad över att leveransen inte kom till stånd på överenskommen tid. Mauritz Andersson var till stor del styrd i sitt

handlande genom vad som skrevs i Paul Pott-mejlen. Hovrätten noterar att det av utredningen framgår att Mauritz Andersson i dessa e-brev inte fick själva uppdraget att hämta narkotikan.

Av det anförda framgår att den eller de personer som skrev Paul Pott-mejlen hade en central roll i genomförandet av den tänkta upphämtningen av narkotika. Vem eller vilka personer som skrev dessa e-brev är därför betydelsefullt för prövningen av åtalet.

Åklagarna har gjort gällande att det var Andreas Niklasson som skrev flertalet av Paul Pott-mejlen och att Jonas Falk skrev några av dessa.

Andreas Niklassons roll

Andreas Niklasson har beträffande Paul Pott-mejlen uppgett att han överhuvudtaget inte hade del i denna korrespondens och att han varken författade eller läste dessa e-brev.

Efter det att Mauritz Andersson greps i början av juni 2010 hölls ett antal förhör med honom på Martinique av fransk polis och en fransk undersökningsdomare. I ett förhör den 5 juni 2010 uppgav Mauritz Andersson, enligt vad som antecknats, bl.a. följande. "Paul Pott" var den enda kontakten som han hade med organisationen 2009 och det var Andreas som var "Paul Pott". Det var Andreas som bad honom att köpa båten och att han är säker på att det var Andreas som organiserade vid första försöket. Han fick 40 000–50 000 euro av Andreas för delfinansieringen av Solero. Den 1 september 2010 hölls det första förhöret med Mauritz Andersson av svensk polis. Mauritz Andersson uppgav då återigen att det var Andreas som var hans kontaktperson 2009 och att båten var Andreas.

Mauritz Andersson har under huvudförhandlingen vid tingsrätten förklarat att de nu redovisade uppgifterna är felaktiga och att anledningen till att han uppgav Andreas namn var att denne satt i fängelse och därför omöjligen kunde vara "Paul Pott". Hovrätten noterar att Andreas Niklasson frihetsberövades i början av oktober 2009, vilket innebär att Mauritz Anderssons förklaring inte kan godtas.

Det har inte kommit fram något – och inte heller påståtts – att det rör sig om någon annan Andreas än Andreas Niklasson som Mauritz Andersson berättade om. Enligt hovrättens mening har Mauritz Andersson inte kunnat lämna någon rimlig förklaring till varför han vid förhören felaktigt skulle ha pekat ut Andreas Niklasson, utan hans förklaring får närmast ses som en efterhandskonstruktion.

Mauritz Andersson har vidare beträffande förhören på Martinique invänt att han inte hade en försvarare, att allt som han berättade inte finns antecknat i protokollen och att han vid förhören ville hem till Sverige. Det sistnämnda gav honom, som hovrätten förstått honom, skäl att inte lämna korrekta uppgifter.

Hovrätten konstaterar att Mauritz Andersson inte invänt att han inte sagt vad som antecknats i protokollen. Vidare har han enligt vad som tidigare nämnts även vid förhören i Sverige uppgett att Andreas Niklasson var hans kontaktperson vid försöket 2009. Enligt hovrättens mening talar Mauritz Anderssons uppgifter starkt för att Andreas Niklasson har skrivit Paul Pott-mejl.

Även i ett samtal från Mauritz Andersson till Berit Qwint den 22 juli 2009, i vilket Berit Qwint sade: ”Sen är jag lite orolig för...Det där uppdraget för Andreas”, nämns alltså Andreas Niklassons namn.

I det följande redovisas några av de e-brev som åklagarna gjort gällande att Andreas Niklasson författat.

Den 18 juli 2009 skickade ”Paul Pott” följande e-brev till Mauritz Andersson.

Kl. 11:47: dem sager att dem blivit forsenade pga daligt vader. vill du att vi abryter sa gor vi det.....om du orkar rora dig och komma tillbaka kl. 1800 nar det e morkt.dem e dar senast 22.00 ikvall. dem har stannat pga av att det ljusnar o det var daligt vader. horungarna svar pa sina barn att dem har akt. Om du gor det far du ytterligare en mille annars bryt nu o sa aker du o staller huset o flyger hem bollen e i dina hander.

Kl. 11.57: du far bestamma hur du vill gora.....en mille extra o du ror pa dig omen haller dig anda i området tills ikvall. dem e dar senast 24.00.....eller sa bryter du nu o staller huset o aker hem. Det e helt upp till dig allt jag kan saga e att dem har akt.....o vi ska klippa idioterna du far kanna din magkansla o bestamma hur du vill gora.

Samma dag kl. 12.08 skickade Mauritz Andersson ett svar till "Paul Pott".

1 mille plus baten och sen inte mera....Sen aker jag och smugglar Haitier. Kina mannen vet...Aven jag maste tjana pengar...0200 imorgon aker jag harifran...for gott! Och kom inte och sag att jag inte har vantat eller ställt upp....Nu gar jag och laggar mig.....

Samma dag kl. 12.14 skickade "Paul Pott" ytterligare ett e-brev till Mauritz Andersson.

lyssna nu det e A som e boven i dramat han e den som ljugit.....har pratat med agarna dem har akt, de e battre om vi ger ett sista dygn o sen tar hand om A hela varlden e lacka pa den falska javeln.....vi kommer dessutom straffa honom ekonomiskt....o det kommer sjalvklart att gynna dig ocksa, men om vi bryter nu kommer agarna rikta sin ilska pa oss, o kina istallet for som de nu e att alla e arga pa idioten.....sa vi ber dig gor ett sista krafttag....ak en svang men hall dig i området tills ikvall snalla.....men bollen e sjalvklart i dina hander men din ersattning kommer bli valdigt hog....POK vill sa garna dricka champagne med dig....svara sa snabbt du bara kan

Samma dag kl. 12.36 försökte Andreas Niklasson att ringa Jonas Falk, men misslyckades. Därefter försökte han ringa ytterligare tre gånger innan han kl. 12.54 lyckas komma fram. Andreas Niklasson sade: "Ja, jaha. Min tjej stannar en natt till men sen åker hon hem men hon stannar en natt till i alla fall och festar lite med mig.". Jonas Falk svarade "Jaja, okej".

Andreas Niklasson har uppgett att när han i samtalet med Jonas Falk pratade om "sin tjej" så menade han Paula. Enligt Andreas Niklasson var Paula en brasiliansk kvinna som han känt i två år och som han gick ut med under kvällen den 18 juli.

Jonas Falk har uppgett att med ”min tjej stannar en natt till” så menade Andreas Niklasson förmodligen just vad han sade eftersom denne hade flera kvinnor i Barcelona.

Enligt hovrättens mening talar det nära tidssambandet mellan e-breven och telefonsamtalet och även innehållet i samtalet jämfört med innehållet i breven, om att Mauritz Andersson går med på att stanna en natt till, starkt för att det är Andreas Niklasson som skrev de ovan nämnda breven.

Andreas Niklassons förklaring innebär med andra ord att han per telefon skulle ha försökt nå Jonas Falk flera gånger för att säga att hans tjej Paula stannar en natt till. Hans förklaring är enligt hovrätten så osannolik att den kan lämnas utan avseende, särskilt då samtalet endast gick ut på att lämna det beskedet.

Åklagarna har även gjort gällande att de nyssnämnda e-breven skickades från AC Hotel i Barcelona under den tid då Andreas Niklasson bodde där.

Liksom tingsrätten finner hovrätten att det finns vissa brister i utredningen angående de spårningar och förfrågningar till operatörer som gjorts, vilket innebär att dessa uppgifter får användas med viss försiktighet. Det innebär enligt hovrättens mening dock inte att resultaten av spårningarna helt bör fränkännas värde som bevis.

Dagen efter den 19 juli 2009 kl. 11.03 skrev Mauritz Andersson till ”Paul Pott” med ärendemeningen ”Elvis har akt!!!!” följande.

Kl ar 0500 och jag har akt.....Skall sova sa lange det gar...Har 2 dygn till Dom.Rep. Tar en paus dar, sedan B, forhoppningsvis inom 6-8 dagar

Pok

M

”Paul Pott” svarade samma dag kl. 12.54 följande.

ok bra beslut e di hemm till forsta veckan i augusti?????????lagg ut ett nummer sa jag
o t nar dig POK

Samma dag kl. 12.59 skickade Andreas Niklasson ett sms till Jonas Falk. Han skrev:
”Elvis has left the building o tjejerna har ej hört av sig på tolv timmar amatörer åker
hem idag åter i augusti”.

Andreas Niklasson har uppgett att med ”tjejerna” så avses förmodligen de kvinnor i
Venezuela som de inte fått tag på och han antar att meddelandet skickades eftersom
han och några vänner skulle åka hem. Andreas Niklasson har vidare uppgett att det var
hans kamrat som skrev meddelandet och att han stod bredvid när det skrevs och att de
var överens om innehållet.

Den omständigheten att Mauritz Andersson och Andreas Niklasson inom loppet av ett
par timmar använde sig av samma uttryckssätt – ”Elvis har åkt” respektive ”Elvis has
left the building” – talar mycket starkt för att det var Andreas Niklasson som skrev det
Paul Pott-mejl som skickades kl. 12.54. För den slutsatsen talar med styrka även
innehållet i övrigt i Andreas Niklassons sms till Jonas Falk. Att uttrycket ”Elvis has
left the building” och liknande ibland används i dagligt tal förändrar inte den
bedömningen. Hovrätten tar inte fasta på Andreas Niklassons förklaring av innehållet i
meddelandet. Av sms:et framgår även att Andreas Niklasson lämnade Barcelona
samma dag som Mauritz Andersson gav upp sitt väntande på en narkotikaleverans.

Åklagarna har också åberopat vissa uttryckssätt i Paul Pott-mejlen som åklagarna
menar knyter Andreas Niklasson till dessa. I flera av e-breven används ordet ”dem” på
ett grammatiskt felaktigt sätt. Detta grammatiska misstag återkommer i flera av de brev
som Andreas Niklasson skrev under den tid han var häktad i målet.

Hovrätten konstaterar att det nyssnämnda misstaget – i vart fall då det används så
konsekvent som här är fallet – i och för sig är udda, men att någon riktig språkanalys
inte har utförts och att bevisningen därför får ett mycket begränsat värde. Även den
omständigheten, som åklagarna pekat på, att det i flera telefonsamtal mellan Mauritz

Andersson och Andreas Niklasson talas om "champagne" och att det ordet återkommer i Paul Pott-mejlen har ett begränsat bevisvärde.

Sammanfattningsvis anser hovrätten att det av den angivna utredningen är visat att Andreas Niklasson skrev i vart fall de Paul Pott-mejl som redovisats i detta avsnitt. I denna bedömning har hovrätten fäst särskilt avseende vid dels det nära tidssambandet mellan de ovan nämnda e-breven och telefonsamtalet och även innehållet i samtalet jämfört med innehållet i breven, dels att Mauritz Andersson och Andreas Niklasson använde sig av samma uttryck rörande "Elvis".

Av de e-brev som skickades den 18 juli 2009 kl. 11.47, 11.57 och 12.14 framgår att Andreas Niklasson hade kontakt med säljare eller leverantörer av narkotika eller företrädare för dessa samt att han fortlöpande gav anvisningar till Mauritz Andersson angående mottagandet av narkotikapartiet. Andreas Niklasson har således agerat som en slags koordinator på sätt som åklagarna gjort gällande i gärningsbeskrivningen.

Andreas Niklasson har invänt att den utredning som åklagarna presenterat i målet inte är tillräckligt robust. Han har då i huvudsak hänvisat till att de GPS-loggar som rör segelbåten Soleros positioner inte bevarats och till att det s.k. SSI-materialet som rör den svenska polisens spaning i Barcelona kastats. Enligt hovrättens mening utgör dessa förhållanden en brist i utredningen.

Dessa brister påverkar dock inte hovrättens prövning av åtalet på sätt som Andreas Niklasson hävdar, nämligen att åtalet redan på grund av det bör ogillas. En annan sak är i vilken utsträckning dessa brister ska påverka bevisvärderingen.

Med att bevisningen är robust menas att det inte, såvitt man kunnat finna, existerar någon ytterligare bevisning som kan påverka bevisvärdet. För att fälla den tilltalade krävs med andra ord att man ska kunna utgå från att ytterligare undersökningar inte ska kunna ändra bevisvärdet (se hovrättens inledande rättsliga överväganden i avsnittet Utredningens robusthet).

Enligt hovrättens mening är de brister i utredningen som det redogjorts för inte av beskaffenhet att nämnvärt påverka bevisvärdet av den utredning som åklagarna lagt fram, vare sig vid värderingen av de enskilda bevisen eller när hela bevismaterialet ställts samman.

Andreas Niklasson har även invänt att han under alla förhållanden inte ska dömas eftersom försökspunkten inte är nådd. Hovrätten återkommer till den frågan och övergår till att behandla vad som kommit fram om Jonas Falks roll.

Jonas Falks roll

Enligt åklagarna har som redan nämnts Jonas Falk skrivit vissa av Paul Pott-mejlen.

Åklagarna har pekat på några e-brev som de menar att Jonas Falk skrivit. Som stöd för sitt påstående har de främst hänvisat till att innehållet i dessa brev i språkligt hänseende mer liknar Jonas Falks sätt att uttrycka sig än Andreas Niklassons. Som exempel har de angett att Jonas Falk använder "dem" på ett grammatiskt korrekt sätt och att han inte avslutar sina e-brev med "POK". Åklagarna har även redogjort för var Jonas Falk befann sig när respektive e-brev skickades och menat att han också hade möjlighet att skicka breven. Åklagarna har vidare uppgett att de beträffande vissa e-brev är osäkra på vem som skrev dessa.

Jonas Falk har uppgett att han aldrig hört talas om Paul Pott-mejl och inte heller använt s.k. drafts.

Med hänsyn bl.a. till att det inte har gjorts någon riktig språkanalys av de olika e-breven är det enligt hovrättens mening inte möjligt att av den utredning som åklagarna lagt fram komma till slutsatsen att det måste vara Jonas Falk som skrivit de e-brev som Andreas Niklasson inte har skrivit. En prövning får i stället göras bl.a. utifrån innehållet i vart och ett av e-breven. Dessutom är utredningen inte sådan att det går att utesluta att ingen annan än Jonas Falk kan ha författat de resterande Paul Pott-mejlen.

Åklagarna har gjort gällande att Jonas Falk skrev ett e-brev som "Paul Pott" skickade till Mauritz Andersson den 20 juli 2009. Paul Pott skrev: "hej, China har...När är du i Europa?...". Mauritz Andersson svarade samma dag att han borde vara hemma den första veckan i augusti och att "China" kunde nå honom på hans vanliga mobilnummer i Sverige både på Bahamas och i USA.

Åklagarna har åberopat en sammanställning av samtliga samtal och sms till och från Mauritz Anderssons telefonnummer under perioden den 20 juli 2009 till den 15 augusti 2009. Av den framgår att Jonas Falk ringde till det numret den 30 juli, 6 augusti och 11 augusti 2009.

Åklagarna har med stöd av sammanställningen gjort gällande att det är Jonas Falk som skrev nämnda Paul Pott-mejl eftersom av de personer som registrerats i förteckningen är det endast Jonas Falk som rimligen skulle kunna vara "China" och som skrev e-brevet av den 20 juli 2009.

Enligt hovrättens mening kan det mycket väl förhålla sig så som åklagarna påstått, dvs. att Jonas Falk skrivit det ovannämnda e-brevet. På grund av den begränsade period som den nyssnämnda sammanställningen av Mauritz Anderssons telefontrafik omfattar och med hänsyn till att det inte kan uteslutas att "China" och Mauritz Andersson kontaktat varandra på något annat sätt eller att de inte haft kontakt alls, går det dock inte med säkerhet att slå fast att det var Jonas Falk som skrev e-brevet av den 20 juli 2009. Till det kommer att Mauritz Anderssons uppgifter talar för att "China" är någon annan än Jonas Falk. Mauritz Andersson har nämligen under förhör under förundersökningen uppgett att den s.k. Kinamannen var narkotikaleverantören.

När det gäller övriga Paul Pott-mejl har åklagarna inte lagt fram någon särskild bevisning – utöver hänvisning till språket samt till spårningar av varifrån e-breven är skickade jämförda med uppgifter om var Jonas Falk befann sig – till styrkande av att det är just Jonas Falk som skrev dessa. Med hänsyn till vad som anförts inledningsvis om att det inte går att dra slutsatsen att Jonas Falk skrivit alla e-brev som Andreas Niklasson inte författat kommer hovrätten fram till den slutsatsen att det inte är visat att Jonas Falk skrivit några av de Paul Pott-mejl som lagts fram i målet.

Den fråga hovrätten då har att ta ställning till är om Jonas Falk, tillsammans och i samförstånd med Andreas Niklasson och Mauritz Andersson, agerat på något annat sätt som innebär att han i enlighet med gärningsbeskrivningen kan anses ha försökt att transportera narkotika.

Hovrätten har alltså kommit fram till att Andreas Niklasson skrivit Paul Pott-mejl. Detta skedde under en period då denne hade tät kontakt med Jonas Falk.

Flertalet av de telefonsamtal mellan Jonas Falk och Andreas Niklasson som åklagarna har åberopat handlar om att Jonas Falk och Andreas Niklasson vill eller ska träffas, utan att det närmare framgår vad skälet till detta är. I flera av samtalen, t.ex. den 7 juli 2009 kl. 00.29 och 08.11, den 8 juli 2009 kl. 22.36, den 18 juli 2009 kl. 08.07 och den 19 juli 2009 kl. 01.10, pratar Jonas Falk och Andreas Niklasson dessutom i koder, vilket i och för sig kan tyckas misstänkt.

Beträffande samtalen den 7 och 8 juli 2009 har Jonas Falk uppgett att dessa handlade om ett lån som Andreas Niklasson skulle hjälpa honom att förmedla och som skulle användas för att få ut Tom Jonsson från fängelse. Han har vidare uppgett att anledningen till att han blandade in Andreas Niklasson i ärendet med Tom Jonsson var att Andreas Niklasson kom till Barcelona och att denne hade bättre kontakt med den person som eventuellt skulle låna ut pengar för fritagningen. Jonas Falk har beträffande samtalet den 18 juli 2009 uppgett att det handlade om Raul på klubben i Barcelona och att denne betett sig som en "polack".

Enligt hovrättens mening går det inte att dra några säkra slutsatser av uppgifterna i samtalen och det går heller inte att utesluta att samtalen faktiskt hade att göra med helt andra händelser än vad som omfattas av åtalet.

I ett samtal mellan Andreas Niklasson och Jonas Falk den 18 juli 2009 kl. 12.54 sade den förstnämnde "Ja, jaha. Min tjej stannar en natt till men sen åker hon hem men hon stannar en natt till i alla fall och festar lite med mig.". Jonas Falk svarade "Jaja, okej.".

Som redan framgått anser hovrätten att detta samtal knyter Andreas Niklasson till vissa Paul Pott-mejl. Enligt hovrätten kan samtalet inte förstås på annat sätt än att Andreas Niklasson lämnade information till Jonas Falk om att Mauritz Andersson skulle stanna ett dygn till. Samtalet visar således att Jonas Falk kände till och att han på något sätt var engagerad i Mauritz Anderssons narkotikahantering. I annat fall skulle Andreas Niklasson rimligen inte ha lämnat den informationen till honom.

Hovrätten har tidigare redogjort för det sms som Andreas Niklasson skickade till Jonas Falk den 19 juli 2009 kl. 12.59 om att "Elvis has left the building o tjejerna har inte hört av sig på tolv timmar amatörer åker hem idag åter i augusti". Samma dag kl. 13.21 ringde Jonas Falk till Andreas Niklasson. I det samtalet frågade den sistnämnde om han inte hade läst sms:et, vilket Jonas Falk svarade att han inte hade gjort.

Samma dag kl. 13.22 ringde Andreas Niklasson en okänd man som han uppmanade att läsa e-breven. Detta tyder på att det i själva verket fanns fler personer som var involverade i narkotikahanteringen. Det förhållandet hindrar givetvis inte att de tilltalade kan dömas för sin medverkan, men det utgör ett osäkerhetsmoment när det gäller den påstådda rollfördelningen och gör bilden av åklagarnas tes om hur narkotikahanteringen gått till något oklar.

För den fortsatta bedömningen finns det anledning att närmare redogöra för innehållet i ytterligare några samtal mellan Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson.

Jonas Falk ringde återigen upp Andreas Niklasson kl. 13.29. Av samtalet framgår följande.

JF: Hallå?

AN: Tja.

JF: Tja. Ja dom är ju roliga.

AN: A, skitkul.

JF: Riksidioter.

AN: Ja. Ja dom va, det är ingen som har hört av sig överhuvudtaget.

JF: (Ohörbart) gjort det?

AN: Nej inte sen igår kväll.

JF: Jaha. Och på, på deras tid alltså.

AN: Nej dom har inte hört av dom överhuvudtaget.

JF: Nähe.

AN: Säger dom.
JF: Jasså dom säger det?
AN: Ja.
JF: Du har pratat med dom alltså?
AN: Ja men alltså, dom, dom har inte fått tag på sina flickvänner på 2 dagar säger dom.
Hallå? Hallå? Jag ringer upp.

Andreas Niklasson ringde upp Jonas Falk kl. 13.31. Av samtalet framgår följande.

AN: Hallå, hallå?
JF: Ja.
AN: Gå in där om en timma istället så har jag lagt en förklaring där.
JF: Ja okej, men jag kan inte gå in. Jag är utanför, vi får ta det sen. Men eh, men du prata med, med Arne.
AN: Ja men det är ju över ett halvt dygn sen.
JF: Ja okej. Och vad sa han då då?
AN: Att han inte får tag på sin flickvän.
JF: Och hur uppfatta han det då?
AN: Att det kan ha hänt hans tjej nånting kanske. Att hon har blivit våldtagen eller nåt.
JF: Jaha. Ja okej.
AN: Och.
JF: Ja det.
AN: Ja.
JF: Ja det är väl det dom kommer påstå sen.
AN: Ja, antar det.
JF: Eller hur?
AN: Ja shit alltså, eller, roligaste tjejerna jag varit med om i hela mitt liv alltså.
JF: Ja.
AN: Herregud alltså. Jag tyckte thailändska brudar var jobbiga när man bodde i Thailand men det här tog fan priset alltså.
JF: Ja.
AN: Det är värsta cirkusen man har sett och beskådat hela sitt liv. Men det varit en lärorik resa.
JF: Ja. Men dyr.
AN: Svar ja.
JF: Ja.
AN: Jag har några frågor där till dig också. Därför, gå in där sen i alla innan dan är slut. Kommer du kunna det?
JF: Ja, i kväll, se om man ska försöka hitta nånting bara men.
AN: Ja annars kan vi göra det imorron ju.
JF: Ja.
AN: Okej, men vi hörs sen. Vi har, vi har kontakt där alla fall för jag drar ikväll.
JF: Du drar i kväll?
AN: Ja.
JF: Jaha. Men vi måste diskutera sen och sen...
AN: Ja, självklart.
JF: ... vad han, var han ska lägga nycklarna nånstans fattar jag inte heller. Har du pratat med han om det?
AN: Ja.
JF: Och vad säger han om det då?
AN: Han är på väg att göra det nu.

JF: Ja och sen bara lämna?
AN: Ja vi får, det får du ju, vi får ju prata om det, det får du ju, det vet ju inte jag nånting om liksom.
JF: Nej vet ingenting om men det, det får väl folk förstå. Det är en sak att folk får, att folk får lägga ut för andra men det är ju knappast så att folk bara ska lämna och bara tja.
AN: Nej, men vad tycker, vad, hur tycker du då?
JF: Ja, inte vet jag. Det är väl nånting man får diskutera men folk får väl ta ansvar, dom får väl vara glada att dom har sluppit lägga ut.
AN: Självklart.
JF: Ja.
AN: Jaja, men det är inte så. Så är det inte.
JF: Nej.
AN: Nej.
JF: Ja dåå, får vi se då då. Men jag slår en signal i veckan nu då.
AN: Hej.
JF: Hej.

Samma dag kl. 13.40 ringde Jonas Falk upp Andreas Niklasson. Av samtalet framgår följande.

AN: Hallå?
JF: Ja tjen.
AN: Tja.
JF: Ja, shit vad trött man blir.
AN: Ja. Skojar du eller?
JF: Det där polska företaget.
AN: Ja.
JF: Han som är chef över han som du tränade med där.
AN: Ja.
JF: Jag är ju med hans representant.
AN: Ta kontakt då för i helvetet.
JF: Ja jag ska göra det. Dom har hyrt en, en båt här då så jag är med dom.
AN: Ja. Gör det.
JF: Det (ohörbart), det är deras Europa representant.
AN: Ja. Att våran hora är liksom och, hon är re, din hora är ju redo när som helst å knulla.
JF: Ja.
AN: Är du med? Det, det är ju bara att man jobbar med fel hallickar.
JF: Ja. Men den här är rätt.
AN: Ja men, gör det nu, fan skit i om du klampar på nåns tår. Fan, dom kan dra åt helvete.
JF: Nej, nej det gör jag inte. Det gör jag inte.
AN: Nej.
JF: Det är bara det att dom, dom, dom vet inte att jag känner si och så. Vi är ju bra ute och festar nu.
AN: Ja okej.
JF: Eh, men eh, det är ju arvtagaren.
AN: Ja, Jag kommer vara tillbaka...
JF: En kille, men det är han som ärver chefen av honom. Så att eh.
AN: Jag kommer vara tillbaka här nångång under nästa månad så du vet det.
JF: Ja.

AN: Jag har några, jag, jag har nåra grejer jag vill ta med dig men det blir (ohörbart), antingen idag eller imorron. Så går du bara in där och kikar lite.

JF: Ja vi hörs sen.

AN: Skit bra gubben. Ha det bra nu.

JF: Hej.

AN: Hej.

Jonas Falk har uppgett att dessa samtal handlar om det arbete som pågick för att få ut Tom Jonsson från fängelse.

Andreas Niklasson har uppgett att han i samtalen med "tjejerna" troligen avsåg två kvinnor i Venezuela och när de talade om att "lägga nycklar" syftar det inte på båtnycklar och det är förmodligen i Venezuela eller Skandinavien som han ska göra det.

Hovrätten har i det föregående redogjort för att det är klarlagt att Jonas Falk kände till Mauritz Anderssons planerade narkotikahantering. Enligt hovrätten kan man av de nyss redovisade samtalen dra den slutsatsen att de handlar om Mauritz Anderssons förehavanden och att Jonas Falk var intresserad av vad som hänt och varför samt att Jonas Falk – vilket redan framgått – på något sätt var engagerad i Mauritz Anderssons narkotikahantering.

Av ett telefonsamtal mellan Jonas Falk och Mauritz Andersson den 30 juli 2009 kl. 16.50, då den sistnämnde befann sig på Bahamas, framgår bl.a. följande.

.....

JF: Och det här, den är bra där den är då alltså?

MA: Ja. Vi ska säkra den idag, vi ska, jag har hittat ett ställe där jag lägger min lillbåt där då för den är kvar fortfarande och så denna då.

JF: Ja.

MA: Så har jag en, en kille som jag litar på. Väldigt mysig kille. Men jag åker tillbaka hit i september igen så att jag tar inge längre stund för jag vill ha full koll hela tiden nu.

JF: Ja.

.....

JF: Ja. Så, kommer, jag har inga klarheter, jag har inte hört allting men.

MA: Vad sa du?

JF: Jag har inga klarheter i nånting, jag har inte hört nånting vad som är orsak och skäl och så vidare men jag har ju kontaktat ett annat företag som är betydligt bättre.

MA: Men alltså det måste ju vart nåt, nåt, rik, nåt vaj, nåt riktigt vajsing alltså. Det, det, det...

JF: (ohörbart).

MA: Dom körde någon egen, egen variant eller vad fan är det frågan om.
JF: Eh, jag vet inte vad det är dom har, på med. Men däremot så är det så att jag har lärt känna några personer som garanterat känner ägarna av företaget och då kan man alltid fråga vad som är det riktiga skälet.
MA: Ja.
JF: Det kommer dom få reda på.
MA: För det är ju det.
JF: Men det här bolaget som jag, dom som jag har kontakt med nu som jag har pratat med är betydligt bättre.
MA: (ohörbart) fixa (ohörbart).
JF: Dom är inga åter, dom är inga återförsäljare heller så att eh, dom, dom har ju kontor bland annat i vad fan heter det, du kommer ihåg där vi inte behövde checka in. Kommer du ihåg det?
MA: Mm...
JF: Där det regnade som fan och vi aldrig behövde checka in.
MA: Ja, ja, ja. Ja just det.
JF: Ja, där har dom. Där har dom kontor.
MA: Okej.
JF: Och det är ju betydligt trevligare.
MA: Och som har på ett sätt.
JF: Ja, nej men det är ju det. Det är ju betydligt trevligare klimat också.
MA: Jo men jag är efter den sista svängen här så, så misstänker jag att dom körde nån eget löp där med sin firma eller vad fan dom nu gjorde för någonting. Jag, jag, det var väldigt mystiskt. Och sen så skulle ni få lida för det och sen jag bara tänkte det här är nånting väldigt mystiskt alltså.
JF: Mm, Nej men det (ohörbart).
MA: Men...
JF: Det är ofta så när du har, när du har massa återförsäljare och det som är med som inte har några varken juridiska eller ekonomiska ansvar för när nånting går fel. Då håller dom ofta på med massa varianter. Hit och dit och så blir allting fel bara. Man måste ha kontakt med huvudleverantören.
MA: Men som sagt, det, har man huvudleverantören jag menar, blir inte han förbannad nu i det här läget då? Vad, vad...
JF: Jo men vi vet ju inte ens, vi vet ju inte ens vad som eh, vi vet ju inte ens om han själv reda på sanningen heller när det är på det sättet. Men det är därför jag kommer nu, nu pratar jag med ett annat bolag som är, som jag vet är betydligt större bolag.
MA: Ja.
JF: Och eh, dom har ju mer ansvarskänsla än vad dom här andra återförsäljarna (ohörbart) nån. Men jag ska förklara, jag ska förklara när vi träffas sen då så att eh...

.....

Jonas Falk har uppgett att det nyssnämnda samtalet handlade om flyktingsmuggling, och frågan om båten gällde den båt som Mauritz Andersson brukade använda vid flyktingsmuggling, nämligen Ginette. Han har vidare uppgett att han inte hade något ägarintresse i Mauritz Anderssons båtar.

Enligt hovrätten står det klart att det är Mauritz Anderssons avbrutna försök att ta emot narkotika som man talar om i samtalet. Även om de delvis talar i koder framgår det

klart av sammanhanget att Jonas Falk har talat med någon ny narkotikaleverantör som enligt hans mening ska vara bättre än de förra som endast var några slags återförsäljare. Det framgår dock inte om Jonas Falk haft någon roll, och i så fall vilken, i de åtalade försöksbrotten och inte heller om det var han som haft kontakt med de som skulle leverera narkotikan.

Sammanfattningsvis anser hovrätten att det är utrett att Jonas Falk genom Andreas Niklassons försorg fick information om att Mauritz Andersson väntade på en narkotikaleverans ute till havs samt att Jonas Falk visade intresse för och engagemang i den saken. Det är vidare – genom det nyss återgivna samtalet mellan Jonas Falk och Mauritz Andersson den 30 juli 2009 – klarlagt att Jonas Falk för framtida syfte haft kontakt med någon som kunde tillhandahålla narkotika. Detta talar med viss styrka för att Jonas Falk medverkat i den åtalade brottsligheten. Man kan fråga sig varför han annars skulle tala med Mauritz Andersson om detta.

Utredningen visar dock inte på vilket specifikt sätt Jonas Falk kan ha medverkat, vilket är en förutsättning för en fällande dom. Enligt hovrättens mening går Jonas Falks nämnda aktiviteter inte heller att knyta till gärningsbeskrivningen på så sätt att det är visat att han härigenom, tillsammans och i samförstånd med Andreas Niklasson, hade kontakter med säljarna/leverantörerna i Colombia eller att han hade kontakt med Mauritz Andersson och gav denne förlöpanande anvisningar angående mottagandet av narkotikapartiet.

Det är inte heller genom Jonas Falks nämnda aktiviteter visat att han, som huvudman tillsammans och i samförstånd med Andreas Niklasson och Mauritz Andersson, försökte transportera narkotika.

Åtalet mot Jonas Falk i dessa delar ska därför ogillas. Tingsrättens dom ska således ändras i enlighet med detta.

Beslaget av 713 kg kokain i juli 2009

Den 16 juli 2009 gjorde personal på det brittiska örlogsfartyget "Iron Duke" ett tillslag mot en snabbgående motorbåt i Karibiska havet. På denna båt påträffades 713 kg kokain. Kapten på motorbåten var Dean Bush. Han och andra som medverkade vid det brottet och som är lagförda för det i USA har hörts i målet.

Åklagarna har gjort gällande och fört bevisning om att det var partiet om 713 kg kokain som var ämnat för Mauritz Anderssons segelbåt. För det fall detta inte skulle anses visat har åklagarna sammanfattningsvis hävdat att det var fråga om ett annat narkotikaparti av liknande storlek som var ämnat för Mauritz Anderssons segelbåt.

Hovrätten konstaterar på grundval av Mauritz Anderssons och Dean Bushs uppgifter och i likhet med hur tingsrätten resonerat att tidpunkt och plats för den tänkta leveransen till Mauritz Andersson stämmer väl överens med de uppgifter som kommit fram beträffande partiet om 713 kg kokain. Detta talar för att det var denna narkotika som var avsedd för Mauritz Anderssons segelbåt.

Genom de förhör med personer, däribland Dean Bush, Edgar Aun, Enrique Baez Baez och Diego Baez Baez, som lämnat uppgifter i den här delen har inte kommit fram något som sprider ljus i frågan om 713 kg-partiet skulle till Mauritz Anderssons segelbåt. Det finns med andra ord inte något i deras uppgifter, mer än att Dean Bush vid ett polisförhör 2011 pekat på en plats som ligger förhållandevis nära den som Mauritz Andersson angett som mötesplats, som talar för att det nämnda partiet var ämnat för Mauritz Anderssons segelbåt.

Det torde som parterna anfört och lagt fram utredning om ske rätt många leveranser av stora partier kokain sjövägen från Colombia. Det är därför i sig inte helt osannolikt att 713 kg-partiet var avsett för någon annan mottagare än Mauritz Andersson.

Även om det alltså finns några omständigheter som talar för att 713 kg-partiet var avsett för Mauritz Andersson går det enligt hovrättens mening inte att med tillräcklig säkerhet dra den slutsatsen. Hovrätten anser därför att det inte kan anses klarlagt att

partiet om 713 kg kokain var ämnat för Mauritz Anderssons segelbåt. Det är inte heller visat att det var något annat specifikt parti kokain som var ämnat för Mauritz Andersson.

Vid denna bedömning har, som redan framgått, åklagarna gjort gällande att det var ett annat, ospecificerat, narkotikaparti av liknande storlek som var ämnat för Mauritz Anderssons segelbåt. Ett sådant påstående är visserligen svårt att försvara sig mot, men enligt hovrättens mening finns det inget som hindrar åklagarna att lägga upp sin talan på det sättet.

Åtalet rör i förevarande åtalspunkt försöksbrottslighet. Åklagarna har i gärningsbeskrivningen inte begränsat sin talan på så sätt att åtalet tar sikte på ett specifikt narkotikaparti, utan åtalet rör i stället hantering av minst 700 kg kokain. Detta innebär att ett bifall till åtalet inte är avhängigt av att åklagarna kan visa att ett specifikt narkotikaparti var ämnat för – i det här fallet – Mauritz Anderssons segelbåt.

Försök till grovt narkotikabrott?

Som redan framgått anser hovrätten i likhet med tingsrätten att det är utrett att Mauritz Andersson lämnade Martinique med segelbåten Solero första gången den 3 juli 2009 för att ta emot ett narkotikaparti ute till havs. När det inte kom någon narkotikaleverans på utsatt tid återvände han till Martinique den 9 juli för att den 16 juli på nytt ge sig ut på havet för att ta emot narkotika. Han gav upp den 19 juli efter att förgäves fått vänta på leverans.

I målet är alltså utrett att Mauritz Andersson vid två tillfällen under den aktuella perioden lämnade Martinique för att ta emot en stor mängd narkotika ute till havs. Genom den andra resan visade Mauritz Andersson sin avsikt att fullfölja sin plan. När det inte kom någon leverans gav han till slut upp den 19 juli 2009.

Det är klarlagt att Mauritz Andersson hade vidtagit alla de åtgärder som ankom på honom för att mottagandet av narkotika skulle ske. Detta innebär att försökspunkten

har uppnåtts, vilket är en förutsättning för straffbarhet. Fara för brottets fullbordan har förelegat eller varit utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter.

Under denna period fick Mauritz Andersson fortlöpande instruktioner via e-brev från ”Paul Pott”. Hovrätten har funnit att det var Andreas Niklasson som skrev vissa av dessa e-brev. Av dessa brev framgår att Andreas Niklasson direkt eller via mellanhänder hade haft kontakt med säljarna eller leverantörerna av narkotikapartiet samt att han fortlöpande gav Mauritz Andersson anvisningar angående mottagandet av narkotikapartiet. Andreas Niklasson har således agerat som en slags koordinator på sätt som åklagarna gjort gällande i gärningsbeskrivningen.

På grund av det anförda är åtalet styrkt på så sätt att Andreas Niklasson och Mauritz Andersson tillsammans och i samförstånd har försökt att transportera i vart fall 700 kg kokain. När det gäller sort och mängd narkotika har Mauritz Andersson under förundersökningen berättat att avsikten var att hämta ett parti kokain i den storleksordningen. Hovrätten tar fasta på den uppgiften. Det är för övrigt enligt åklagarna bl.a. på den uppgiften de byggt sitt gärningspåstående i det här avseendet. Brottet ska bedömas som grovt. Detta innebär att tingsrättens dom i denna del inte ska ändras.

Försök till grov narkotikasmuggling?

Åklagarna har till stöd för sitt påstående att det tilltänkta narkotikapartiet skulle transporteras till Sverige åberopat innehållet i följande två e-brev.

”Paul Pott” skrev i ett e-brev den 13 juli 2009 till Mauritz Andersson bl.a. att ”...du aker raka vagen hem nu va? nar tycker du att vi ska vara startklara for valkomstfesten? POK”.

Mauritz Andersson svarade på detta e-brev den 17 juli 2009 och skrev bl.a. att ”Om dom ar det och allt ar OK.. Kan du rakna c.a 28 dagar (Eller kanske mindre!!!) till det vi landar...Pa ett nytt stalle utanfor GBG...Hönö. Pussle Marin. Och da skall du ha

^Firmabilen^ dar med alla dekalerna som talar om att ni reparerar motorer I.E Volvo Penta , Mercruiser etc. Firma namnet far du hitta pa sjalv...”.

Frågan i det nyssnämnda Paul Pott-mejlet, om Mauritz Andersson skulle åka raka vägen hem, kan sägas tala för att tanken var att Mauritz Andersson skulle transportera narkotika med segelbåten till Sverige. Enligt hovrättens mening går det emellertid enbart av denna utredning inte att dra den slutsatsen. Det skulle ju mycket väl kunna förhålla sig på det visat att narkotikan var avsedd för något annat land. Det saknas för övrigt utredning om hur narkotikan skulle hanteras och säljas på slutdestinationen. Det är naturligt att tänka sig att hanteringen och försäljningen av så mycket narkotika kväver en rätt omfattande organisation. Någon utredning om det sistnämnda har inte lagts fram.

Åtalet mot Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson för försök till grov narkotikasmuggling ska därför ogillas. Tingsrättens dom ska således ändras i den delen. Hovrätten har i anslutning till avsnittet om Tony Edlunds roll angett att åtalet mot honom i sin helhet ska ogillas.

Åtalspunkten 5

Utredningen

Tilläggsförhör har ägt rum med Mauritz Andersson och Jonas Falk. Vid tilläggsförhöret med Mauritz Andersson har denne valt att inte lämna någon berättelse eller svara på frågor från åklagarna. Åklagarna har därför tillåtit att åberopa valda delar från förhör med honom under förundersökningen. Uppspelning av förhör med Mauritz Andersson har inte tillåtit i de delar ljud- och bildfilerna endast avser uppläsning ur förundersökningsprotokoll. Därutöver är den muntliga bevisningen i hovrätten densamma som vid tingsrätten. Omfattande skriftlig bevisning har åberopats. Jonas Falk har i hovrätten åberopat ny skriftlig bevisning, bl.a. e-brev mellan svensk åklagare och spansk undersökningsdomare. Tingsrätten har utförligt redovisat den

skriftliga bevisningen som åklagarna åberopat och det som förhörspersonerna sagt (se s. 83–102 och 478–535 i tingsrättens dom).

Hovrätten noterar att det på s. 85 i tingsrättens dom åsyftade samtalet mellan Lorena och Diana Tobon Gonzales ägde rum den 25 november 2009 och inte 2012.

Åklagarnas ansvarsyrkanden m.m.

Åklagarnas påstående i gärningsbeskrivningen i den här åtalspunkten handlar om ansvar för grovt narkotikabrott och försök till grov narkotikasmuggling och riktar sig mot Jonas Falk och Mauritz Andersson.

Hovrätten noterar att åklagarna i rubriken till gärningsbeskrivningen tagit upp ansvar för medhjälp till grovt narkotikabrott, vilket måste vara en felskrivning eftersom något sådant påstående inte återfinns i själva gärningsbeskrivningen.

Gärningspåståendet går sammanfattningsvis ut på följande.

Jonas Falk och Mauritz Andersson förvärvade i överlåtelsesyfte under tiden 6 augusti 2009–2 juni 2010 i Sverige, Spanien, Colombia och på internationellt vatten i Karibiska havet, tillsammans och i samförstånd, minst 1 200 kg kokain. Jonas Falk var huvudman och Mauritz Andersson transportör.

Åklagarna har förklarat att man med huvudman menar att Jonas Falk hade den rollen i förhållande till Mauritz Andersson och att uttrycket är synonymt med uppdragsgivare.

Mauritz Andersson transporterade narkotikan efter förvärvet, tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk, och innehade den under färd över Karibiska havet med destination Europa och Sverige fram till dess han den 1 eller 2 juni 2010 greps på internationellt vatten.

Mauritz Andersson och Jonas Falk försökte, tillsammans och i samförstånd, under tiden juni–juli 2010 att föra in narkotikan till Sverige utan att anmäla den för

tullbehandling. Smugglingsförsöket misslyckades på grund av att Mauritz Andersson greps, men det fanns fara för att brottet skulle fullbordas.

Jonas Falk har förnekat att han begått de åtalade gärningarna, medan Mauritz Andersson angett den inställning som framgår i avsnittet Bedömning här nedan.

Bedömning

I gärningsbeskrivningen i den nu aktuella punkten anges inte någon mer bestämd tid eller plats för de åtalade gärningarna. Vidare saknas – utöver vad åklagarna har angett om att transporten skulle ske med segelbåt – uppgifter om förfaringssätt, dvs. en beskrivning av hur brottet har utförts, och omständigheter kring gärningen, som annars ofta tas upp för att individualisera gärningen i fråga. Däremot ger gärningsbeskrivningen besked om vilken sort och mängd narkotika, som åklagarna påstår att Jonas Falk och Mauritz Andersson ska ha hanterat.

Enligt hovrätten innebär de nyssnämnda bristerna i precision i gärningsbeskrivningen svårigheter för de tilltalade att presentera motbevisning, vilket i sin tur innebär att stränga krav bör upprätthållas när det gäller bevisföringen (se hovrättens inledande rättsliga överväganden i avsnittet Vad krävs för en fällande dom?).

Vid prövningen av åtalspunkten 4 har hovrätten kommit fram till att åtalet i vissa delar mot vissa av de tilltalade är styrkta. Enligt hovrätten går det vid prövningen av den här punkten inte att bortse ifrån att Mauritz Andersson 2009 försökt transportera en stor mängd narkotika med segelbåt. Det går inte heller att bortse ifrån att Jonas Falk känt till samt visat intresse för och engagemang i Mauritz Anderssons narkotikahantering 2009. Slutligen går det inte att bortse ifrån att hovrätten vid den prövningen funnit klarlagt att Jonas Falk för framtida syfte hade kontakt med någon som kunde tillhandahålla narkotika. Också i narkotikamål – och även beträffande en tilltalad som under alla förhållanden kan förutsättas vara engagerad i illegal handel med narkotika – måste dock för en fällande dom krävas att det ställts utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till brott i enlighet med åtalet (se rättsfallet NJA 1982 s. 164).

Mauritz Andersson har beträffande åtalet för grovt narkotikabrott överklagat i påföljdsdelen och i sitt överklagande anfört att åklagarna inte har förmått styrka att han gjort sig skyldig till mer än vad han erkänt. Mauritz Andersson har därefter förtydligat att han erkänner att han innehaft och transporterat narkotika, men inte att han anskaffat och förvärvat densamma.

Enligt hovrättens mening innebär detta att skuldfrågan i sin helhet är uppe till prövning. En annan sak är att hovrättens prövning av sådana gärningsmoment som erkänts inte blir lika ingående som prövningen av andra moment (se Fitger m.fl., Rättegångsbalken [oktober 2013, Zeteo] kommentaren till 51 kap. 23 a §).

Mauritz Andersson greps i början av juni 2010 under färd på Karibiska havet strax väster om ön S:t Martin och hade då omkring 1 200 kg kokain i sin segelbåt Solero. Av hans egna uppgifter och positionsangivelser från den GPS som fanns på båten framgår att mottagandet av narkotikapartiet skedde på natten till den 1 juni 2010 på en position nära 13°N 65°W, en plats i Karibiska havet belägen söderut i förhållande till där han greps. Positionen fick han enligt egen uppgift strax före mottagandet via e-post från sin uppdragsgivare.

Mauritz Andersson har som sagt erkänt att han innehaft och transporterat narkotikan, men förnekat övriga gärningspåståenden som åklagarna lagt honom till last i denna åtalpunkt. Hans erkännande vinner stöd av utredningen i målet.

Hovrätten konstaterar inledningsvis att det inte finns någon som helst utredning om hur Jonas Falk och Mauritz Andersson tillsammans och i samförstånd ska ha anskaffat eller förvärvat narkotikan. Redan av den anledningen kan åtalet mot dem såvitt rör anskaffande och förvärv av narkotika inte bifallas.

Det som återstår att pröva när det gäller åtalet för grovt narkotikabrott är Jonas Falks eventuella medverkan i Mauritz Anderssons innehav och transport av omkring 1 200 kg kokain.

Åklagarna har lagt stor vikt vid ett telefonsamtal den 24 maj 2010, i vilket Jonas Falk ringde upp Mauritz Andersson. Av samtalet framgår följande.

MA: Hallå?
JF: Hallå?
MA: Hallå?
JF: Hallå?
MA: Hej. (skrattar). Hör du mig?
JF: (ohörbart). Ja, hur e läget?
MA: Nja, lite problem här, jag är en halv dag tillbaka till där jag var.
JF: Okej.
MA: Jag stanna här (ohörbart).
JF: (ohörbart). Vad var det jag (ohörbart).
MA: Har det hänt nåt?
JF: Nej det hörs, det hörs skitdåligt. Kan, kan du, har du ingen, internet där, kan jag skicka en mail?
MA: Nej jag har inte det här nu.
JF: Ja.
MA: inte fören imorn morron har jag.
JF: Okej. Jag slår en signal lite senare, se om jag hittar nån annan som låter bättre.
MA: Ja, är det nåt positivt besked?
JF: Ja men snabba dig, snabba dig på dit jag kan skicka mail istället (ohörbart) låter jätte dåligt här.
MA: Okej, men jag är där ikväll då.
JF: A, bra.
MA: Ja klockan är halv 12 här nu så att jag är väl där ikväll, i natt.
JF: Ja okej, perfekt. Vi hörs då.
MA: Mm, hej.
JF: Hej.

Åklagarna har gjort gällande att detta samtal handlade om den kommande narkotikaleveransen och särskilt framhållit att Jonas Falk svarade jakande på Mauritz Anderssons fråga om det fanns något positivt besked.

Jonas Falk har beträffande detta samtal uppgett bl.a. följande. Han minns inte samtalet, men det kan ha handlat om olika projekt, t.ex. marinan och rederiprojektet, som han tidigare hade diskuterat med Mauritz Andersson. Att han svarade "ja" hade inget med Mauritz Anderssons fråga om något positivt besked att göra.

Av samtalets innehåll att döma verkar det som att Jonas Falk och Mauritz Andersson har kommunicerat med varandra relativt nyligen dessförinnan eftersom den sistnämnde sade att han "är en halv dag tillbaka till där jag var", utan att närmare förklara var han egentligen befinner sig. Enligt hovrättens mening går det inte att enbart av innehållet i

det mycket korta samtalet dra någon säker slutsats om vad samtalet går ut på, annat än att Jonas Falk ska försöka nå Mauritz Andersson per telefon eller via e-post.

Från undersökningen av den dator som fanns ombord på båten Solero vid ingripandet har kommit fram att den 25 maj 2010 hade e-postsignaturen "Beneteau90" en dialog med signaturen "Leo McAllan". I meddelanden från den försnämnda signaturen lämnades information om tidpunkt och plats, som överensstämmer med vad som kommit fram om var och när Mauritz Andersson tog emot narkotikan. Det är enligt hovrättens mening uppenbart att dialogen handlar om Mauritz Anderssons mottagande av det aktuella narkotikapartiet. Åklagarna har gjort gällande att det är Jonas Falk som skrivit e-breven med signaturen "Beneteau90".

Av dialogen framgår att "Leo McAllan" uppgav sitt satellittelefonnummer till "+8816 3161 7219". Vid gripandet bekräftade Mauritz Andersson att en satellittelefon med det telefonnumret var hans, vilken också togs i beslag. Det är således utrett att den som skrev från signaturen "Leo McAllan" var Mauritz Andersson.

Av dialogen framgår vidare att Mauritz Andersson först fick en positionsbestämning genom hänvisning till en tidigare adress. Mauritz Andersson bekräftade genom att hänvisa till längden på sina olika segelbåtar "denna(S) -34 och sedan Gloria +15 OK?". "Beneteau90" bekräftade att Mauritz Andersson uppfattat rätt och tillade: "antar jag, exakt samma fast 2 minus". I dialogen berättade Mauritz Andersson även att han skrev på sin nya dator som han tagit med från Sverige för två månader sedan.

Med "denna(S)" måste avses Solero. Den segelbåten är 47 fot lång och Gloria är 50 fot lång. Därför kan den slutsatsen dras att den nya positionen blev 13°N 65°W. Den tidigare adressen var alltså 15°N 65°W och skulle tydligen ha passat Mauritz Andersson bättre med utgångspunkt att han skulle åka till Bahamas. Positionen 15°N 65°W ligger något längre norrut än 13°N 65°W. Av den nämnda dialogen kan även den slutsatsen dras att signaturen "Beneteau90" var bekant med Mauritz Anderssons olika båtar och även deras storlek.

Dialogen avslutades torsdagen den 27 maj 2010 med att Mauritz Andersson skrev att han ville kunna ringa en telefon samt tillade: "OK ...Söndag it is" och "Äntligen ...Är det kl. 00.00 som gäller?". "Beneteau90" svarade att "jag komemr ej att kunna ge ett nummer innan lordag" samt "ja tiden är denna". Vidare avsåde sig "Beneteau90" (dvs. inte "Leo McAllan" som felaktigt angetts i tingsrättens dom på s. 138) all inblandning.

Det har i målet inte framkommit att det i Mauritz Anderssons dator påträffats någon annan e-postdialog den 25 maj 2010 än den ovan redovisade. Detta förhållande talar enligt hovrättens mening för att dialogen är den e-post som Jonas Falk önskade skicka till Mauritz Andersson enligt det ovan nämnda samtalet den 24 maj 2010, dvs. att det är Jonas Falk som skrivit Beneteau90-mejlen.

Det förhållandet att "Beneteau90" i e-postdialogen den 25 maj 2010 frågade om Mauritz Andersson inte sett de fem e-breven denne hade skickat, vilka inte heller finns i den utredning som presenterats, utgör dock ett osäkerhetsmoment när det gäller att knyta "Beneteau90" till telefonsamtalet från Jonas Falk.

Vidare framgår av dialogen att Mauritz Andersson i vart fall tidigare haft tillgång till ytterligare datorer. Det går därför inte att utesluta att den av Jonas Falk önskade e-postdialogen kan ha ägt rum genom någon annan dator än den som togs i beslag.

Lördagen den 29 maj 2010 aktiverades ett telefonnummer i USA av en Jonathan Erickson och från avläsningen av Mauritz Anderssons satellittelefon har framkommit att han kontaktades av Jonathan Erickson på eftermiddagen den dagen. Det förhållandet att "Beneteau90" i det ovannämnda e-brevet den 27 maj 2010 skrev att denne inte skulle kunna ge ett nummer innan lördag och att det nyssnämnda telefonnumret aktiverades just på lördagen talar för att "Beneteau90" och Jonathan Erickson är samma person.

Åklagarna har gjort gällande att Jonathan Erickson i själva verket är Jonas Falk. I Mauritz Anderssons telefon är det nyssnämnda samtalet registrerat under namnet "Leo". Av positionsangivelser från GPS:n på Solero framgår att Mauritz Andersson vid det tillfället hade lämnat Martinique och var på väg med Solero till den angivna

positionen 13°N 65°W. Han hade inte möjlighet att kommunicera med omvärlden annat än via sin satellittelefon, vilket framgår av e-postdialogen med "Beneteau90" och även av hans egna uppgifter.

Under perioden från och med eftermiddagen den 29 maj 2010 till och med förmiddagen den 2 juni 2010 hade Mauritz Andersson och "Leo" förhållandevis intensiv kontakt med varandra. Med undantag för ett samtal kontaktade "Leo" inte någon annan än Mauritz Andersson. Mauritz Andersson kontaktade inte heller någon annan än "Leo" under denna period, med undantag för ett samtal till Berit Qwint på eftermiddagen den 1 juni 2010. Efter det sista samtalet till Mauritz Andersson på förmiddagen den 2 juni 2010 användes inte Leo-telefonnumret igen förrän i februari 2011.

Det tidsmässiga sambandet mellan aktiveringen av Leo-telefonnumret och innehållet i Beneteau90-dialogen, intensiteten av samtalen mellan "Leo" och Mauritz Andersson samt omständigheten att användandet av Leo-telefonnumret upphörde då Mauritz Andersson greps talar enligt hovrättens mening mycket starkt för att "Beneteau90" och "Leo" är samma person. Hovrätten konstaterar att det av en vistelserapport framgår att Jonas Falk befann sig i USA fr.o.m. den 22 maj 2010 t.o.m. den 2 juni 2010, dvs. under den aktuella tidsperioden och därmed i och för sig haft möjlighet att ringa de aktuella telefonsamtalen.

I målet har också framkommit att Mauritz Andersson under april 2010 hade en s.k. draftmail-dialog på svenska med någon kallad "Pete Garcia" (de s.k. fordfort-mejlen). Enligt åklagarna ska även dessa vara författade av Jonas Falk.

Av denna dialog framgår att "Pete Garcia" under april 2010 försökte ge Mauritz Andersson besked om en position genom bl.a. hänvisningar till Mauritz Anderssons båt: "utgå från hur många fot den du bor på är" och "historiska siffror".

När Mauritz Andersson hördes strax efter gripandet uppgav han att han skulle få instruktioner via fordfort-mejl. När han hördes vid tingsrätten uppgav han att han hade

kontakt med alla sina uppdragsgivare per e-brev och att det var minst fem uppdragsgivare vid hämtningen av det aktuella partiet.

Jonas Falk har invänt att Pete Garcia-mejl har skrivits från USA under tid då han var i Colombia och att han därför inte kan vara författaren till dessa. Åklagarna har i den här delen uppgett att servern är placerad i USA, men att det inte kan dras någon slutsats om varifrån e-posten är skickad.

Hovrätten har tidigare kommit fram till att det finns omständigheter som talar för att Jonas Falk skrivit Beneteau90-mejlen. Det förhållandet att "Pete Garcia" liksom Beneteau90 var bekant med storleken på Mauritz Anderssons båtar och dennes privata förhållanden skulle därför i viss mån kunna tala för att Jonas Falk skrivit även Pete Garcia-mejlen. Med hänsyn till Mauritz Anderssons uppgifter att det fanns minst fem uppdragsgivare som han hade kontakt med via e-brev går det dock enligt hovrättens mening inte att utesluta att det är någon annan än Jonas Falk som författat Pete Garcia-mejlen.

För den fortsatta bedömningen finns det anledning att redogöra för innehållet i vissa samtal som Mauritz Andersson hade under hösten 2009–våren 2010.

I ett telefonsamtal mellan Mauritz Andersson och Jonas Falk den 2 november 2009 uppgav Mauritz Andersson att "då har jag lagt mina här, mitt liv i dina händer så att". Jonas Falk bekräftade med att svara "Ja". Några dagar före det samtalet hade Jonas Falk och Mauritz Andersson träffats på en restaurang i Barcelona och ytterligare några dagar dessförinnan hade Mauritz Andersson i ett telefonsamtal med sin syster Gunilla Kelm uppgett att han skulle träffa de som han "tjänar sina pengar på".

När Mauritz Andersson befann sig på Bahamas i februari 2010 ringde han till Berit Qwint och berättade bl.a. att han hade haft besök av Jonas och att "om allt går riktigt väl så har jag tjänat en 30, 40 miljoner".

I ett telefonsamtal den 30 april 2010 med Berit Qwint uppgav Mauritz Andersson att han inte haft någon kontakt med Jonas och att han undrade var "fan han är någonstans" och att han därför inte visste om han skulle komma iväg.

Jonas Falk har i den här delen uppgett att Mauritz Andersson hade många olika projekt som skulle kunna förklara innehållet i de nu angivna samtalen.

Av det sistnämnda samtalet framgår bl.a. att Mauritz Andersson önskade något slags besked från Jonas Falk inför sin avresa. I övrigt kan även den slutsatsen dras att Mauritz Andersson tjänade pengar på någon verksamhet som hade med Jonas Falk att göra. Enligt hovrättens mening går det dock inte att med någon säkerhet knyta dessa samtal till transporten av narkotika i juni 2010.

Vid en samlad bedömning av den utredning som har lagts fram anser hovrätten att bevisningen inte är sådan att det är ställt utom rimligt tvivel att Jonas Falk har medverkat i Mauritz Anderssons narkotikahantering. Hovrätten har vid den bedömningen särskilt beaktat den osäkerhet som redovisats ovan när det gäller dels att knyta "Beneteau90" till Jonas Falk, dels det förhållandet att Mauritz Andersson kan ha haft tillgång till ytterligare datorer. Det sistnämnda innebär att det inte går att utesluta att den dialog som Jonas Falk efterfrågade, och som berörts ovan, kan ha ägt rum genom någon annan dator än den som togs i beslag.

Åtalet mot Jonas Falk för grovt narkotikabrott ska därmed ogillas och tingsrättens dom ändras i enlighet med detta. Mauritz Andersson ska, i enlighet med sitt erkännande, dömas för grovt narkotikabrott bestående i att han innehaft och transporterat narkotikan i fråga. Tingsrättens dom ska således inte ändras i den delen.

När det sedan gäller åtalet för försök till grov narkotikasmuggling har Mauritz Andersson förnekat att han gjort sig skyldig till det. Mauritz Andersson har hävdat att han var på väg till Bermuda när hans båt bordades. Där skulle han få vidare instruktioner för att sedan ta lasten vidare någonstans i Europa, men inte till Sverige utan i stället var det tal om Holland, Belgien och Tyskland och att han först därefter skulle till Sverige.

Mauritz Anderssons invändning vinner visst stöd av vad han sade i telefonsamtal med Berit Qwint den 2 maj 2010. På Berit Qwints fråga om han skulle till Bermuda svarade han nämligen att han inte visste det ännu. Vidare framgår det av den s.k. waypoint-rutt som han följde vid ingripandet att han var på väg norrut mot just Bermuda innan färden skulle gå vidare över Atlanten till Sverige. Att Sverige var slutdestination på den nämnda rутten talar för att Mauritz Andersson skulle till Sverige. Men det visar inte att han skulle ta med narkotikan till Sverige.

Av ett samtal mellan Mauritz Andersson och Tony Berggren den 23 mars 2010 framgår att Mauritz Andersson påstod att han skulle "smuggla hem en jävla massa pengar" och att de inte var hans. Det är i och för sig osannolikt att Mauritz Andersson skulle ha berättat för Tony Berggren om kokainpartiet, men det talar ändå mot att det var just narkotika som skulle smugglas.

Sammanfattningsvis anser hovrätten att det inte är ställt bortom rimligt tvivel att narkotikan verkligen skulle föras in till Sverige.

Åtalet mot Jonas Falk och Mauritz Andersson för försök till grov narkotikasmuggling ska därför ogillas. Tingsrättens dom ska således ändras i enlighet med detta.

Åtalspunkten 7

Utredningen

Tilläggsförhör har ägt rum med Jonas Falk och Christina Platts. Nytt vittnesförhör har ägt rum med revisorn Arne Engvall. Därutöver är den muntliga bevisningen i hovrätten i allt väsentligt densamma som vid tingsrätten. Omfattande skriftlig bevisning har åberopats. Tingsrätten har utförligt redovisat den skriftliga bevisning som åklagarna lagt fram och vad förhörspersonerna sagt (se s. 147–196 och 543–629 i tingsrättens dom). Harriette Broman har i hovrätten åberopat ny skriftlig bevisning, bl.a. e-brev mellan svensk åklagare och spansk undersökningsdomare.

Åklagarnas ansvarsyrkande m.m.

Åklagarnas påståenden i gärningsbeskrivningen i den här åtalpunkten handlar om ansvar för grovt penninghäleri och grovt häleri och riktar sig mot Harriette Broman.

Gärningspåståendet går bl.a. ut på att Harriette Broman under januari 2007–december 2010 otillbörligen främjade för Jonas Falk att tillgodogöra sig egendom som härrör från hans brottsliga förvärv eller värdet av sådan egendom (penninghäleri).

Gärningspåståendet går vidare ut på att Harriette Broman under september 2006–december 2010 själv beredde sig otillbörlig vinning av Jonas Falks brottsliga förvärv (häleri). Jonas Falks brottsliga förvärv (eller gärning) utgörs av hans medverkan vid grov narkotikabrottslighet och grov narkotikasmuggling 2006 och 2008.

Med Jonas Falks brottsliga förvärv (eller gärning) avses enligt vad åklagarna uppgett i hovrätten de brott som han åtalats för i åtalpunkterna 1 och 3.

Harriette Broman har förnekat att hon begått de åtalade gärningarna.

Bedömning

En förutsättning för ansvar för de gärningar som åklagarna har gjort gällande är att det finns ett fullbordat förbrott (se NJA II 1999 s. 306).

Som redan nämnts avses med de förbrott till den brottslighet som Harriette Broman är åtalad för, de brott som Jonas Falk är åtalad för och som tas upp i åtalpunkterna 1 och 3.

Eftersom åtalet mot Jonas Falk avseende åtalpunkterna 1 och 3 ska ogillas, har de förbrott som åklagarna gjort gällande i den här åtalpunkten, och som alltså är en förutsättning för ett bifall till åtalet mot Harriette Broman för häleribrottslighet, inte visats.

Åtalet mot Harriette Broman jämte det förverkandeyrkande och den begäran om kvarstad som tagits upp i denna åtalspunkt och som grundar sig på de åtalade gärningarna ska därför ogillas. Tingsrättens dom ska således ändras i enlighet med detta.

Åtalspunkten 8

Utredningen

Tilläggsförhör har ägt rum med Elisabeth Falk. Hon har även åberopat ny skriftlig bevisning. Därutöver är utredningen i hovrätten densamma som vid tingsrätten. Tingsrätten har utförligt redovisat vad förhörspersonerna sagt (se s. 629–643 i tingsrättens dom).

Åklagarnas ansvarsyrkande m.m.

Åklagarnas påståenden i gärningsbeskrivningen i den här åtalspunkten handlar om ansvar för grovt penninghäleri och riktar sig mot Elisabeth Falk.

Gärningspåståendet går sammanfattningsvis ut på att Elisabeth Falk under 2008–2010 otillbörligen främjade för Jonas Falk att tillgodogöra sig en viss bil som härrör från brottsligt förvärv eller värdet av bilen, eller medverkade till att överlåta bilen som härrör från Jonas Falks brottsliga förvärv. Jonas Falks brottsliga förvärv utgörs av medverkan vid grov narkotikabrottslighet och grov narkotikasmuggling 2006 och 2008.

Med Jonas Falks brottsliga förvärv avses enligt vad åklagarna uppgett i hovrätten de brott som han åtalats för i åtalspunkterna 1 och 3.

Hovrätten noterar att åklagarna i första ledet i första stycket av gärningsbeskrivningen, till skillnad från gärningsbeskrivningen i övrigt och till skillnad från vad man påstått i åtalspunkterna 7 och 9, inte uttryckligen anger *Jonas Falks* brottsliga förvärv. Med

hänsyn till hur gärningsbeskrivningen i övrigt är formulerad och till syftningen på egendomen i fråga är det dock klart att åklagarna genomgående även i denna åtalspunkt avser just Jonas Falks brottsliga förvärv.

Elisabeth Falk har förnekat att hon begått den åtalade gärningen.

Bedömning

En förutsättning för ansvar för de gärningar som åklagarna har gjort gällande är att det finns ett fullbordat förbrott (se NJA II 1999 s. 306).

Som redan nämnts avses med de förbrott till det brott som Elisabeth Falk är åtalad för, de brott som Jonas Falk är åtalad för och som tas upp i åtalspunkterna 1 och 3.

Eftersom åtalet mot Jonas Falk avseende åtalspunkterna 1 och 3 ska ogillas, har de förbrott som åklagarna gjort gällande i den här åtalspunkten, och som alltså är en förutsättning för ett bifall till åtalet mot Elisabeth Falk för penninghäleri, inte visats.

Åtalet mot Elisabeth Falk ska därför ogillas. Tingsrättens dom ska således ändras i enlighet med detta och beslaget av handlingar hävas.

Åtalspunkten 9

Utredningen

Åklagaren har åberopat en färgkopia av en sedel på beloppet 500 euro. Därutöver är utredningen i hovrätten densamma som vid tingsrätten. Tingsrätten har utförligt redovisat vad förhörspersonerna sagt (se s. 643–657 i tingsrättens dom).

Åklagarnas ansvarsyrkande m.m.

Åklagarnas påstående i gärningsbeskrivningen i den här åtalpunkten handlar om ansvar för grovt penninghäleri och riktar sig mot Stefan Östh.

Gärningspåståendet går sammanfattningsvis ut på att Stefan Östh under 2008–2010 otillbörligen främjade för Jonas Falk att tillgodogöra sig fordon och kontanter som härrör från Jonas Falks brottsligt förvärv eller värdet av egendomen, eller medverkade till att överlåta egendom där åtgärderna var ägnade att dölja att Jonas Falk berikat sig genom brottslig gärning. Jonas Falks brottsliga förvärv utgörs av medverkan vid grov narkotikabrottslighet och grov narkotikasmuggling 2006 och 2008.

Med Jonas Falks brottsliga förvärv avses enligt vad åklagarna uppgett i hovrätten de brott som han åtalats för i åtalpunkterna 1 och 3.

Stefan Östh har förnekat att han begått den åtalade gärningen.

Bedömning

En förutsättning för ansvar för de gärningar som åklagarna har gjort gällande är att det finns ett fullbordat förbrott (se NJA II 1999 s. 306).

Som redan nämnts avses med de förbrott till det brott som Stefan Östh är åtalad för, de brott som Jonas Falk är åtalad för och som tas upp i åtalpunkterna 1 och 3.

Eftersom åtalet mot Jonas Falk avseende åtalpunkterna 1 och 3 ska ogillas, har de förbrott som åklagarna gjort gällande i den här åtalpunkten, och som alltså är en förutsättning för ett bifall till åtalet mot Stefan Östh för penninghäleri, inte visats.

Åtalet mot Stefan Östh ska därför ogillas. Tingsrättens dom ska således ändras i enlighet med detta.

Åtalspunkten 10

Utredningen

Parterna har lagt fram samma bevisning i hovrätten som vid tingsrätten. Tingsrätten har utförligt redovisat vad förhörspersonerna sagt (se s. 658–664 i tingsrättens dom).

Åklagarnas ansvarsyrkanden m.m.

Åklagarnas påståenden i gärningsbeskrivningen i den här åtalspunkten handlar om ansvar för förberedelse till grovt narkotikabrott och ringa narkotikabrott och riktar sig mot Stefan Östh. Tingsrättens fällande dom avseende ansvar för ringa dopningsbrott har inte överklagats.

Åklagarna har i andra stycket sista meningen i gärningsbeskrivningens lagt till ordet ”därför” så att meningen lyder: ”Förberedelsebrottet är därför att bedöma som grovt”.

Stefan Östh har förnekat att han begått de gärningar som är föremål för hovrättens prövning.

Bedömning av åtalet för förberedelse till grovt narkotikabrott

Straffbarhet för förberedelse förutsätter uppsåt till en straffbelagd gärning. När den som utför en förberedelsehandling själv ska utföra brottet, måste vederbörande ha beslutat att senare fullborda den framtida handling som utgörs av brottet (se Berggren m.fl., Brottsbalken [1 januari 2014, Zeteo], kommentaren till 23 kap. 2 § under rubriken Den subjektiva bedömningen).

Stefan Ösths påstående om att utrustningen i själva verket var avsedd för jordgubbs- och smultronodling vintertid är – i ljuset av vad som kommit fram om hans cannabisisintresse och som tingsrätten redovisat i sin dom – motbevisad. Hovrätten delar tingsrättens bedömning i övrigt om att det inte finns något tvivel om att Stefan Östh iordningställt den aktuella utrustningen med uppsåt att odla cannabis och därmed

olovligen tillverka narkotika i större omfattning. Tillverkningen har inte varit avsedd för eget bruk.

Utrustningen har varit klar att tas i bruk och cannabisfröer har påträffats hos Stefan Östh. Det har därmed förelegat en inte ringa fara för att odlingen skulle sättas igång och för brottets fullbordan.

Åklagarna har gjort gällande att narkotikabrottet ska bedömas som grovt eftersom det, om det inte hade avbrutits, hade kunnat innebära en produktion av en stor mängd narkotika.

Av det utlåtande från Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) som åklagarna åberopat framgår bl.a. att odlingsytorna i rum 1 hade kunnat ge 9,2–16,3 kg per år beroende av vissa angivna förutsättningar och med hänsyn till om odlingsperioden varit 8, 10 eller 14 veckor.

Hovrätten delar tingsrättens bedömning att det i och för sig hade kunnat vara möjligt att tillverka cannabis i den nämnda omfattningen. För att Stefan Östh ska kunna dömas för förberedelse till grovt narkotikabrott krävs emellertid att det är ställt utom rimligt tvivel att han hade bestämt sig för att tillverka minst omkring 5 kg cannabis (som utgör ett slags gräns för att betrakta brottet som grovt).

Det går inte av SKL:s utlåtande att dra några slutsatser om vilken mängd som Stefan Östh hade bestämt sig för att tillverka. Det finns utrymme för att hans avsikt varit att tillverka narkotika i större omfattning, men ändå inte i de mängder som krävs för att brottet ska anses som grovt. Stefan Östh ska därför dömas för förberedelse till narkotikabrott av normalgraden. Tingsrättens dom ska alltså ändras på så sätt att Stefan Östh döms för det nyssnämnda brottet och inte för förberedelse till grovt narkotikabrott.

Bedömning av åtalet för ringa narkotikabrott

Hovrätten gör samma bedömning som tingsrätten har gjort. Tingsrättens dom ska därför inte ändras i den delen.

Förverkande

Hovrätten delar tingsrättens bedömning rörande förverkande. Tingsrättens dom ska därför inte ändras i den delen.

Åtalspunkten 11

Utredningen

Utredningen i hovrätten är densamma som vid tingsrätten. Tingsrätten har utförligt redovisat vad förhörspersonerna sagt (se s. 665–673 i tingsrättens dom).

Åklagarnas ansvarsyrkande m.m.

Åklagarnas påståenden i gärningsbeskrivningen i den här åtalspunkten handlar om ansvar för grovt bokföringsbrott och om näringsförbud och riktar sig mot Harriette Broman.

Åklagarna har förtydligat att de med ”penningtvättsförfarande” avser oredovisade kontantinsättningar i företaget och att de med ”åren” avser 2006–2010.

Harriette Broman har förnekat att hon begått den åtalade gärningen.

Bedömning

Hovrätten gör samma bedömning som tingsrätten angående vad som framkommit av utredningen, se tingsrättens dom s. 301. Av Harriette Bromans egna uppgifter framgår

vidare att den sortering hon gjort under olika flikar i en pärm tillsammans med månadsvisa kontoutdrag från banken inte uppfyller bokföringslagens (1999:1078) bestämmelser om fullgörande av bokföringsskyldigheten för den som driver företag.

Det saknas även underlag för kontantinsättningarna. Fakturan om 1 500 000 kr till Skälsö AB utformades efter anvisningar från Joachim Kuylenstierna och saknade grund i en affärshändelse vid Broman Consulting KB.

Till följd av dessa konstaterade brister i bokföringen har rörelsens förlopp, ekonomiska resultat och ställning inte i huvudsak kunnat bedömas på sätt som anges i gärningsbeskrivningen.

I fråga om Harriette Broman har begått brotten uppsåtligen eller av oaktsamhet gör hovrätten följande bedömning. Hon har känt till sin bokföringsskyldighet och har tagit del av information genom Bokföringsnämndens webbsida. Det förhållandet att hon inte har fått något påpekande från Skatteverket i samband med ingivna deklarationer medför inte att hennes okunskap om bokföringsskyldighetens omfattning är ursäktlig. Hon har därmed uppsåtligen inte fullgjort sin skyldighet enligt bokföringslagen.

Brotten är anse som grovt med hänsyn till att förfarandet satts i system och rört mycket betydande belopp.

Påföljd m.m.

Mauritz Andersson

Mauritz Andersson döms för grovt narkotikabrott bestående i att han 2010 innehaft och transporterat ca 1,2 ton kokain på en segelbåt. Han döms vidare för försök till grovt narkotikabrott bestående i att han året innan försökt att transportera ca 700 kg kokain.

Mauritz Andersson ska utan hinder av att brotten begåtts utom riket dömas enligt svensk lag eftersom brotten begåtts eller skulle ha fullbordats på ett svensk fartyg (se

2 kap. 3 § första punkten och 4 § brottsbalken och 1 kap. 1 § första stycket sjölagen [1994:1009]).

Gränsen för grovt brott när det gäller hantering av kokain, sett enbart till mängden, går vid ca 100 g, som utgör strax över ettusen missbruksdoser (se rättsfallet NJA 2012 s. 528).

Straffet för grovt narkotikabrott är fängelse i lägst två och högst tio år.

Högsta domstolen har de senaste åren, med början i den s.k. mefedrondomen i juni 2011 (NJA 2011 s. 357), angett en rättsutveckling som innebär att påföljdsbestämningen när det gäller narkotikabrottslighet numera inte ska ske med hänsyn i princip endast till sort och mängd narkotika. Vid sidan av sort och mängd narkotika ska de omständigheter som anges i 3 § andra stycket narkotikastrafflagen (1968:64) få betydande genomslag vid straffvärdebedömningen. Detta innebär att domstolarna ska fästa avseende vid vilken roll den tilltalade haft, graden av delaktighet och – vid mer organiserad verksamhet – den ställning som den tilltalade haft i organisationen. En bedömning ska också göras av vilken insikt som den tilltalade haft rörande narkotikahandelns organisation och hans eller hennes eget syfte med hanteringen. Även brottslighetens ekonomiska utbyte ska ges betydelse. Den övre gränsen för mängdrekvisitets betydelse när det gäller kokain torde innebära att taket ligger på fängelse i fem år och sex månader, om det inte rör sig om extrema mängder. (Se Borgeke, SvJT 2013:1, s. 31 och 51–54, med däri gjorda hänvisningar till rättsfall. Se också Nilsson Hjort, SvJT 2014, s. 149 ff.)

I det här fallet rör det sig om extrema mängder kokain. Det är dessutom så att Mauritz Andersson haft en annan roll än den sedvanlige kurirens. Han har nämligen haft inflytande när det gäller tid och plats för upphämtningen av narkotikan samt haft den kvalificerade uppgiften att ensam sköta transporten. Hans syfte med hanteringen har varit rent ekonomiskt och han skulle haft del i brottslighetens ekonomiska utbyte.

Det anförda innebär att straffvärdet för det fullbordade brottet ligger på fängelse i tio år, dvs. maxstraffet för grovt narkotikabrott. Straffvärdet för försöksbrottet är också det mycket högt.

Mauritz Andersson har gjort gällande att hans rätt till rättegång inom skälig tid har kränkts genom att utredningen dragit ut på tiden och att han varit frihetsberövad under en synnerligen lång tid, sedan den 1 juni 2010. Han har särskilt pekat på att utredningen rörande misstankarna mot honom dragit ut på tiden eftersom åklagarna lagt ned mycket tid på att utreda bl.a. Jonas Falks och Harriette Bromans ekonomiska förhållanden. Han har dessutom pekat på att åklagarna kunde ha lagt upp åtalet på så sätt att anklagelserna mot honom prövades särskilt.

Prövningen av om det finns anledning att beakta sen lagföring respektive långsam handläggning ska göras åtskilt (se hovrättens inledande rättsliga överväganden i avsnittet Rättvis rättegång).

När det gäller tiden för lagföring gör hovrätten följande bedömning. Mauritz Andersson greps den 1 juni 2010 och han döms således drygt fyra år senare. Även om det är en mycket lång tid finner hovrätten – med hänsyn till målets komplexitet – att det inte gått så ovanligt lång tid för lagföringen att det finns skäl för att bestämma ett kortare fängelsestraff än vad straffvärdet talar för.

När det sedan gäller handläggningen av målet finns det enligt hovrättens mening inte fog för att hävda att åklagarna i de hänseenden som Mauritz Andersson har pekat på borde ha agerat annorlunda. Det kan inte heller sägas ha förekommit fördröjningar av så betydande omfattning att de får anses ha inneburit en kränkning av rätten till rättegång inom skälig tid.

Det finns inte heller i övrigt skäl som påkallar att Mauritz Andersson får ett lägre straff än straffvärdet motiverar.

Med hänsyn till reglerna om maximum för gemensamt straff i 26 kap. 2 § andra stycket brottsbalken ska fängelsestraffets längd bestämmas i enlighet med straffvärdet, dvs. till 14 år. Någon annan påföljd än fängelse kan inte komma i fråga.

Andreas Niklasson

Andreas Niklasson döms för försök till grovt narkotikabrott bestående i att han har haft kontakt med leverantörerna av narkotika och gett Mauritz Andersson anvisningar om mottagandet av narkotikan.

Andreas Niklasson ska utan hinder av att brotten begåtts utom riket dömas enligt svensk lag eftersom brottet skulle ha fullbordats på ett svensk fartyg (se 2 kap. 3 § första punkten och 4 § brottsbalken och 1 kap. 1 § första stycket sjölagen [1994:1009]).

Straffet för ett fullbordat grovt narkotikabrott är fängelse i lägst två och högst tio år.

Som hovrätten närmare utvecklat ska vid påföljdsbestämningen, vid sidan av sort och mängd narkotika, bl.a. beaktas vilken roll den tilltalade haft (se under påföljd för Mauritz Andersson).

Även när det kommer till Andreas Niklasson rör det sig om extrema mängder kokain, nämligen i vart fall 700 kg. Andreas Niklasson har haft ett bestämmande inflytande när det gäller tid och plats för upphämtningen av narkotikan. Han har haft en i förhållande till Mauritz Andersson överordnad roll som inneburit kontakter med leverantörer av narkotika. Andreas Niklassons syfte har varit rent ekonomiskt och han skulle så klart haft del i brottslighetens utbyte.

Om brottet hade fullbordats skulle straffvärdet ligga på fängelse i tio år, dvs. maxstraffet för grovt narkotikabrott. Eftersom det är fråga om ett försöksbrott ligger straffvärdet något lägre, eller omkring åtta års fängelse.

Andreas Niklasson dömdes i december 2009 för grov stöld till fängelse i två år. Stölden begicks i oktober 2009, dvs. efter det brott som han nu döms för. Detta ska beaktas vid straffmätningen (se 34 kap. 3 § andra stycket brottsbalken).

Andreas Niklasson har haft reseförbud och daglig anmälningsskyldighet under ca 13 månader. Även det förhållandet bör – eftersom det inte kan tas hänsyn till på något annat sätt – i någon mån beaktas vid straffmätningen (se rättsfallet NJA 2003 s. 414).

Andreas Niklasson har vidare gjort gällande att hans rätt till rättegång inom skälig tid har kränkts genom att utredningen dragit ut på tiden och att han varit frihetsberövad med anledning av misstankar som prövats i det här målet under en mycket lång tid, eller från februari 2011 till maj 2013. Han har särskilt pekat på att åklagarna kunde ha lagt upp åtalet på så sätt att anklagelserna mot honom prövades särskilt, vilket skulle inneburit att lagföringen av honom skulle ha varit klar långt tidigare.

Prövningen av om det finns anledning att beakta sen lagföring respektive långsam handläggning ska göras åtskilt (se hovrättens inledande rättsliga överväganden i avsnittet Rättvis rättegång).

När det gäller tiden för lagföring gör hovrätten följande bedömning. Andreas Niklasson häktades i slutet av december 2010 och han döms således tre och ett halvt år senare. Även om det är en mycket lång tid finner hovrätten – med hänsyn till målets komplexitet – att det inte gått så ovanligt lång tid för lagföringen att det finns skäl för att bestämma ett kortare fängelsestraff än vad straffvärdet talar för.

När det sedan gäller handläggningen av målet finns det enligt hovrättens mening inte fog för att hävda att åklagarna i de hänseenden som Andreas Niklasson har pekat på borde ha agerat annorlunda. Det kan inte heller sägas ha förekommit fördröjningar av så betydande omfattning att de får anses ha inneburit en kränkning av rätten till rättegång inom skälig tid.

Någon annan påföljd än fängelse kan inte komma i fråga. Med hänsyn tagen till de omständigheter som hovrätten närmare berört, dvs. att Andreas Niklasson dömts till

fängelse efter det att han begick det brott som han nu döms för och att han haft reseförbud och anmälningsskyldighet under en längre tid, ska fängelsestraffets längd bestämmas till sex år och tio månader.

Harriette Broman

Harriette Broman döms för grovt bokföringsbrott.

Straffet för grovt bokföringsbrott är fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Mot bakgrund av att brottsligheten upprepats under flera år kan straffet i förevarande fall inte stanna på straffminimum. Hovrätten bedömer att straffvärdet uppgår till fängelse i åtta månader. Vid sådana straffvärden krävs för aktuell brottslighet alldeles särskilda skäl för att välja annan påföljd än fängelse (se rättsfallet NJA 2000 s. 195).

Harriette Broman har i målet varit frihetsberövad under drygt 16 månader. Av rättsfallet NJA 2013 s. 321 framgår att i en sådan situation där häktningstiden föredomen överstiger det fängelsestraff som är aktuellt kan de s.k. billighetsskälerna enligt 29 kap. 5 § brottsbalken leda till att påföljden blir mildare än vad straffvärdet motiverar (se 29 kap. 5 § första stycket 8 brottsbalken). På sätt som framgår av det nämnda rättsfallet anser hovrätten att Harriette Bromans frihetsberövande ska ha betydelse för påföljdsvalet och att det därmed föreligger alldeles särskilda skäl att inte bestämma straffet i enlighet med straffvärdet för brottet.

Harriette Broman förekommer inte i belastningsregistret och det saknas anledning att anta att hon återfaller i brott. Påföljden kan därför stanna vid villkorlig dom, som med hänsyn till det nyssnämnda frihetsberövandet inte bör förenas med böter.

I fråga om näringsförbud för Harriette Broman gör hovrätten samma bedömning som tingsrätten. Tiden för förbudet ska dock – med hänsyn till brottets straffvärde – bestämmas till tre år.

Stefan Östh

Stefan Östh döms för förberedelse till narkotikabrott av normalgraden och ringa narkotikabrott. Han har vidare gjort sig skyldig till ringa dopningsbrott.

Straffet för fullbordat narkotikabrott av normalgraden är fängelse i högst tre år.

Förberedelsebrottet har bestått i att Stefan Östh ställt i ordning utrustning för att odla cannabis i större omfattning. Om det brottet hade fullbordats skulle straffvärdet ligga på fängelse i ca ett år. Eftersom det är fråga om ett förberedelsebrott ligger straffvärdet betydligt lägre, eller på sex månaders fängelse.

Det förberedelsebrott som Stefan Östh har begått är av sådan karaktär att det talar för ett fängelsestraff. Det finns inte tillräckliga skäl att välja en annan påföljd.

Fängelsestraffets längd för den samlade brottsligheten bör bestämmas med utgångspunkt i förberedelsebrottets straffvärde, dvs. sex månader.

Häktning m.m.

Andreas Niklasson

Åklagarna har – med hänvisning till flyktfara – yrkat att hovrätten ska häkta Andreas Niklasson.

Andreas Niklasson har motsatt sig yrkandet.

Det finns risk för att Andreas Niklasson avviker eller på något annat sätt undandrar sig lagföring eller straff. Eftersom Andreas Niklasson genom hovrättens dom får utgången i målet klar för sig ökar flyktrisken påtagligt. Det kan därför inte längre antas att syftet med en häktning i stället kan tillgodoses genom ett fortsatt beslut om reseförbud eller anmälningsskyldighet. Hovrätten förordnar därför att Andreas Niklasson ska häktas.

Detta innebär att hovrättens tidigare beslut om reseförbud och anmälningsskyldighet för honom upphör att gälla.

Mauritz Andersson

Åklagarna har yrkat att Mauritz Andersson ska kvarbli i häkte.

Mauritz Andersson har motsatt sig yrkandet.

Det finns risk för att Mauritz Andersson avviker eller på något annat sätt undandrar sig lagföring eller straff. Det finns vidare risk för att han fortsätter sin brottsliga verksamhet. För grovt narkotikabrott är inte föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år. Det är inte uppenbart att skäl till häktning saknas. Mauritz Andersson ska därför stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Enligt vad som kommit fram greps Mauritz Andersson den 1 juni 2010. Han har varit berövad friheten sedan dess. Han häktades i sin utevaro den 18 juni 2010 och frihetsberövades med anledning av det beslutet den 31 augusti samma år. Mauritz Andersson har alltså varit berövad friheten utomlands med anledning av misstankar om brott som prövats i denna dom. Enligt hovrätten bör denna tid, dvs. 91 dagar, räknas av som verkställighet av den påföljd som han dömts till i denna dom (se 33 kap. 7 § brottsbalken).

Förverkande m.m.

Inledning

Hovrätten har i anslutning till åtalpunkterna 2 och 3 behandlat vissa frågor som rör förverkande och i anslutning till den sistnämnda punkten kommit fram till att de förverkandeyrkanden som tagits upp i den åtalpunkten och som rör s.k. utbytesförverkande och förverkande av egendom som använts som hjälpmedel vid brott som grundar sig på de åtalade brotten – med hänsyn till prövningen av

ansvarsfrågorna – ska ogillas. Hovrätten återkommer alltså i det här avsnittet till åklagarnas yrkande om s.k. utvidgat förverkande och kvarstad med anledning av det yrkandet.

Yrkanden m.m.

Åklagarna har hos Mauritz Andersson – med de brott som anges i åtalspunkterna 4 och 5 som förverkandeutlösande brott – yrkat förverkande av värdet av egendom motsvarande 1 664 488 kr och förverkande av segelbåten Gloria, enligt bestämmelserna om s.k. utvidgat förverkande i 36 kap. 1 b § brottsbalken (se åtalspunkten 3, punkten 6 a i bilaga B). Åklagarna har som grund för förverkandeyrkandet gjort gällande att det framstår som klart mera sannolikt att egendomen i fråga utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet.

Åklagarna har vidare, som de måste förstås, begärt att hovrätten ska förordna om kvarstad på det nämnda beloppet som ska gälla fem veckor efter det att domen vunnit laga kraft (se åtalspunkten 3, punkten 6 i bilaga B). Åklagarna har som grund för kvarstadsyrkandet, som de får förstås, hävdad att det skäligen kan befaras att Mauritz Andersson undandrar sig att betala värdet av förverkad egendom.

Den egendom som åklagarna avser och som förverkandeyrkandet tar sikte på är en personbil av märket Jaguar, en motorcykel av märket Kawasaki, en personbil av märket Mercedes-Benz, segelbåten Gloria och en fastighet i Sälen (se bilaga 3:3 till åtalspunkten 3 i tingsrättens dom).

Hovrätten har noterat att åklagarna i den nämnda punkten 6 a, i stället för det ovan nämnda beloppet, angett 1 664 488 *miljoner* kr, vilket är en uppenbar felskrivning.

Mauritz Andersson har yrkat att hovrätten ska ogilla förverkandeyrkandet.

Berit Qwint har yrkat att hovrätten ska förklara att hon har bättre rätt än Mauritz Andersson till segelbåten Gloria och att beslaget därför ska hävas och båten återlämnas till henne samt hävdad att hon inte genom ett förverkande hos Mauritz Andersson kan

berövas sitt äganderättsanspråk på båten. För det fall Gloria förklaras förverkad hos Mauritz Andersson har Berit Qwint begärt att hovrätten förklarar att hon inte kan berövas sitt särskilda anspråk på Gloria utan gottgörelse av staten motsvarande 550 000 kr jämte ränta enligt räntelagen från den 15 augusti 2010 tills betalning sker.

Mauritz Andersson har medgett Berit Qwints yrkande om bättre rätt.

Åklagarna har, som de får förstås, lämnat Berit Qwints yrkande om gottgörelse av staten upp till ett belopp om 500 000 kr utan erinran.

Utredningen

Omförhör har ägt rum med Berit Qwint och Mauritz Andersson. Därutöver har skriftlig bevisning åberopats.

Bedömning

Hovrätten gör samma bedömning som tingsrätten i frågan om Berit Qwint har bättre rätt än Mauritz Andersson till segelbåten Gloria. De nya uppgifter som lämnats i hovrätten i denna del medför ingen annan ståndpunkt. Detta innebär att det inte visats att Berit Qwint har bättre rätt till Gloria och att segelbåten ska anses tillhöra Mauritz Andersson.

Bestämmelserna om s.k. utvidgat förverkande finns i 36 kap. 1 b § brottsbalken. Dessa innebär att om någon döms för ett brott för vilket är föreskrivet fängelse i sex år eller mer och har brottet varit av beskaffenhet att kunna ge utbyte ska egendom förklaras förverkad, om det framstår som klart mera sannolikt att den utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Detta gäller också om någon döms för försök till ett sådant brott. Förverkande får inte beslutas om det är oskäligt.

De brott som Mauritz Andersson döms för är sådana som avses i 36 kap. 1 b § brottsbalken.

Personbilen av märket Jaguar och motorcykeln såldes på exekutiv auktion för 75 000 kr respektive 27 000 kr. Mauritz Andersson lät frakta de två fordonen till Sverige i mars 2007. Några andra uppgifter om dessa fordon finns inte.

Det går enligt hovrätten på det här underlaget inte att dra slutsatsen att det är klart mera sannolikt att den nyssnämnda egendomen utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet, vilket alltså är en förutsättning för utvidgat förverkande. Förverkandeyrkandet avseende den här egendomen ska därför lämnas utan bifall.

När det gäller personbilen av märket Mercedes-Benz såldes den på exekutiv auktion för 181 500 kr. Mauritz Andersson köpte bilen kontant i september 2008. Fastigheten i Sälén såldes på exekutiv auktion för 1 380 988 kr. Han köpte fastigheten i Sälén hösten 2008. Segelbåten Gloria värderades i april 2010 till ca 1 350 000 kr. Mauritz Andersson köpte segelbåten i mars 2007.

På grund av vad som alltså kommit fram om pris och om omständigheterna kring förvärven av Mercedesen, fastigheten i Sälén och segelbåten Gloria, och med hänsyn till Mauritz Anderssons ekonomiska förhållanden under den tid som här avses, är det klart mera sannolikt att den nyssnämnda egendomen utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet. Ett förverkande kan inte anses oskäligt. Åklagarnas yrkande om förverkande av denna egendom ska därför bifallas på så sätt att värdet av bilen och fastigheten ska förklaras förverkat och segelbåten i sig förklaras förverkad.

Det kan enligt hovrätten skäligen befaras att Mauritz Andersson undandrar sig att betala värdet av förverkad egendom. Hovrätten förordnar därför om kvarstad på så mycket av hans egendom att ett belopp på 1 562 488 kr kan antas bli täckt vid utmätning, dvs. avseende värdet av Mercedesen och fastigheten i Sälén.

Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med det anförda. När det gäller segelbåten Gloria har även tingsrätten, fast på en annan rättslig grund, kommit fram till att den ska förklaras förverkad.

Det finns enligt hovrätten inte grund för att förordna på det sätt som Berit Qwint begärt, nämligen att rätten förklarar att hon inte kan berövas sitt särskilda anspråk på Gloria utan gottgörelse av staten. Hennes yrkande ska därför avslås.

Beslag

Tingsrätten har beträffande Andreas Niklasson förordnat om beslag av ett pass. Det har inte kommit fram något som talar för att beslaget ska bestå. Beslaget ska därför hävas.

Ersättningar till offentliga försvarare

Inledande rättsliga överväganden

Hovrätten kommer under följande rubriker att behandla några av de frågor som aktualiseras vid bedömningen av försvararnas ersättningsanspråk.

- Ersättning till offentlig försvarare
- Förhöjt timarvode
- Ersättning för arbete med kostnadsräkning

Mot bakgrund av de mera allmänna ställningstagandena som hovrätten gör under dessa rubriker kommer hovrätten därefter att bedöma skäligheten av respektive försvarares ersättningsanspråk.

Kostnadsanspråken har sin grund i ett synnerligen omfattande brottmål där handläggningen av målet i hovrätten pågick i ca 15 månader.

Ersättning till offentlig försvarare

Enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken har en offentlig försvarare rätt till skälig ersättning av allmänna medel för det arbete, tidspillan och utlägg som uppdraget krävt. Ersättning för arbete ska bestämmas med utgångspunkt i den tidsåtgång som är rimlig med hänsyn till uppdragets art och omfattning och med tillämpning av den timkostnadsnorm som regeringen fastställer. Av samma paragraf framgår vidare att timersättningen får avvika från timkostnadsnormen, om den skicklighet och den omsorg som uppdraget utförts med eller andra omständigheter av betydelse ger anledning till det (s.k. förhöjt timarvode).

När ersättningen, som i detta fall, inte kan bestämmas enligt taxa ska kostnadsräkningen innehålla en arbetsredogörelse. Denna redogörelse ska vara så utförlig att ersättningsanspråkets skälighet kan bedömas. Arbetsredogörelsen ska innefatta uppgift om tidsåtgången för varje åtgärd som inte är rutinmässig. Om den som begär ersättning åberopar några särskilda omständigheter, såsom att uppdraget varit särskilt svårt eller krävande, ska dessa anges. (Se 3 § förordningen [1997:406] om offentlig försvarare m.m. jämförd med 20 § rättshjälpsförordningen [1997:404].)

Syftet med bestämmelserna rörande kostnadsräkningarnas utformning är främst att förse domstolen med ett fullgott underlag för prövningen av ersättningsfrågan och för att åstadkomma en effektiv kostnadskontroll (se t.ex. prop. 2004/05:41 s. 17 ff. och NJA 2010 s. 19).

Eftersom det förutsätts att den domstol som ska bestämma ersättningen gör en noggrann prövning av kostnadsanspråket, ställs kraven på kostnadsräkningen (och den däri ingående arbetsredogörelsen) relativt högt, särskilt i fråga om de delar av arbetet som domstolen saknar egentlig inblick i. Om domstolen inte anser sig ha tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade ersättningen är skälig, går bristerna i kostnadsräkningen ut över försvararen (se rättsfallet NJA 2008 s. 223). Generellt ställs det höga krav på utformningen av arbetsredogörelsen när målet är omfattande och det begärda arvudet högt, men även målets karaktär kan ha betydelse för det underlag som

den beslutande domstolen kan behöva för att kunna ta ställning till yrkandet om ersättning (se prop. 1981/82:28 s. 18 och rättsfallet NJA 2010 s. 19).

Förhöjt timarvode

Ersättning för arbete bestäms med utgångspunkt i den tidsåtgång som är rimlig med hänsyn till uppdragets art och omfattning och med tillämpning av den timkostnadsnorm som regeringen fastställer. Timersättningen får avvika från timkostnadsnormen, om den skicklighet och den omsorg som uppdraget utförts med eller andra omständigheter av betydelse ger anledning till det.

Under vissa förutsättningar kan bundenheten av ett mål av aktuellt slag medföra rätt till högre ersättning än timkostnadsnormen eftersom målet anses ha fört med sig ekonomiska återverkningar på advokatverksamheten i övrigt. Såväl det löpande arbetet som möjligheten att behålla andra klienter och få nya uppdrag måste nämligen rimligen ha påverkats. Höjningen av arvodet bör i överensstämmelse med rättsfallet NJA 1993 s. 237 beräknas till ca en tredjedel av den tillämpliga timkostnadsnormen.

Förhöjt timarvode kan också med stöd av bestämmelsen i 21 kap. 10 § rättegångsbalken utgå för arbete som har varit nödvändigt att utföras på en helgdag (se rättsfallet NJA 1998 s. 507). Timarvodet för sådant arbete utgår i enlighet med vad som gäller för häktningsförhandlingar under helgtid, f.n. 2 550 kr exklusive mervärdesskatt.

Ersättning för arbete med kostnadsräkning

En offentlig försvarare kan tillerkännas ersättning av allmänna medel för upprättande av den arbetsredogörelse som ska ingå i kostnadsräkningen.

När ersättning för arbete till en offentlig försvarare fastställs med tillämpning av timkostnadsnormen kommer omkostnader för försvararens verksamhet att ingå i ersättningen. Åtminstone i de fall där kostnadsräkningen (inklusive

arbetsredogörelsen) inte är komplicerad torde annan personal än den offentlige försvararen kunna utföra arbetet med att upprätta den.

Kraven på en arbetsredogörelse varierar dock. Som redan angetts ställs generellt höga krav när målet är omfattande och det begärda arvudet högt. Även om en sammanställning av tidsåtgång för sådana åtgärder som inte varit av rutinmässig karaktär får antas kunna utföras av försvararens kontorsorganisation så kan arbetet med arbetsredogörelsen i övrigt i vissa fall vara av sådan karaktär att endast den offentlige försvararen kan utföra det. En sådan arbetsinsats kan inte anses omfattas av den ersättning för kontorsomkostnader som ingår i timkostnadsnormen, utan bör ersättas särskilt inom ramen för den ersättning som fastställs för försvararens arbete. (Se rättsfallet NJA 2010 s. 19.)

Försvararnas anspråk

Johan Eriksson

Johan Eriksson har yrkat ersättning för arbete med sammanlagt 1 122,5 timmar, varav 25 timmar under helgtid. Han har därutöver begärt ersättning för tidsspillan och utlägg.

Hovrätten anser till skillnad från åklagarna att det får anses ha varit nödvändigt för Johan Eriksson att utföra arbete i angiven omfattning under helgtid. Han ska därför få begärd ersättning i den delen. Därutöver ska han få begärd ersättning för tidsspillan och utlägg.

När det gäller Johan Erikssons anspråk på ersättning för arbete i övrigt gör hovrätten följande bedömning.

Som hovrätten närmare utvecklat i avsnittet Ersättning till offentlig försvarare, ställs kraven på kostnadsräkningen (och den däri ingående arbetsredogörelsen) relativt högt, särskilt i fråga om de delar av arbetet som domstolen saknar egentlig inblick i. Om domstolen inte anser sig ha tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade

ersättningen är skälig, går bristerna i kostnadsräkningen ut över försvararen. Generellt ställs det höga krav på utformningen av arbetsredogörelsen när målet är omfattande och det begärda arvodet högt.

När det gäller Johan Erikssons anspråk på ersättning för arbete med dels den spanska utredningen, dels frifotsyrkandet, dels kontakter med medförsvarare, dels efterforskningar i USA, anser hovrätten att hans arbetsredogörelse inte ger tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade ersättningen är skälig. Hovrätten delar alltså åklagarnas uppfattning när det gäller nedsättning avseende kontakter med medförsvarare.

När det gäller hans anspråk på ersättning för 35 timmars arbete med att ta fram en kostnadsräkning anser hovrätten, mot bakgrund av vad som anförts i avsnittet Ersättning för arbete med kostnadsräkning, och med hänsyn till att en betydande del av detta arbete förväntas utföras löpande av annan personal på advokatfirman, att Johan Erikssons ersättning för det arbetet bör sättas ned till motsvarande 10 timmar.

På grund av det anförda anser hovrätten att Johan Eriksson får anses skäligen tillgodosedd med ersättning för 975 timmars arbete. Från ersättningen ska avräknas vad han fått i förskott.

Martin Cullberg

Martin Cullberg har yrkat ersättning för arbete med sammanlagt 897,25 timmar, varav 20 timmar under helgtid. Han har därutöver begärt ersättning för tidsspillan och utlägg.

Hovrätten anser till skillnad från åklagarna att det får anses ha varit nödvändigt för Martin Cullberg att utföra arbete i angiven omfattning under helgtid. Han ska därför få begärd ersättning i den delen. Därutöver ska han få begärd ersättning för tidsspillan och utlägg.

När det gäller Martin Cullbergs anspråk på ersättning för arbete i övrigt gör hovrätten följande bedömning.

Som hovrätten närmare utvecklat i avsnittet Ersättning till offentlig försvarare, ställs kraven på kostnadsräkningen (och den däri ingående arbetsredogörelsen) relativt högt, särskilt i fråga om de delar av arbetet som domstolen saknar egentlig inblick i. Om domstolen inte anser sig ha tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade ersättningen är skälig, går bristerna i kostnadsräkningen ut över försvararen. Generellt ställs det höga krav på utformningen av arbetsredogörelsen när målet är omfattande och det begärda arvodet högt.

När det gäller Martin Cullbergs anspråk på ersättning för arbete med den spanska utredningen och frifotsyrkanden, anser hovrätten att hans arbetsredogörelse inte ger tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade ersättningen är skälig.

När det gäller hans anspråk på ersättning för 35 timmars arbete med att ta fram en kostnadsräkning anser hovrätten, mot bakgrund av vad som anförts i avsnittet Ersättning för arbete med kostnadsräkning, och med hänsyn till att en betydande del av detta arbete förväntas utföras löpande av annan personal på advokatfirman, att Martin Cullbergs ersättning för det arbetet bör sättas ned till motsvarande 10 timmar.

På grund av det anförda anser hovrätten att Martin Cullberg får anses skäligen tillgodosedd med ersättning för 810 timmars arbete.

Thomas Martinson

Thomas Martinson har yrkat ersättning för arbete med sammanlagt 1 268 timmar, varav 400 timmar med förhöjt timmarvode på grund av bundenhet till uppdraget. Därutöver har han begärt ersättning för tidsspillan och utlägg.

Hovrätten anser att det finns skäl för att Thomas Martinson ska få ersättning med förhöjt timmarvode enligt vad han begärt.

När det gäller Thomas Martinsons ersättningsanspråk i övrigt gör hovrätten följande bedömning.

Hovrätten anser i likhet med åklagarna att det finns anledning att sätta ned Thomas Martinsons ersättning när det gäller arbete som han lagt ned innan tingsrättens dom meddelades. Detta bör ske med motsvarande 4,5 timmar och rör närmare bestämt hans kontakter med massmedia och anhöriga till huvudmannen.

Thomas Martinson synes i kostnadsräkningen beträffande den 19 november 2013 samt den 13 och 21 mars och den 3 april 2014 blandat samman vilka dagar huvudförhandlingen pågick. Kontentan av detta är att han begärt ersättning för två dagar för mycket. Detta innebär att hans ersättning ska sättas ned med motsvarande elva timmars arbete.

Thomas Martinson har när det gäller förhandlingsdagarna den 15 maj och 12 juni 2013, och den 16 januari och 25 april 2014 begärt ersättning för fler antal timmar än vad som motsvarar tiden för huvudförhandling under dessa dagar. Detta innebär att hans ersättning ska sättas ned med motsvarande tio timmars arbete.

Det finns vidare anledning att sätta ned ersättningen för de avslutande åtgärderna, inklusive upprättande av kostnadsräkning, som Thomas Martinson begärt ersättning för med 35 timmar. Enligt hovrätten finns det inte anledning att tillerkänna honom högre ersättning för avslutande åtgärder än vad som motsvarar 20 timmars arbete.

Thomas Martinson har vidare begärt ersättning för arbete avseende drygt 100 tillfällen då han besökt sin huvudman, Jonas Falk, i häktet och för drygt 50 tillfällen då han talat med denne i telefon. Tobias Enochson, som varit medförsvarare för Jonas Falk, har begärt ersättning för motsvarande arbete vid ca 125 tillfällen respektive knappt 40 tillfällen.

Enligt hovrätten framstår det som befogat för de båda försvararna att i syfte att tillvarata deras huvudmans intresse sammanträffa och ha telefonkontakt med denne i stor utsträckning under den tid på ca 15 månader som målet handlagts i hovrätten. Det framstår även som naturligt att dessa kontakter behövts i kurativt syfte.

Den tid som försvararna tillhopa lagt ned i detta avseende och yrkat ersättning för framstår enligt hovrättens mening emellertid inte som rimlig. När det gäller bedömningen av skäligheten av kostnadsanspråk när två offentliga försvarare förordnats för samma person bör det nämligen göras en samlad bedömning av om försvararnas anspråk på ersättning för arbete sammantaget framstår som rimligt sett utifrån hela försvararuppdragets art och omfattning.

Enligt hovrättens mening är de båda försvararnas anspråk i detta avseende inte rimligt. Detta innebär att ersättningen i den här delen bör sättas ned för var och en av Thomas Martinson och Tobias Enochson med motsvarande 200 timmar. Som en följd av detta bör ersättning avseende tidsspillan för var och en av Thomas Martinson och Tobias Enochson sättas med motsvarande 50 timmar.

Som åklagarna pekat på saknas det i Thomas Martinsons arbetsredogörelse täckning för ett belopp på 36 974 kr avseende ersättning för utlägg. Thomas Martinsons ersättningsanspråk i den delen ska därför sättas ned med det nämnda beloppet.

På grund av det anförda ska Thomas Martinson få ersättning för 1 027,5 timmars arbete, 169 timmars tidsspillan och 47 691 kr för utlägg. Från ersättningen ska avräknas vad Thomas Martinson fått i förskott.

Tobias Enochson

Tobias Enochson har yrkat ersättning för arbete med sammanlagt 1 461,5 timmar, varav 67 timmar under helgtid. Därutöver har han begärt ersättning för tidsspillan och utlägg.

Som hovrätten närmare utvecklat i avsnittet Ersättning till offentlig försvarare, ställs kraven på kostnadsräkningen (och den däri ingående arbetsredogörelsen) relativt högt, särskilt i fråga om de delar av arbetet som domstolen saknar egentlig inblick i. Om domstolen inte anser sig ha tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade ersättningen är skälig, går bristerna i kostnadsräkningen ut över försvararen. Generellt

ställs det höga krav på utformningen av arbetsredogörelsen när målet är omfattande och det begärda arvodet högt.

Hovrätten anser att Tobias Enochsons arbetsredogörelse inte ger tillräckligt underlag för att bedöma om det har varit nödvändigt för honom att förlägga arbete till helgtid. Det går nämligen inte att utläsa hur många timmar han arbetat respektive helgdag och vilket arbete han utfört. Han ska därför inte få ersättning enligt den s.k. jourtaxan.

När det gäller Tobias Enochsons anspråk i övrigt gör hovrätten följande bedömning.

Hovrätten anser i likhet med åklagarna att det finns anledning att sätta ned Tobias Enochsons ersättning när det gäller arbete som han lagt ned innan tingsrättens dom meddelades. Detta bör ske med motsvarande 9,5 timmar och rör bl.a. kontakter med anhöriga till huvudmannen och arbete med att biträda huvudmannen vid polisanmälningar.

Enligt hovrätten bör ersättningen vidare sättas ned beträffande visst arbete som utförts under perioden den 13–19 mars 2013 och som avser bl.a. kontakter med massmedia och arbete med att biträda huvudmannen vid polisanmälningar. Detta bör ske med motsvarande 6,25 timmars arbete.

Ersättningen bör vidare sättas ned beträffande visst arbete som utförts under perioden den 20–28 mars 2013 och som avser ganska täta kontakter med anhöriga till huvudmannen. Det är nämligen oklart om dessa kontakter varit befogade. Hans ersättning för arbete under den nyssnämnda tiden bör bestämmas till motsvarande 15 timmar, i stället för begärda 18,75 timmar.

Under perioden april 2013–april 2014 har Tobias Enochson begärt ersättning för arbete avseende ett ganska stort antal kontakter dels med anhöriga till huvudmannen, dels massmedia. Det är oklart om dessa kontakter varit befogade. Hans ersättning för arbete under den nyssnämnda tiden bör sättas ned med motsvarande 41 timmars arbete.

När det gäller vad Tobias Enochson begärt i ersättning för avslutande åtgärder, däribland kontakter med anhöriga till huvudmannen, ger uppgifterna i arbetsredogörelsen om vad det arbetet omfattat inte fog för en högre ersättning än motsvarande tio timmars arbete.

I fråga om den resa till USA som Tobias Enochson begärt ersättning för framstår det med hänsyn till de uppgifter som han lämnat i arbetsredogörelsen om syftet med resan och det arbete som där lades ned inte som befogat att resa dit. Syftet med resan synes enligt vad som kommit fram lika gärna ha kunnat fullgöras genom kontakter per telefon. Tobias Enochson ska därför i denna del tillerkännas ersättning för nedlagt arbete, men inte för tidsspillan och utlägg.

Enligt hovrätten gäller det som nyss anförts även den resa till Spanien som Tobias Enochson begärt ersättning för. Han ska därför även i den delen tillerkännas ersättning för nedlagt arbete, men inte för tidsspillan och utlägg.

När det gäller ersättningsanspråket rörande besök hos huvudmannen i häktet och telefonkontakter med denne gör hovrätten, som närmare utvecklats i anslutning till prövningen av Thomas Martinsons kostnadsanspråk, samma bedömning beträffande Tobias Enochson som för Thomas Martinson. Detta innebär för Tobias Enochsons del att ersättningen i den delen ska sättas ned med motsvarande dels 200 timmars arbete, dels 50 timmars tidsspillan.

På grund av det anförda ska Tobias Enochson få ersättning för 1 176 timmars arbete, 193 timmars tidsspillan och 60 622 kr för utlägg. Från ersättningen ska avräknas vad han fått i förskott.

Martin Särman

Martin Särman har yrkat ersättning för arbete med sammanlagt 878 timmar, varav 25 timmar avser arbete under helgtid och 350 timmar med förhöjt timarvode. Därutöver har han begärt ersättning för tidsspillan och utlägg.

Hovrätten anser med hänsyn till vad Martin Särman anfört om varför han utfört arbete under helgtid inte att det varit nödvändigt för honom att förlägga arbetet till den tiden i större omfattning än vad som motsvarar ersättning för tio timmars arbete. Därutöver ska han få begärd ersättning för tidsspillan och utlägg.

Martin Särman har – med hänvisning bl.a. till att målet fört med sig att hans möjligheter att arbeta med andra mål under tiden januari–april 2014 varit starkt begränsad – begärt ersättning med förhöjt timarvode för denna tid.

En förutsättning för förhöjt timarvode är att målet fört med sig ekonomiska återverkningar på advokatverksamheten i övrigt. Enligt vad som framgår av Martin Särmans arbetsredogörelse när det gäller hur mycket tid som han lagt ned i målet under den period som han begärt förhöjt timarvode, kan han enligt hovrättens mening – vilket även åklagarna pekat på – inte anses berättigad till sådant arvode.

När det gäller Martin Särmans anspråk på ersättning för arbete i övrigt gör hovrätten följande bedömning.

Som hovrätten närmare utvecklat i avsnittet Ersättning till offentlig försvarare, ställs kraven på kostnadsräkningen (och den däri ingående arbetsredogörelsen) relativt högt, särskilt i fråga om de delar av arbetet som domstolen saknar egentlig inblick i. Om domstolen inte anser sig ha tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade ersättningen är skälig, går bristerna i kostnadsräkningen ut över försvararen. Generellt ställs det höga krav på utformningen av arbetsredogörelsen när målet är omfattande och det begärda arvodet högt.

När det gäller Martin Särmans ersättningsanspråk avseende kontakter med medförsvarare, drygt 50 timmar, anser hovrätten att hans arbetsredogörelse inte ger tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade ersättningen är skälig. Hovrätten delar alltså åklagarnas uppfattning när det gäller nedsättning avseende kontakter med medförsvarare.

Med hänsyn till att arten och omfattningen av Martin Särmans uppdrag för sin huvudman, Tony Edlund, varit förhållandevis begränsad får Martin Särman anses skäligen tillgodosedd med ersättning motsvarande 550 timmars arbete. Därutöver ska Martin Särman få begärd ersättning för tidsspillan och utlägg. Från ersättningen ska avräknas vad Martin Särman fått i förskott.

Solveig Sörlien

Solveig Sörlien har yrkat ersättning för arbete med sammanlagt 1 100 timmar. Hon har därutöver begärt ersättning för tidsspillan och utlägg.

När det gäller Solveig Sörliens anspråk på ersättning för arbete gör hovrätten följande bedömning.

Som hovrätten närmare utvecklat i avsnittet Ersättning till offentlig försvarare, ställs kraven på kostnadsräkningen (och den däri ingående arbetsredogörelsen) relativt högt, särskilt i fråga om de delar av arbetet som domstolen saknar egentlig inblick i. Generellt ställs det höga krav på utformningen av arbetsredogörelsen när målet är omfattande och det begärda arvudet högt.

När det gäller Solveig Sörliens anspråk i denna del anser hovrätten att hennes arbetsredogörelse är bristfällig på så sätt att den inte innehåller någon tillräckligt utförlig arbetsredogörelse med uppgift om tidsåtgången för varje åtgärd som inte är rutinmässig. I stället har hon yrkat ersättning enligt en slags schablonberäkning där hon uppskattat vilken tid hon lagt ned under olika tidsperioder, som omfattar allt från 23 till 320 timmar. Redogörelsen ger därför inte någon tydlig bild av att det nedlagda arbetet varit befogat och den begärda ersättningen rimlig. Hovrätten anser sig därför inte ha ett tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade ersättningen är skäligen. Denna brist i kostnadsräkningen går ut över försvararen.

När det gäller vad Solveig Sörlien begärt i ersättning för avslutande åtgärder och efterdialog med klient ger uppgifterna i arbetsredogörelsen om vad det arbetet innefattat inte fog för en högre ersättning än motsvarande tio timmar.

När det gäller Solveig Sörliens yrkande om ersättning för utlägg avseende resa för att förbereda plädering eftersom materialet inte rymts på hennes kontor anser hovrätten att det anspråket inte är ersättningsgillt. I övrigt ska Solveig Sörlien få begärd ersättning för utlägg.

På grund av det anförda anser hovrätten med hänsyn till målets art och omfattning att Solveig Sörlien får anses skäligen tillgodosedd med ersättning motsvarande 600 timmars arbete. Hon ska därutöver få begärd ersättning för tidsspillan och utlägg. Från ersättningen ska avräknas vad Solveig Sörlien fått i förskott.

Ola Salomonsson

Ola Salomonsson har yrkat ersättning för arbete med sammanlagt 187,5 timmar.

Som hovrätten närmare utvecklat i avsnittet Ersättning till offentlig försvarare, ställs kraven på kostnadsräkningen (och den däri ingående arbetsredogörelsen) relativt högt, särskilt i fråga om de delar av arbetet som domstolen saknar egentlig inblick i. Generellt ställs det höga krav på utformningen av arbetsredogörelsen när målet är omfattande och det begärda arvudet högt.

När det gäller Ola Salomonssons anspråk anser hovrätten att hans arbetsredogörelse är bristfällig på så sätt att den inte innehåller någon tillräckligt utförlig arbetsredogörelse med uppgift om tidsåtgången för varje åtgärd som inte är rutinmässig. I stället har han, jämte en redogörelse för den tid han deltagit under huvudförhandlingen, i stort sett endast angett vilka aktbilagor som han tagit emot och gått igenom. Detta ger enligt hovrättens mening inte en tydlig bild av att det nedlagda arbetet varit befogat och den begärda ersättningen rimlig. Hovrätten anser sig därför inte ha ett tillräckligt underlag för att bedöma om hela den yrkade ersättningen är skälig. Denna brist i kostnadsräkningen går ut över försvararen.

När det gäller yrkandet om ersättning för genomgång av tingsrättens dom är det en uppgift som normalt sett ersätts i tingsrätten inom ramen för avslutande åtgärder där.

Det har inte kommit fram något fullgott skäl varför Ola Salomonsson i hovrätten bör få ersättning för det arbetet.

På grund av det anförda anser hovrätten med hänsyn till målets art och omfattning att Ola Salomonsson får anses skäligen tillgodosedd med ersättning motsvarande 160 timmars arbete.

Esbjörn Svensson

Esbjörn Svensson har yrkat ersättning för arbete med sammanlagt 466,9 timmar. Han har därutöver begärt ersättning för tidsspillan och utlägg.

Hovrätten har inga invändningar i sig mot Esbjörn Svenssons kostnadsräkning. Däremot är det så att arten och omfattningen av Esbjörn Svenssons uppdrag för sin huvudman, Stefan Östh, varit förhållandevis begränsad.

På grund av det anförda anser hovrätten att Esbjörn Svensson får anses skäligen tillgodosedd med ersättning motsvarande 400 timmars arbete. Därutöver ska han få begärd ersättning för tidsspillan och utlägg. Från ersättningen ska avräknas vad han fått i förskott.

Övriga ersättningsanspråk

Berit Qwint

Berit Qwint har begärt ersättning för sina ombudskostnader i målet. Eftersom hon får anses som förlorande i hovrätten finns det inte grund för att tillerkänna henne någon ersättning. Hennes yrkande ska därför avslås.

Stefan Östh

Stefan Östh har begärt ersättning för sina resekostnader i målet och för förlorad arbetsförtjänst med sammanlagt 20 416 kr.

I den del av målet där Stefan Östh frikänts från ansvar har han rätt till ersättning (se 31 kap. 2 § rättegångsbalken). När det gäller ersättning för förlorad arbetsförtjänst är ersättningen begränsad till 700 kr per dag (se 5 § förordningen [1982:805] om ersättning av allmänna medel till vittnen, m.m.).

Det anförda innebär att Stefan Östh – med avdrag för den förhandlingsdag där åtalet för förberedelse till narkotikabrott behandlats och som han dömts för – ska få ersättning med 13 700 kr, varav 3 200 kr för resa och 10 500 kr för förlorad arbetsförtjänst.

Harriette Broman

Harriette Broman har begärt ersättning för sina rese- och boendekostnader i målet och för vittneskostnad med sammanlagt 65 319 kr.

I den del av målet där Harriette Broman frikänts från ansvar har hon rätt till ersättning (se 31 kap. 2 § rättegångsbalken).

Det anförda innebär att Harriette Broman – med avdrag för den förhandlingsdag där åtalet för bokföringsbrott behandlats och som hon dömts för – ska få ersättning med 60 119 kr.

Tony Edlund

Tony Edlund har begärt ersättning för sina resekostnader i målet och för förlorad arbetsförtjänst de dagar han närvarat vid huvudförhandlingen.

Tony Edlund har frikänts från ansvar. Han har därför rätt till ersättning (se 31 kap. 2 § rättegångsbalken).

Tony Edlund har varit närvarande i 30 dagar under huvudförhandlingen. Han ska få begärd ersättning för resekostnad avseende dessa dagar.

När det gäller hans yrkande om ersättning för förlorad arbetsförtjänst har det kommit fram att han i stor utsträckning fullgjort sitt arbete trots närvaro vid huvudförhandlingen. Han har dock visat att han förlorat arbetsförtjänst i 14 dagar. Avseende dessa dagar bör han i enlighet med sitt yrkande få ersättning med 571 kr per dag för tre dagar och 700 kr per dag för elva dagar (se 5 § förordningen om ersättning av allmänna medel till vittnen, m.m.).

Sammanfattning

Vid prövningen av de åtal och de särskilda yrkanden m.m. som är föremål för hovrättens prövning kommer rätten sammanfattningsvis fram till följande.

Mauritz Andersson och Andreas Niklasson döms för försök till grovt narkotikabrott för att 2009 ha försökt att transportera i vart fall 700 kg kokain (åtalpunkten 4). Mauritz Andersson döms vidare för grovt narkotikabrott för att 2010 ha innehaft och transporterat omkring 1,2 ton kokain (åtalpunkten 5).

Åtalet mot Mauritz Andersson och Jonas Falk för bl.a. grovt narkotikabrott 2006, 2007 och 2008 ogillas (åtalpunkterna 1–3). Detta innebär att åtalet mot Jonas Falk ogillas i sin helhet.

Åtalet mot Tony Edlund för medhjälp till försök till dels grovt narkotikabrott dels grov narkotikasmuggling ogillas (åtalpunkten 4).

Straffet för Mauritz Andersson bestäms till 14 års fängelse, medan straffet för Andreas Niklasson bestäms till fängelse i 6 år och 10 månader.

Åtalet mot Harriette Broman, Elisabeth Falk och Stefan Östh för häleribrottslighet ogillas (åtalpunkterna 7–9) eftersom de s.k. förbrotten till häleribrotten inte bevisats. De påstådda förbrotten utgörs nämligen av den narkotikabrottslighet som Jonas Falk åtalats för i åtalpunkterna 1 och 3, och som alltså ogillas.

Stefan Östh döms för förberedelse till narkotikabrott bestående i att han förberett att odla cannabis (åtalpunkten 10). Straffet för Stefan Ösths samlade brottslighet bestäms till sex månaders fängelse.

Harriette Broman döms för grovt bokföringsbrott och straffet bestäms, med hänsyn till den längre tid som hon varit frihetsberövad, till villkorlig dom (åtalpunkten 11).

Mauritz Andersson ska vara kvar i häkte, medan Andreas Niklasson ska häktas eftersom flyktrisen bedöms öka påtagligt när han genom domen får utgången i målet klar för sig.

En segelbåt jämte värdet av en bil och en fastighet som tillhör Mauritz Andersson förklaras förverkat hos honom, vilket innebär att båten tillfaller staten och att han ska betala drygt 1,5 miljoner till staten.

Hovrätten är överens om domen utom i två avseenden, nämligen vad gäller dels åtalet för försök till grovt narkotikabrott 2009 (åtalpunkten 4), där en ledamot vill ogilla åtalet även beträffande Mauritz Andersson och Andreas Niklasson, dels rubriceringen av brottet förberedelse till narkotikabrott (åtalpunkten 10), där en ledamot och en nämndeman bedömer brottet som förberedelse till grovt narkotikabrott.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga E

Domen får överklagas senast 2014-07-24

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Niklas Wågnert, Magnus Ulriksson (skiljaktig), referent, och Marianne Lishajko samt nämndemännen Thomas Arvidson och Marthine Elfvin (skiljaktig).

Avräkningsunderlag bifogas.

Skiljaktiga meningar, se nästa sida.

Skiljaktiga meningar

Magnus Ulriksson är skiljaktig i skuldfrågan enligt åtalpunkt 4 och anför:

Av Mauritz Anderssons egna uppgifter, lämnade såväl vid tingsrättens huvudförhandling som vid förhör under förundersökningen, framgår att han under våren 2009 hade planer på smuggling av en stor mängd narkotika och att han för detta ändamål inköpte båten Solero på Martinique på försommaren 2009. Av utredningen i målet framgår vidare att Mauritz Andersson efter närmare anvisningar från e-postsignaturen Paul Pott i början av juli 2009 begav sig med sin segelbåt till en angiven plats i Karibiska havet för mottagande av den önskade narkotikan. På mottagningsplatsen gjorde han försök att få kontakt med leveransbåten på en viss radiofrekvens och genom att tända lampor på sin båt. Han fick inte kontakt och återvände till Martinique. Efter några ytterligare dagar begav han sig på nytt till leveransplatsen men inte heller denna gång kom det någon narkotika. Han lämnade då platsen och begav sig till Bahamas och därefter till Sverige.

Enligt min mening innebär dessa två resor inte att Mauritz Andersson påbörjat utförande av något visst brott, d.v.s. hans förberedelser och avsikter att ta emot narkotika medför inte, oavsett vem som stod bakom signaturen Paul Pott, att förfarandet kommit så långt att försökspunkten har nåtts.

Enligt 23 kap. 1 § första stycket brottsbalken föreligger ett straffbart försök när någon påbörjat utförandet av ett visst brott utan att det kommit till fullbordan, samt att det antingen förelegat fara för brottets fullbordan eller att sådan fara endast varit utesluten p.g.a. tillfälliga omständigheter. För straffansvar krävs alltså att den s.k. försökspunkten är nådd. Bestämmandet av denna är emellertid förenat med vissa svårigheter och i förarbetena har uttalats att gränsdragningen mellan förberedelse och försök i ganska stor utsträckning måste ankomma på omständigheterna i det särskilda fallet. Det har vidare inte ansetts motiverat att låta straffbarheten inträda förrän gärningsmannens handlande nått det stadium att man är säker på att han även är i stånd att, såvitt avser hans vilja, fullborda brottet. (Se NJA II 1942 s. 246 ff.)

Försökspunkten anses uppnådd när gärningsmannen har gjort allt som enligt brottsplanen ankommer på honom, men brottet ändå av någon anledning inte fullbordats, samt när han har påbörjat den handling som beskrivs i brottsbeskrivningen och som ska medföra att brottet fullbordas. Vidare anses försökspunkten uppnådd om gärningsmannen har gjort något som utgör ett förberedande led i det planerade händelseförloppet och är beredd att omedelbart förverkliga sitt uppsåt att fullborda brottet. Detsamma gäller om den förberedande gärningen i sig är brottslig. Vid bedömningen av försökspunktens placering ska även beaktas att svensk rätt anses inta en restriktiv hållning till frågan om straffbara försök, se NJA II 1942 s. 247 f., NJA 1991 s. 332 och NJA 1995 s. 405. Utgångspunkten är att ett försök är straffbart när brottsplanen som sådan är värd att tas på allvar, se NJA II 1942 s. 260, NJA 1990 s. 354 och NJA 2003 s. 670.

I rättsfallet NJA 1992 s. 676 slog Högsta domstolen fast att utförandet av en gärning kan påbörjas även om det är omöjligt att fullborda brottet. I litteraturen har bedömts att domstolen avsett att den som gjort något som ingår som ett led i en i förväg uppgjord plan för att ett visst brott ska fullbordas har ”påbörjat utförandet av visst brott” (Andersson m.fl., Narkotikabrotten – en kommentar till de centrala bestämmelserna om narkotikabrott, 2012, s. 133).

I kommentaren till brottsbalken (Berggren m.fl., 1 januari 2014, Zeteo, 23 kap. 1 §) anges under rubriken ”Påbörjat utförande av visst brott” att som ett allmänt kännetecken på att försökspunkten har passerats kan sägas att gärningsmannens uppträdande visar att han lämnat planeringsstadiet och nu skrider till verket. Vidare uttalas: ”Det är givet att utförandet kan anses påbörjat även om det ännu återstår något för gärningsmannen att göra. Det återstående måste emellertid enligt brottsplanen vara avsett att någorlunda nära ansluta sig till vad han redan gjort, så att detta senare framstår såsom början av utförandehandlingen. Förhållandet i tiden mellan olika i brottsplanen ingående moment är med andra ord av betydelse.” samt ”Klart är att så snart någon påbörjat en konkret handling, vilken *omedelbart* (min kursivering) skulle leda till brottets fullbordan, har han passerat försökspunkten.”

Av praxis framgår också att försökspunkten har placerats förhållandevis nära i tiden före ett eventuellt fullbordat brott. Två kända fall är det s.k. Getingerånet (NJA 1995 s. 405) och narkotikasmugglingen från Holland (NJA 1991 s. 332). I Getingefallet angav HD bl.a. att en förflyttning med bil till platsen för ett tänkt brott, t. ex. villainbrott, inte utan vidare kunde betraktas som försök till brottet, även om förflyttningen av naturliga skäl förutsetts bli genomförd enligt och ingått som del i planeringen av brottet. I smugglingsfallet underströk HD angelägenheten, ”allmänt sett”, att inte förlägga försökspunkten för ett brott alltför långt från *tidpunkten* (min kursivering) för brottets fullbordan (gärningsmannen hade gripits när det återstod en förhållandevis lång sträcka till den svenska gränsen). I ett tidigare avgörande har HD dock ansett att när gärningsmannen hade infunnit sig på en avtalad plats för leverans och köp av narkotika men lämnat platsen två dagar innan tidpunkten för leverans så hade försökspunkten nåtts (det s.k. Istanbulfallet, NJA 1987 s. 680). Vilken slutsats som kan dras av Istanbulfallet är oklar mot bakgrund av att det ligger i tiden före Getingedomen och det holländska smugglingsfallet. I Istanbulfallet fanns emellertid en avtalad leveransdag, vilken gärningsmannen utan framgång försökte tidigarelägga. Vidare medförde han betalningen för narkotikan till leveransplatsen. I ett förhållandevis färskt hovrättsavgörande från år 2007 (RH 2007:62) uttalades i ett mål om åtal för försök till rån att förlägga försökspunkten så tidigt i ett tänkt händelseförlopp att det räcker med att den handlande har styrt sina steg emot en person bör, ”oavsett vilket uppsåt han kan ha”, normalt inte komma i fråga (i målet hade gärningsmannen avvikit från det tänkta rånoffret när det återstod ca 10 meter fram till denne). I det målet hänvisade hovrätten även till ett tidigare hovrättsavgörande, SvJT 1973 rf s. 87, där försökspunkten inte ansågs nådd när någon, trots vissa konkreta förberedande åtgärder, hade begett sig till en plats i avsikt att där stjäla en säck med värdehandlingar från en förväntad posttransport.

För det fall försökspunkten är uppnådd krävs för straffansvar att det förelegat fara för brottets fullbordan eller att sådan fara endast varit utesluten p.g.a. tillfälliga omständigheter. Det skiljs därmed mellan tjänliga och otjänliga försök. Om försöket är otjänligt inträder straffansvar om försöket misslyckas på grund av en omständighet som enligt ett normalt bedömande från gärningsmannens synpunkt är att anse som tillfällig, medan sådana försök vars misslyckande inte beror på slumpen utan på en mer

djupgående brist i brottsplanen är straffria. Det görs ingen skillnad på ett fall där fara för brottets fullbordan utesluts p.g.a. något av en tillfällighet inträffat innan brottet påbörjades och ett fall där det förelegat ett mer beständigt hinder mot brottets fullbordan, om omständigheterna från gärningsmannens utgångspunkt är slumpartade.

I det nu aktuella målet saknas utredning om när den tänkta leveransen skulle ske. E-postsignaturen Paul Pott uppger sig ha haft dialog med vad som skulle kunna vara leverantörssidan men hur det förhåller sig med den saken är oklart. Åklagarna har fört bevisning om att ett aktuellt narkotikaparti skulle kunna vara det som togs i beslag den 16 juli 2009 av det brittiska örlogsfartyget "Iron Duke". Av vittnesuppgifter från de som fanns ombord på den leveransbåten framgår dock inte att narkotikapartiet var avsett för Mauritz Andersson. Tillslaget skedde också på en plats förhållandevis långt från den där Mauritz Andersson förväntade sig en leverans. Någon annan utredning i frågan, än att det är vanligt med kokainleveranser i det aktuella området, har inte presenterats. De angivna rättsliga utgångspunkterna medför således att, oavsett Mauritz Anderssons avsikter och att han gjort allt vad han trodde sig kunna göra för att få leveransen, enbart det förhållandet att han infunnit sig på en plats där han trodde att narkotika skulle levereras till honom och där vidtagit åtgärder för att få kontakt med en tänkt leverantör, det är oklart om han nått så långt i sin plan att ett eventuellt fullbordat brott var rimligt nära förestående i tiden. Därmed kan inte Mauritz Anderssons förfarande på Karibiska havet under juli månad 2009 innebära att han påbörjat utförande av visst brott, d.v.s. försökspunkten nåddes aldrig. Något annat brott har inte påståtts av åklagarna. Vid denna bedömning ska åtalet redan på den grunden att något försöksbrott inte föreligger ogillas mot samtliga åtalade enligt åtalpunkt 4.

Magnus Ulriksson och Marthine Elfvin är skiljaktiga i fråga om bedömningen av narkotikabrottet enligt åtalpunkt 10 och anför:

Mot bakgrund av de omständigheter som tingsrätten anger (s. 298) samt det förhållandet att rester av cannabis påträffats i en burk och i en drivhuslåda är det styrkt att Stefan Östh iordningställt utrustningen med avsikt att odla cannabis i större omfattning än för eget bruk. Utrustningen har varit klar att tas i bruk och cannabisfröer har påträffats hos Stefan Östh. Det har därmed förelegat en inte ringa fara för att

odlingen skulle igångsättas och brottet därmed fullbordas. Odlingen skulle enligt SKL:s utlåtande ha kunnat resultera i minst ca 9 kg cannabis. Av beslagsprotokoll och fotografier framgår att Stefan Östh gjort en förhållandevis stor investering i utrustningen och dess monterande, bl.a. särskilt fläkt- och elsystem. Härav framgår att hans avsikt varit att producera cannabis i minst den mängd som angetts av SKL. Åtalet är därmed styrkt och Stefan Östh ska dömas för förberedelse till grovt narkotikabrott.

Straffet för ett fullbordat grovt narkotikabrott är fängelse i minst två år. Mot bakgrund härav och att Stefan Östh avsett att odla en förhållandevis stor mängd cannabis för annat än eget bruk bedömer vi att straffvärdet för aktuell brottslighet uppgår till ett års fängelse. Vid sådana straffvärden är utgångspunkten att straffet ska bestämmas i enlighet med straffvärdet. Det finns inte någon omständighet som talar för någon annan påföljd. Straffet bestäms därför till fängelse ett år.

Bilaga B

1. GROVT NARKOTIKABROTT, Jonas Falk

Jonas Falk har vid okänd tidpunkt under tiden augusti-september 2006 på okänd plats på internationellt vatten i Karibiska havet olovligen, som uppdragsgivare och tillsammans och i samförstånd med en svensk medborgare och andra okända personer, anskaffat och förvärvat en stor mängd kokain eller annan narkotika till ett värde av åtminstone 35 miljoner SEK.

SVEA HOVRÄTT
Royal 0106
INKOM: 2014-03-27
B 2856-13
SKFBI: 1154

Jonas Falk har härfter, tillsammans och i samråd med den svenske medborgaren och andra okända personer, genom den svenske medborgarens försorg, olovligen förvarat och transporterat narkotikan över Atlanten till Falmouth i Storbritannien med segelbåten Liselotte, dit lasten ankommit den 23 september 2006. Jonas Falk har härfter tillsammans och i samförstånd med andra okända personer överlätit narkotikan. Brottet är grovt eftersom det avsett en särskilt stor mängd narkotika, utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning och varit av särskilt farlig och hänsynslös art.

Särskilt yrkande

1. Det yrkas att Jonas Falk att jämlikt 6 § narkotikastrafflagen såsom värde och utbyte av försäld narkotika förpliktas att till staten utge 20 miljoner SEK

Beräkning gjord utifrån 35 090 300 SEK som totalt vinningsvärde minus skepparens andel 4 841 099 SEK och minus vinning som hanterats av Jonas Falk i Spanien 9 979 359 SEK vilket blir 20 269 108 SEK, avrundat 20 miljoner SEK (Se bilaga 3.1).

1 A. GROVT NARKOTIKABROTT, Mauritz Andersson

Mauritz Andersson har vid okänd tidpunkt under tiden augusti-september 2006 på okänd plats på internationellt vatten i Karibiska havet olovligen, på uppdrag av och tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk och andra okända personer, anskaffat och i överlåtelsesyfte förvärvat en stor mängd kokain eller annan narkotika till ett värde av åtminstone 35 miljoner SEK. Mauritz Andersson har herefter, tillsammans och i samråd med Jonas Falk och andra okända personer olovligen förvarat och transporterat narkotikan över Atlanten till Falmouth i Storbritannien med den svenskflaggade segelbåten Liselotte, dit lasten ankommit den 23 september 2006. Sedan narkotikapartiet försålts har Mauritz Andersson som kompensation för sin brottsliga gärning erhållit tillgångar till ett värde omkring 4,8 miljoner SEK av brottsorganisationen. Brottet är grovt eftersom det avsett en särskilt stor mängd narkotika, utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning och varit av särskilt farlig och hänsynslös art.

Särskilt yrkande

Det yrkas att det från Mauritz Andersson jämlikt 6 § narkotikastrafflagen förverkas ett värde om 3,3 miljoner SEK, såsom värde samt utbyte av transporterad och försåld narkotika, vilket för Anderssons del motsvarar vad han mottagit som ersättning för kostnader i samband med brottet.

Beloppet är baserat på en beräknad vinning om 4 841 834 SEK. Från detta belopp har värdet av båten Gloria, 1 500 000 SEK dragits bort, eftersom båten Gloria eller värdet av denna redan yrkats förverkad, under åtalpunkt 3, såsom brottsredskap avseende brott 2008.

I 3 st utgår helt

I 4 st utgår. Alla förändringar framgår av kvarstadsyrkandet under åtalpunkt 3 punkt 6.

I 3

Jur. av
akt. 27/3-14
Kungälv
Arvidsson

2. FÖRSÖK TILL GROVT NARKOTIKABROTT och FÖRSÖK TILL GROV NARKOTIKASMUGGLING, Jonas Falk

Jonas Falk har vid okända tidpunkter under tiden april-juli 2007 på okända platser på internationellt vatten i Karibiska havet olovligen, som uppdragsgivare och tillsammans och i samförstånd med en svensk medborgare och andra okända personer, genom den svenske medborgarens försorg, försökt anskaffa och i överlåtelsesyfte förvärva en stor mängd kokain eller annan narkotika till ett värde överstigande 10 miljoner SEK. Syftet har varit att olovligen förvara och transportera narkotikapartiet över Atlanten till Sverige med segelbåt. Jonas Falk har härigenom, tillsammans och i samförstånd med den svenske medborgaren och andra okända personer, uppsåtligen försökt att trots gällande införselförbud införa narkotikan till Sverige och härvid underlåta att anmäla narkotikan till tullbehandling. Försöket har misslyckats, men fara för brottets fullbordan har förelegat eller varit utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter. Brotten är grova eftersom de avsett en särskilt stor mängd narkotika, utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning och varit av särskilt farlig och hänsynslös art.

2 A. FÖRSÖK TILL GROVT NARKOTIKABROTT och FÖRSÖK TILL GROV NARKOTIKASMUGGLING, Mauritz Andersson

Mauritz Andersson har vid okända tidpunkter under tiden april-juli 2007 på okända platser på internationellt vatten i Karibiska havet olovligen, på uppdrag av och tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk och andra okända personer, genom Mauritz Anderssons försorg, försökt anskaffa och i överlåtelsesyfte förvärva en stor mängd kokain eller annan narkotika till ett värde överstigande 10 miljoner SEK. Syftet har varit att olovligen förvara och transportera narkotikapartiet över Atlanten till Sverige med segelbåten Gloria. Mauritz Andersson har härigenom, tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk och andra okända personer, uppsåtligen försökt att trots gällande införselsförbud införa narkotikan till Sverige och härvid underlåta att anmäla narkotikan till tullbehandling. Försöket har misslyckats, men fara för brottets fullbordan har förelegat eller varit utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter. Brotten är grova eftersom de avsett en särskilt stor mängd narkotika, utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning och varit av särskilt farlig och hänsynslös art.

Särskilt yrkande

För det fall förverkandeyrkandena beträffande båten Gloria eller dess värde under åtalpunkt 3 i stämningsansökan daterad 2012-03-26 ej bifalles yrkas det i **andra** hand att båten Gloria eller dess värde förklaras förverkad i enlighet med narkotikastrafflagen 6 § 2 st p 1, såsom egendom avsedd att användas som brottsredskap vid försöksbrott.

3. GROVT NARKOTIKABROTT och GROV NARKOTIKASMUGGLING, Jonas Falk och Mauritz Andersson

6 den
18 augusti
2008

H
Jen

Just. avd.
dsk. vid
huf 11/4-14

Thulin
Andersson

Jonas Falk och Mauritz Andersson har vid okänd tidpunkt i juni 2008 på okänd plats på internationellt vatten i Karibiska havet eller i Atlanten olovligen, tillsammans och i samförstånd med varandra och andra personer, anskaffat och i överlåtelssyfte förvärvat kokain, som är narkotika, till ett värde av åtminstone 71 miljoner SEK. Mauritz Andersson har därefter med segelbåt olovligen, tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk, transporterat narkotikan och innehaft den under färd över Atlanten, via Skottland till Sverige. Mauritz Andersson och Jonas Falk har härvid tillsammans och i samförstånd, i samband med införsel av narkotikan till landet uppsåtligen brutit mot gällande införselsförbud genom att underlåta att anmäla narkotikan till tullbehandling. ~~Jonas Falk och Mauritz Andersson har härvid vid ankomsten till Sverige och fram till bestämmelseorten den 18 augusti 2008, tillsammans och i samförstånd transporterat och innehaft narkotikan.~~ Jonas Falk har därefter tillsammans och i samförstånd med andra personer överlåtit narkotikan förutom omkring 9 kg kokain som Mauritz Andersson fram till den 15 juni 2010 olovligen har innehaft och förvarat på båten Gloria vid Lilla Bommen i Göteborg. Narkotikan har inte varit avsedd för eget bruk.

Brotten är att bedöma som grova eftersom de avsett en särskilt stor mängd narkotika, utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning och varit av särskilt farlig och hänsynslös art.

Särskilt yrkande

1. Det yrkas att Jonas Falk jämlikt 6 § narkotikastrafflagen såsom värde och utbyte av försåld narkotika förpliktas att till staten utge 37 miljoner SEK.

Beräkning gjord utifrån 71 908 365 SEK som totalt vinningsvärde minus Mauritz Anderssons andel 7 244 338 SEK och minus vinning som hanterats av Jonas Falk i Spanien 27 574 586 SEK vilket blir 37 089 441 SEK, avrundat 37 miljoner SEK. (Se bilaga 3.1)

1a) Subsidiärt yrkas gentemot Jonas Falk jämlikt 36 kap 1 b) § brottsbalken med åtalpunkten 4 och 5 som förverkandeutlösande brott att värdet av egendom om 22 511 716 SEK förklaras förverkad, eftersom det framstår som klart mera sannolikt att den utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet. (Se bilaga 3.2)

2. Det yrkas att tingsrätten förordnar om kvarstad på så mycket av Jonas Falks egendom att 37 miljoner SEK kan antas bli täckt vid utmätning. Det kan skäligen befaras att Jonas Falk genom att avvika eller genom att undanskaffa egendom eller på annat sätt kommer att undandra sig att betala det belopp som kan antas föremål för förverkande enligt narkotikastrafflagen eller utvidgat förverkande enligt 36 kap 1 b) § brottsbalken.

3. Det yrkas att Mauritz Andersson jämlikt 6 § narkotikastrafflagen och 16 § lagen om straff för smuggling såsom värde av mottaget belopp för transport och smuggling av narkotika förpliktas att till staten utge 5,7 miljoner SEK.

Beräkning gjord utifrån att värdet av segelbåten Gloria 1 491 417 SEK subtraherats från 7 244 338 SEK vilket blir 5 752 921 SEK avrundat 5,7 miljoner SEK.

4. Det yrkas gentemot Mauritz Andersson förverkande jämlikt 6 § narkotikastrafflagen och 16 § lag om straff för smuggling av i beslag tagen narkotika inklusive emballage (2010-0104-BG40 p 1:1-2).

6 Solero
Just. avd.
dsk. vid
huf 28/3-14
Thulin
Andersson

5. Det yrkas gentemot Mauritz Andersson förverkande jämlikt 6 § narkotikastrafflagen och 17 § lagen om straff för smuggling av segelbåten Gloria (slutbetalad 2007-03-29 med motsvarande 1 491 417 SEK, 165 000 EUR), beslag 2010-0104-BG49-1, eller alternativt dess värde 1 491 417 SEK, som använts för transport av narkotika över Atlanten och sedan för förvaring av cirka 9 kilo kokain.

6. Tingsrätten har den 9 augusti 2010 beslutat om kvarstad om så mycket av Mauritz Anderssons egendom att 2 731 182 SEK kan antas bli täckt vid en utmätning. Beslutet har grundat sig på antagande att Mauritz Andersson skulle kunna undandra sig att betala detta belopp för ett beslut om utvidgat förverkande. Kvarstadsyrkandet modifieras på så sätt att det nu yrkas att tingsrätten förordnar om kvarstad på ett belopp om ~~10,5~~ ^{6,9} miljoner SEK (~~3,3 mil~~ ^{15,7} ~~jp 1A+ 7,2 miljp 3~~) och att det i första hand grundar sig på att det motsvarar ett belopp som kan antas bli föremål för värdeförverkande enligt punkt 3 samt ~~samt värdeförverkande enligt åtalpunkt 1 A~~ och alternativt ett belopp om ~~12~~ ^{10,5} milj SEK om värdet av segelbåten Gloria även förverkas, samt att beslutet ska gälla fem veckor efter det att domen vunnit laga kraft.

6a) Subsidiärt yrkas gentemot Mauritz Andersson med åtalpunkten 4 och 5 som förverkandeutlösande brott att värdet av egendom motsvarande **1 664 488** miljoner SEK **samt segelbåten Gloria (sakförverkande)** jämlikt 36 kap 1b)§ brottsbalken förklaras förverkad eftersom det framstår som klart mera sannolikt att egendomen utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet. (Se bilaga 3.3)

Inskettad
GK vsk
nnt 28/3/14
Johanna Andersson

4. FÖRSÖK TILL GROVT NARKOTIKABROTT och FÖRSÖK TILL GROV NARKOTIKASMUGGLING, Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson samt MEDHJÄLP TILL FÖRSÖK TILL GROVT NARKOTIKABROTT och MEDHJÄLP TILL FÖRSÖK TILL GROV NARKOTIKASMUGGLING, Tony Edlund

Jonas Falk, Andreas Niklasson och Mauritz Andersson har under tiden januari – 19 juli 2009 på olika platser i Colombia, Karibien, Spanien och Sverige, tillsammans och i samförstånd, med Jonas Falk som huvudman, Andreas Niklasson som koordinator och Mauritz Andersson som transportör, uppsåtligt försökt att

1) olovligen i överlåtelsesyfte förvärva eller anskaffa och transportera minst 700 kg kokain
2) till Sverige, med en för ändamålet inköpt segelbåt, transportera narkotikan från Karibiska havet över Atlanten till Sverige trots gällande införselsförbud och därvid underlåta att anmäla narkotikan till tullbehandling.

Tony Edlund har under tiden den 4 maj – 21 juni 2009 med råd och dåd i Sverige främjat ovan nämnda gärningar genom att tillsammans och i samråd med Andreas Niklasson och Jonas Falk, vidtala Mauritz Andersson att införskaffa en segelbåt i Karibien och för detta ändamål överlämna pengar till Mauritz Andersson för delfinansiering och utrustning av båten. Summan har uppgått till åtminstone 1 600 000 kronor.

Andreas Niklasson har, tillsammans och i samråd med Jonas Falk, medan han befunnit sig i Colombia och Spanien, via telefon- och/eller datortrafik eller på annat sätt direkt eller via mellanhänder haft kontakt med säljarna/leverantörerna av narkotikapartiet i Colombia.

Jonas Falk och Andreas Niklasson har tillsammans och i samråd i bl.a Spanien haft kontakt med Mauritz Andersson medan denne befunnit sig i Karibien och fortlöpande gett anvisningar till Mauritz Andersson angående mottagandet av narkotikapartiet. Efter att ha väntat på narkotikapartiet utan att leverans skett på avtalad tid har försöket att förvärva, anskaffa, transportera och smuggla narkotikan avbrutits den 19 juli 2009.

Försöken har misslyckats, men fara för brottens fullbordan har förelegat eller varit utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter.

Brotten är grova eftersom de avsett en särskilt stor mängd narkotika, utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning och varit av särskilt farlig och hänsynslös art.

6 pr
företag
vatten i
Karibiska
havet

Just av
drt. vid
huf 14-14

Thom
enlon

**5. GROVT NARKOTIKABROTT och FÖRSÖK TILL GROV
NARKOTIKASMUGGLING, Jonas Falk och Mauritz Andersson samt MEDHJÄLP
TILL GROVT NARKOTIKABROTT**

*1-1
m/15-
1200*

Jonas Falk och Mauritz Andersson har under tiden 6 augusti 2009 – 2 juni 2010 i Sverige, Spanien, Colombia och på internationellt vatten i Karibiska havet olovligen, tillsammans och i samförstånd, med Jonas Falk som huvudman och Mauritz Andersson som transportör, i överlåtelsesyfte anskaffat och förvärvat kokain, som är narkotika, till en vikt av 1391,1 kilo inklusive emballage.

*1-1
Just av
8.11.14
huf 11/4-14
Krishti
Andersson*

Mauritz Andersson har därefter med segelbåt, tillsammans och i samförstånd med Jonas Falk, olovligen transporterat narkotikan och innehaft den under färd över Karibiska havet med destination Europa, olovligen Sverige, fram till det Mauritz Andersson den 1-2 juni (lokal tid) 2010 gripits av fransk tull på internationellt vatten.

*Just av
8.11.14
huf 27/5-14
Krishti
Andersson*

Mauritz Andersson och Jonas Falk har vidare, tillsammans och i samförstånd, under tiden juni – juli månad 2010 uppsåtligen försökt att trots gällande införselsförbud införa narkotikan till Sverige och härvid underlåta att anmäla narkotikan till tullbehandling. Smugglingsförsöket har misslyckats på grund av att Mauritz Andersson gripits men fara för brottens fullbordan har förelegat. Narkotikan har inte varit avsedd för eget bruk.

Broten är grova eftersom de avsett en särskilt stor mängd narkotika, utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning och varit av särskilt farlig art.

7. GROVT PENNINGHÅLERI OCH GROVT HÅLERI Harriette Broman

Harriette Broman har under januari 2007 fram till och med december 2010, vid närmare angivna tidpunkter och platser som särskilt anges i bilaga benämnd BILAGA A med underbilagan A 2, beträffande egendom till ett värde av **44 214 888 SEK**; otillbörligen främjat för Jonas Falk att tillgodogöra sig egendom som härrör från dennes brottsliga förvärv eller värdet av sådan egendom eller; med uppsåt att dölja egendomens ursprung medverkat till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom som härrör från Jonas Falks brottsliga förvärv eller; i vart fall på annat sätt än tidigare nämnts otillbörligen medverkat till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom där åtgärderna varit ägnade att dölja att Jonas Falk har berikat sig genom brottslig gärning.

Brotten är att bedöma som grova eftersom det avsett mycket betydande värden och de brottsliga åtgärderna satts i system och de vidtagits inom ramen för en omfattande ekonomisk verksamhet.

I detta ovan nämnda belopp inräknas inte ett beräknat ungefärligt värde om 37 553 945 SEK som direkt investerats i olika objekt i Spanien, såsom villa i Sitges, restaurang Ribello på Mallorca och diskotek Oshum i Barcelona, eller indirekt använts för vidmakthållandet av dessa tillgångar i Spanien, vilket således ej omfattas av detta åtal mot Harriette Broman. Gärningar som berör sådana investeringar i Spanien blir föremål för åtalprövning av spanska myndigheter.

Jonas Falks brottsliga förvärv utgörs av hans medverkan vid grov narkotikabrottslighet och grov narkotikasmuggling 2006/2007 som för honom inneburit ett brottsutbyte av omkring 30 miljoner SEK och på motsvarande sätt 2008/2009 för hans del inneburit ett brottsutbyte av omkring 67 miljoner SEK.

Harriette Bromans gärningar har bestått i att hon 2007 för Jonas Falks räkning skapat en trust, Miriam Trust med säte i Jersey, som i sin tur ägt bolagen, Miriam Property Investments Ltd, British Virgin Islands, Vidar & Vale Ltd, Malta och Winald Securities Ltd, British Virgin Islands. För skapandet av trusten har Harriette Broman 2007 i Stockholm haft möte med företrädare för ett schweiziskt förvaltningsbolag Caversam SA samt januari 2007 i Stockholm upprättat handlingar som översänts till förvaltningsbolaget och i övrigt haft e-mailkorrespondens och samt telefonsamtal från Sverige med förträdare och handläggare vid förvaltningsbolaget. Harriette Broman har i början av 2010 bytt förvaltningsbolag till Alpine Trustees i Schweiz.

Harriette Broman har för Jonas Falks räkning tillfört trusten 3 061 266 EUR varav 1 974 150 EUR som kontantinsättningar i Schweiz. Hon har vidare 2010 tillfört trusten 5 000 000 SEK som en överföring avseende delbetalning avseende aktier hos Skälsö AB. Vidare har hon inom ramen för trusten låtit andra personer, Elisabeth Falk och Jörgen Hedman, tillföra trusten stora penningssummor genom insättningar av kontanter eller genom att de gjort överföringar av medel, som hon tillhandahållit dessa personer.

Medel har på Harriette Bromans anvisningar via Vidar & Vale Ltd använts för att i december 2008 förvärva en motorbåt Azimut 68, benämnd Bona Fide, i Miami för 1 395 495 USD som sedan brukats av Jonas Falk i bland annat Colombia och Panama. Därefter har trusten även betalat hamnavgifter och diverse utrustning avseende båten fram till 2010. Vidare har trusten 2010-03-12 för Jonas Falks och hans dåvarande fästmörs räkning betalat för inköp av en bil Infinity QX56, av 2008 års modell i Florida, för 28 849 EUR. Trusten har också betalat fyra

6 Samt
2008,
2006/
2007

6 Ju
64

2008/
2009

Just av
aktier
april
1997

Finans
Candemon

månadshyror a´ 6800 USD för en lägenhet på Jade Ocean Beach i Miami Florida under våren-sommaren 2010 som använts av Jonas Falk och hans dåvarande fästnö.

Härutöver har Harriette Broman för Jonas Falks räkning i Sverige investerat 27 000 000 SEK i Skälsö AB.

Dessutom har Harriette Broman **2007-2008 för Jonas Falks räkning, efter investeringar, tilldelats aktier i det svenska bolaget Mineral Invest Sverige AB som hade ett värde motsvarande 3 967 200 SEK 2009-09-21.**

Vidare har Harriette Broman i Sverige, troligen i Malmö, överlämnat kontanter till annan företrädare för Jonas Falks bolag Mernia Investments Ltd, Cypern, motsvarande sammanlagt 19 493 EUR vid fyra tillfällen från maj 2009 till februari 2010 som satts in på bolagets bankkonto, för att förbrukas av Jonas Falk. Harriette Broman har också bistått med skötslen av detta bolag.

Harriette Broman har även låtit en Jonas Falk tillhörig Porsche 997 Turbo, med svenskt registreringsnummer BNL 819, som 2010 hade ett försäljningsvärde på 950 000 SEK, vara registrerad på henne, oaktat den brukats av Jonas Falk i Spanien, samt efter försäljningen tagit hand om försäljningslikviden.

Harriette Broman har även på bankkonto tagit emot 450 000 SEK av Stefan Östh avseende försäljningslikvid för en Bentley, vilken rätteligen ägts av Jonas Falk.

Harriette Broman har även tillsett att Stefan Östh försetts med kontanter som denne efter att satt in medlen på sitt eget konto överfört till Harriette Bromans konto, sammanlagt 487 072 SEK under tiden 2008-10-31—2010-02-11.

Harriette Broman har även bokat och betalt resor samt hotellrum för Jonas Falk och vänner till honom.

Samtliga ovan nämnda belopp som tillförts eller investerats av Harriette Broman har härrört från Jonas Falks brottsliga förvärv eller gärning.

Harriette Broman har i Sverige även under september 2006 fram till och med december 2010 beträffande egendom och medel till ett värde av **3 635 495 SEK**, vid närmare angivna tidpunkter som anges i underbilaga A 1, själv berett sig otillbörlig vinning av Jonas Falks brottsliga förvärv. Brottet är att bedöma som grovt enär det avsett mycket betydande värden och de brottsliga åtgärderna satts i system och de vidtagits inom ramen för en omfattande ekonomisk verksamhet, där hon som bulvan för Jonas Falk erhållit stor ekonomisk kompensation som hon livnärt sig på. Gärningen har bestått i att hon tillfört bankkonton tillhöriga henne själv eller Broman Consulting kontanter som härrört från Jonas Falks ovan nämnda brottsliga förvärv eller att hon gjort kontantuttag från trusten Schweiz eller använt sig av pengar från Skälsö AB. Dessa tillgångar har använts för egen konsumtion t.ex betalning av kreditkortsräkningar.

Särskilda yrkanden

1. Såsom utbyte av vinningshäleri yrkas att Harriette Broman till staten ska förpliktas utge **3 635 495 SEK (se bilaga A)**

2. Tingsrätten har den 15 januari 2011 beslutat om kvarstad om så mycket av Harriette Bromans egendom att 4 887 626 SEK kan antas bli täckt vid en utmätning. Beslutet har grundat sig på antagande att Harriette Broman skulle kunna undandra sig att betala detta belopp för ett beslut om utvidgat förverkande. Kvarstadyrkandet modifieras på så sätt att det nu yrkas att tingsrätten förordnar om kvarstad på ett belopp om **3 635 495 SEK** och att det motsvarar ett belopp som kan bli föremål för värdeförverkande i anledning av vinningshäleri samt att beslutet skall bestå tills fem veckor efter att domen vunnit laga kraft.

8. GROVT PENNINGHÅLERI (Elisabeth Falk)

Elisabeth Falk har under 2008-2010 beträffande en bil Mercedes-Benz C 63 AMG, otillbörligen främjat för Jonas Falk att tillgodogöra sig denna egendom som härrör från brottsligt förvärv eller värdet av egendom eller med uppsåt att dölja egendomens ursprung medverkat till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendomen som härrör från Jonas Falks brottsliga förvärv.

Brottet är att bedöma som grovt eftersom det avsett betydande värden.

Jonas Falks brottsliga förvärv utgörs av medverkan vid grov narkotikabrottslighet och grov narkotikasmuggling 2006/2007 och 2008/2009 som för hans del inbringat omkring 30 miljoner SEK 2006/2007 och omkring 67 miljoner SEK 2008/2009.

Elisabeth Falk har som bulvan för Jonas Falk låtit köpa bilen 2008-09-10 av Left Hand Drive Car Company i England samt haft den registerad på sig i Sverige under tiden 2009-03-10--2010-07-15 medan den mesta tiden stått till Jonas Falks disposition i Spanien. Bilen har försålts genom Stefan Ösths försorg 2010-07-15 för 400 000 SEK. **Resterande text utgår.**

H-125
b 64

Jush. av
del. vid
ut 27/3-14
Fiskerikontoret

9. GROVT PENNINGHÄLERI (Stefan Östh)

Stefan Östh har under 2008-2010 beträffande egendom som utgjorts av fordon och kontanter otillbörligen främjat för Jonas Falk att tillgodogöra sig egendom som härrör från dennes brottsliga förvärv eller värdet av sådan egendom eller med uppsåt att dölja egendomens ursprung medverkat till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom där åtgärderna varit ägnade att dölja att Jonas Falk har berikat sig genom brottslig gärning.

Brotten är att bedöma som grova eftersom det avsett betydande värden och de brottsliga åtgärderna satts i system.

Justering av östet vid måf 2/5/11
Jonas Falks brottsliga förvärv utgörs av medverkan vid grov narkotikabrottslighet och grov narkotikasmuggling 2006/2007 och 2008/2009 som för hans del inbringat omkring 30 miljoner SEK 2006/2007 och omkring 67 miljoner SEK 2008/2009.

Justering av östet vid måf 2/5/11
Stefan Östh har härvid som bulvan för Jonas Falk inköpt en Bentley Continental GT 2005 års modell från Left Hand Drive Car Company 2008-06-29 i England som formellt importerats till Sverige 2009-03-24 men som huvudsakligen brukats i Spanien, där Jonas Falk haft tillgång till bilen. Bentleyen har sålts för 550 000 SEK i augusti 2010 av Stefan Östh. Stefan Östh har vid samma tillfälle för 950 000 SEK sålt en på liknande sätt innehavd Porsche 911/997 Turbo Cab som varit registrerad på Harriette Broman men som varit till Jonas Falks disposition i Spanien samt i juli 2010 för 400 000 SEK sålt en tredje bil Mercedes-Benz C 63 AMG som varit registrerad på Elisabeth Falk men som varit till Jonas Falks disposition i bland annat Spanien. 450 000 SEK av försäljningslikviden för Bentleyen har Stefan Östh överfört till bankkonto tillhörigt Harriette Broman.

Härutöver har Stefan Östh för Jonas Falk och Harriette Bromans räkning omkring den 7 maj 2009 från Sverige kört ner Bentleyen till Spanien och därvid även transporterat 109 500 EUR avsedda för Jonas Falks investeringar i Spanien.

Dessutom har Stefan Östh av medel som kommit honom tillhanda av Jonas Falk och Harriette Broman gjort stora kontantinsättningar på egna bankkonton varefter dessa banktillgångar, i vissa fall efter transfereringar mellan egna konton, i nära anslutning överförts till Harriette Bromans personkonto enligt följande:

2008-10-31 insatt 43 000 SEK överfört 40 000 SEK 2008 11-03
2008-11-03 insatt 30 000 SEK överfört 30 000 SEK 2008-11-03
2008-12-01 insatt 50 000 SEK överfört 50 000 SEK 2008-12-01
2008-12-29 insatt 20 000 SEK överfört 20 000 SEK 2008-12-29
2008-12-29 insatt 20 000 SEK överfört 20 000 SEK 2008-12-29
2009-03-12 insatt 19 500 SEK överfört 19 500 SEK 2009-03-12
2009-03-12 insatt 20 000 SEK överfört 20 000 SEK 2009-03-12
2009-03-26 insatt 37 000 SEK överfört 35 000 SEK 2009-03-30
2009-05-05 insatt 20 000 SEK överfört 20 000 SEK 2009-05-05
2009-06-29 insatt 49 500 SEK överfört 30 000 SEK 2009-07-08
2009-07-06 insatt 60 000 SEK överfört 60 000 SEK 2009-07-06
2009-08-27 insatt 14 884 SEK överfört 14 883 SEK 2009-08-28
2009-08-27 insatt 14 869 SEK överfört 14 689 SEK 2009-08-28
2009-09-02 insatt 10 000 SEK överfört 10 000 SEK 2009-09-03
2009-09-02 insatt 25 000 SEK överfört 25 000 SEK 2009-09-03
2010-01-13 insatt 20 000 SEK överfört 15 000 SEK 2010-01-14
2010-02-02 insatt 10 000 SEK överfört 10 000 SEK 2010-02-02

2010-02-02 insatt 20 000 SEK överfört 20 000 SEK 2010-02-03
2010-02-11 insatt 32 750 SEK överfört 33 000 SEK 2010-02-11
Sammanlagt insatt belopp 516 503 SEK och sammanlagt överfört belopp 487 072 SEK.

Bilaga 3.1 Beräkning av Jonas Falks utbyte av brott

Specifikation till särskilt yrkande om utbytesförverkande mot Jonas Falk, punkten 1 sid 9 stämningsansökan

Totalt utbyte av brott 2006-09-23--2010-12-31

	2006-09-23-- 2008-08-17	2008-08-18-- 2010-12-31	Totalt
Utbyte per misstänkt			
Mauritz Andersson	4 841 834	7 244 338	12 086 172
Jonas Falk	30 248 467	64 664 027	94 912 494
Summa	35 090 300	71 908 365	106 998 666

Jonas Falks utbyte av brott 2006-09-23--2010-12-31

	2006-09-23-- 2008-08-17	2008-08-18-- 2010-12-31	Totalt
Totalt utbyte	35 090 300	71 908 365	106 998 666
Avgår			
-Mauritz Anderssons vinning	-4 841 834	-7 244 338	-12 086 172
Pengar hanterade i Spanien			
-Betaling för huset i Süges	-9 025 800	0	-9 025 800
-Direktinvesteringen i Oshum Concept Club & Restaurant	0	-17 750 629	-17 750 629
-Pengar till Spanien från Oilisters konto	0	-2 527 224	-2 527 224
-Överföring från Luis Gomez Marcillas till Miriam Trust	-361 032	0	-361 032
-Pengar från Miriam Trust till Spanien	-592 527	-6 180 333	-6 772 860
-Betalingar till Spanien från Bromans konto i Nordea	0	-79 032	-79 032
-Betalingar till Spanien från BC:s konto i Nordea	0	-1 037 368	-1 037 368
-Summa pengar hanterade i Spanien	-9 979 359	-27 574 586	-37 553 945
Totalt utbyte	35 090 300	71 908 365	106 998 666
Summa avgår	-14 821 193	-34 818 924	-49 640 117
Summa utbyte Falk	20 269 108	37 089 441	57 358 549

Ink. till Svea Hovrätt
Avd. I 29/9 2013
Mål nr B 2856-13
Aktbil 520

SVEA HOVRÄTT
Rotel 0106

INKOM: 2013-09-20
MÅLNR: B 2856-13
AKTBIL: 520

Bilaga C

Bilaga A Beräkning av belopp för Bromans vinnings- och penninghåleri
(ersätter bilaga A, sid 32A, i Ansökan om stämning 2012-03-26)

Period	2006-09-23-- 2008-08-17	2008-08-18-- 2010-12-31	Totalt
Total vinning	35 090 300	71 908 365	106 998 666
Avgår			
-Mauritz Anderssons vinning	-4 841 834	-7 244 338	-12 086 172
-Falks pengar som Broman inte har hanterat			
-Fordran på Left Hand Drive Car Company Ltd	-5 345 968	0	-5 345 968
-Pengar på konto hos ACH Securities SA	-3 356 731	0	-3 356 731
-Falks insättningar på Mernia Investments konto	0	-647 646	-647 646
-Falks kontanter i Colombia	0	-157 821	-157 821
-Summa Falks pengar som Broman inte har hanterat	-8 702 699	-805 467	-9 508 166
Pengar hanterade i Spanien			
-Betalt för huset i Siiges	-9 025 800	0	-9 025 800
-Direktinvesteringen i Oshum Concept Club & Restaurant	0	-17 750 629	-17 750 629
-Pengar till Spanien från Oilsters konto	0	-2 527 224	-2 527 224
-Överföring från Luis Gomez Marcillas till Miriam Trust	-361 032	0	-361 032
-Pengar från Miriam Trust till Spanien	-592 527	-6 180 333	-6 772 860
-Betalt till Spanien från Broman konto i Nordea	0	-79 032	-79 032
-Betalt till Spanien från BC:s konto i Nordea	0	-1 037 368	-1 037 368
-Summa pengar hanterade i Spanien	-9 979 359	-27 574 586	-37 553 945
Total vinning	35 090 300	71 908 365	106 998 666
Summa avgår	-23 523 892	-35 624 391	-59 148 283
Summa håleri Broman	11 566 409	36 283 974	47 850 383
Varav vinningshåleri, bilaga A1	1 022 762	2 612 733	3 635 495
Varav penninghåleri, bilaga A2	10 543 647	33 671 241	44 214 888

Ink. till Svea Hovrätt
Avd. I 20/9 2013
Mål nr B 2856-13
Akten 521

SVEA HOVRÄTT
Rote 0106

INKOM: 2013-09-20
MÅLNR: B 2856-13
AKTBIL: 521

Bilaga D

SVEA HOVRÄTT

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Bilaga

E

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra detta genom att skriva till Högsta domstolen.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till hovrätten. Den ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av det överklagade avgörandet.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden yrkar,
4. varför klaganden anser att avgörandet ska ändras,
5. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas,
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska styrkas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om Ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med Er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt komma att användas med Er också hos Högsta domstolen om någon överklagar avgörandet dit.

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 560509-5099	Datum för dom/beslut 2014-06-26
Efternamn Andersson	Förnamn Ulf Evan MAURITZ

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

Datum 2010-08-31 i Sverige; dessförinnan frihetsberövad utomlands enligt uppgift i domen	Alltjämt frihetsberövad
---	-------------------------

Särskild anteckning

- ☐ Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos Kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till Kriminalvården m.fl. myndigheter

- ☐ Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Magnus Ulriksson

Dok.Id 1154251

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 670 10
E-post: svea.avd1@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 670 19

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 830221-0078	Datum för dom/beslut 2014-06-26
Efternamn Niklasson	Förnamn Andreas

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

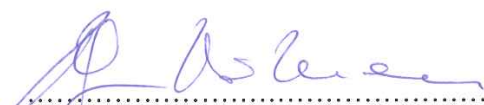
Datum 2010-12-27, då verkställighet pågick av dom enligt avsnitt 2 i belastningsregisterutdrag 2014-03-04	Datum 2013-05-03
---	---------------------

Särskild anteckning

- ☐ Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos Kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till Kriminalvården m.fl. myndigheter

- ☐ Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § straffreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Magnus Ulriksson

Dok.Id 1154253

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 10 E-post: svea.avd1@dom.se www.svea.se	08-561 670 19	måndag – fredag 09:00-15:00

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 01
Rotel 0106

AVRÄKNINGSUNDERLAG Aktbilaga

Mål nr B 2856-13

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 630429-0320	Datum för dom/beslut 2014-06-26
Efternamn Broman	Förnamn HARRIETTE Maria

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

Datum 2010-12-27	Datum 2012-07-05
---------------------	---------------------

Särskild anteckning

- ☐ Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos Kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till Kriminalvården m.fl. myndigheter

- ☐ Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § straffföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Magnus Ulriksson

Dok.Id 1154255

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 10 E-post: svea.avd1@dom.se www.svea.se	08-561 670 19	måndag – fredag 09:00-15:00

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 721002-4894	Datum för dom/beslut 2014-06-26
Efternamn Östh	Förnamn STEFAN Lennart

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

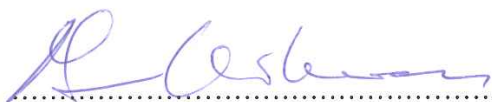
Datum 2010-12-27	Datum 2010-12-30
---------------------	---------------------

Särskild anteckning

- ☐ Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos Kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till Kriminalvården m.fl. myndigheter

- ☐ Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § straffföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Magnus Ulriksson

Dok.Id 1154257

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 10 E-post: svea.avd1@dom.se www.svea.se	08-561 670 19	måndag – fredag 09:00-15:00